

KAUKUSSA KUHISEE 2017

**KATSAUS LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUN KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALAN
TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINTAAN VUONNA 2017**

MINTTU MERIVIRTA (TOIM.)

**LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUN JULKAISUJA
SARJA B, TUTKIMUSRAPORTIT JA KOKOOMATEOKSET 9/2018**

ESIPUHE: KAUKUSSA KUHISEE JÄLLEEN

Lapin ammattikorkeakoulun kaupan ja kulttuurin osaamisala, tuttavallisemmin KauKu, edistää aktiivisesti hanketoiminnallaan henkilöstön, opiskelijoiden ja alueen toimijoiden osaamisen kehittämistä. Monipuolinen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) luo uusia mahdollisuuksia arjen toimintaan monellakin eri tasolla.

KauKussa kuhisee -julkaisu ilmestyy nyt jo neljättä kertaa. Julkaisun idea on alusta alkaen ollut tuoda esiin niin pienempiä kuin suurempiakin TKI-toimenpiteitä popularisoidussa muodossa. Julkaisu toimii ikään kuin oppimispäiväkirjana, joka kokoaa yksiin kansiin hyviä kokemuksia hanketoiminnan ruohonjuuritasolta. Artikkeleiden kirjoittajina on niin hankeasiantuntijoitamme kuin myös opettajia ja muuta henkilöstöä.

Ideana on tehdä katsaus edellisen vuoden hanketoimenpiteisiin. Hanketoiminta ei tarkoita vain laajoja TKI-kehittämistoimenpiteitä vaan myös pieniä, arkisia asioita, jotka luovat lisäarvoa osallistujilleen. Esimerkiksi opetuksen ja TKI:n integraatio voi tarkoittaa koko lukukauden mittaista yhteistyöprojekteja opiskelijaryhmän kanssa tai sitten yhden opiskelijan työelämälähtöistä projektia vaikkapa opinnäy-

tetyön parissa. Kaikenlainen yhteistyö hyödyttää kaikkia siihen osallistuvia osapuolia, joten tässä julkaisussa nostamme monipuolisesti esille erilaisia keinoja toteuttaa tällaista yhteistyötä. TKIO eli TKI:n ja opetuksen integraatio ei kuitenkaan ole hankkeiden ainoa tavoite, vaan laaja-alaista kehittämistyötä tehdään myös aluekehittämisen näkökulmasta. Ei pidä myöskään unohtaa, että hankkeisiin osallistumalla henkilöstömme tiedot, taidot ja työelämäyhteydet pysyvät ajan tasalla.

Parhaimmillaan hanketoiminta siis tukee kaikkien osallisten osaamisen kehittymistä ja tarjoaa uudenlaisia näkökulmia ammattiosaamiseen. Näitä erilaisia hankehyötyjä avaa myös KauKussa kuhisee 2017, joka samalla toimii osaamisalamme TKI-toiminnan käyntikorttina vaikkapa uusia yhteistyökumppaneita lähestyessä.

© Lapin ammattikorkeakoulu ja tekijät

ISBN 978-952-316-232-7 (pdf)
ISSN 2489-2637 (verkkojulkaisu)

Lapin ammattikorkeakoulun julkaisu
Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 9/2018

Rahoittajat: Lapin ammattikorkeakoulu, Euroopan unioni - Euroopan sosiaalirahasto; Euroopan aluekehitysrahasto, Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Horizon2020 - Euroopan komissio, Interreg Nord 2014–2020, Lapin liitto, Region Norrbotten, Northern Periphery and Arctic Programme 2014–2020, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin, Leader

Kirjoittajat: Anitra Arkko-Saukkonen, Henri Finström, Antti Haase, Esa Jauhola, Eija-Sinikka Juho, Ritva Junna, Marjo Jussila, Jenni Kemi, Hannele Keränen, Sirpa Kokkonen, Juhamatti Konttaniemi, Anzelika Krastina, Pirjo Könni, Raija Lummi, Minttu Merivirta, Jari Penttinen, Saila-Inkeri Puukko, Timo Puukko, Marika Saranne, Eila Seppänen, Riia Valvimo

Taitto: Minttu Merivirta

Kannen kuva: Diego PH on Unsplash

Lapin ammattikorkeakoulu
Jokiväylä 11 C
96300 Rovaniemi

Puh. 020 798 6000

www.lapinamk.fi/julkaisut

Lapin korkeakoulukonserni

Lapin korkeakoulukonserni LUC on yliopiston ja ammattikorkeakoulun strateginen yhteenliittymä. Konserniin kuuluvat Lapin yliopisto ja Lapin ammattikorkeakoulu.

www.luc.fi

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Ammatillisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden kiinnostus työllistymiseen voitaisiin helposti nostaa myös ammattikorkeakoulumme valttikortiksi, jos pystymme muun muassa TKI-toiminnalla vastaamaan opiskelijoiden toiveisiin ja rakentamaan koulutuksesta sellaista, joka läpinäkyvästi tukee opiskelijan polkua työelämään.

TKI:sta vetovoimaa AMK-opetukseen

Arene uutisoi tämän vuoden toukokuussa *Kun koulu loppuu – Nuorten tulevaisuusraportti 2018* -tutkimuksesta. Kyseessä on Taloudellisen tiedotustoimisto TAT:n vuosittain teettämä tutkimus, jossa tutkitaan yläkoululaisten, lukiolaisten ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien tulevaisuuden suunnitelmia koskien ala- ja koulutusvalintoja. Uusimman tutkimuksen mukaan ammattiin opiskelevista nuorista noin puolet (48 %) suunnittelee hakevansa ammattikorkeakouluun. Lukiolaisten osalta puolestaan ammattikorkeakoulun vetovoima on vähitellen hiipumassa, sillä siinä missä vielä vuonna 2011 55 prosenttia lukiolaisista haaveili AMK-opinnoista, vuonna 2018 vastaava lukema oli enää 36 prosenttia. (AMK kiinnostaa ammattiin opiskelevia 2018.)

Vaikka monet ammatillisessa koulutuksessa olevat opiskelijat pohtivatkin ammattikorkeakouluopintoja, niin jopa 90 % vastaajista koki kuitenkin ensisijaiseksi tavoitteekseen työllistymisen (AMK kiinnostaa ammattiin opiskelevia 2018). Tämä kiinnostus työllistymiseen voitaisiin helposti nostaa myös ammattikorkeakoulumme valttikortiksi, jos pystymme muun muassa TKI-toiminnalla vastaamaan opiskelijoiden toiveisiin ja rakentamaan koulutuksesta sellaista, joka läpinäkyvästi tukee opiskelijan polkua työelämään.

Koska myös ammattikorkeakoululain (932/2014 1:4) mukaan tehtävämme on tukea opiskelijoiden ammatillista kasvua ja valmentaa heistä työelämän ja sen kehittämisen vaatimukseen vastaavia ammatillisia asiantuntijoita, tarjoaa TKI-toiminta tähän oivan polun. Ja toki ammattikorkeakoulun toisena keskeisenä tehtävänä on toteuttaa työelämää ja aluekehitystä edistävää TKI-toimintaa, joka samalla palvelee opetusta (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 1:4). Parhaassa tapauksessa mahdollistetaan jopa win-win-tilanne, kun tehokas TKI-toiminta tukee koko organisaatiota, hanketoimintaa sekä yksittäistä opiskelijaa. Avaamalla avoimet ovet hanketoimintaamme osoitamme nykyisille ja tuleville opiskelijoillemme, että työelämäyhteys on vahvasti arkipäivää koulussamme – se, kuinka paljon kukin sitä hyödyntää oman osaamisensa kehittämisessä ja omien verkostojen rakentamisessa, on sitten ihan opiskelijan omasta aktiivisuudesta kiinni. Opettaja voi omalta osaltaan tarjota mahdollisuuksia, mutta niiden hyödyntämisestä vastaa opiskelija itse.

KauKussa kuhisee 2017 inspiroi monipuoliseen hanketoimintaan

Tässä julkaisussa on hyvin laaja katsaus siihen, mitä kaikkea hanketoiminta voi parhaimmillaan olla. Artikkeleiden kirjoittajien omakohtaiset kokemukset nostavat esiin henkilökohtaista näkökulmaa ja tarjoavat ideoita sovellettavaksi hanketoiminnan toteuttamiseen ja kehittämiseen. Ammattikorkeakoulun TKI-toiminta ei toki rajaudu vain toteutettaviin hankkeisiin, vaan se kattaa laajasti myös kaiken työelämäyhteistyön. Tällainen toiminta luo mahdollisuuksia niin alueemme toimijoille kuin myös opiskelijoillemme. Yhteistyö ja verkostoituminen siis hyödyttävät kaikkia osapuolia, mikä nousee hyvin esille myös tämän julkaisun artikkeleissa.

Kun uskallamme avata omia kokemuksiamme, tarjoamme muille alan toimijoille samastumisen kohteita ja toivottavasti samalla myös ahaa-elämyksiä. Ammattikorkeakoulun kehittämistoiminnan ei tarvitse aina olla jotain suurta ja ihmeellistä, vaan pienet asiat vievät eteenpäin. Lapin AMK on myös strategiassaan sitoutunut noudattamaan avoimuuden toimintaperiaatetta, ja avoimen toimintakulttuurin periaatteeseemme kuuluu, että kaikki tuotettu tieto ja osaaminen pyritään saamaan näkyväksi sekä välitettyä kaikkien halukkaiden käyttöön. Yhtenä näistä avoimuuden muodoista mainitaan juuri erilaisten tulosten popularisointi, joka mahdollistaa uudenlaista yhteistyötä ja innovaatioita. (Lapin AMK 2018.) Monivuotisen perinteen mukaisesti KauKussa kuhisee -julkaisu tukee tätä periaatetta omalta osaltaan tarjoten elämyksiä ja kokemuksia monipuoliseen työelämäyhteistyöhön.

Lähteet:

AMK kiinnostaa ammattiin opiskelevia 2018. Arene 24.5.2018. Viitattu 25.5.2018 <http://www.arene.fi/uutiset/amk-kiinnostaa-ammattiin-opiskelevia/>.

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932.

Lapin AMK 2018. Avoin TKI-toiminta. Viitattu 25.5.2018 <https://www.lapinamk.fi/fi/Yrityksille-ja-yhteisöille/Tutkimus-ja-kehitys/Avoin-TKI-toiminta>.

SISÄLLYSLUETTELO

MINTTU MERIVIRTA

ESIPUHE: KAUKUSSA KUHISEE JÄLLEEN 2

HANNELE KERÄNEN

TYÖTÄ RIKASTAMALLA KOHTI TYÖN MURROSTA 6

MARIKA SARANNE

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTRENDEJÄ 8

ESA JAUHOLA

KANSAINVÄLISTÄ KOULUTUSTA EUROOPAN HUIPULLA 12

ANZELIKA KRÄSTINA

TEAM FINLAND DELEGATION TO CHINA – FUTURE OF EDUCATION COOPERATION 14

ANITRA ARKKO-SAUKKONEN

HAVAINNOISTA KUVIKSI JA TARINOIKSI 18

MINTTU MERIVIRTA

PISKU-WEBINAAREJA OPISKELIJOIDEN JOHDOLLA 22

ANITRA ARKKO-SAUKKONEN

TUNNELMA KATTOON – JÄÄPROJISOINTI JESSE & VILLE ALL STAR -OTTELUUN 24

EIJA-SINIKKA JUHO

OPISKELIJATYÖ APUNA YRITYKSEN KEHITTÄMISESSÄ 26

JARI PENTTINEN

MUSTA HIILI – INTERAKTIIVINEN KUVATAITEEN VERKKOTEOS TIETEEN JA TAITEEN RAJAPINNASSA 28

ANTTI HAASE

OPISKELIJAT TYÖHARJOITTELUSSA VALONTUOJAT-DOKUMENTTIELOKUVASSA 30

ANITRA ARKKO-SAUKKONEN

VALOA RAJALLE – YHTEISTYÖ SUOMI 100-TEEMAAN 34

MARJO JUSSILA

INNOASSARIT YRITYSTEN JA ORGANISAATIOIDEN UUDISTAJINA 36

JENNI KEMI & SAILA-INKERI PUUKKO

10 000 € TUKI POHJOIS-SUOMEN LUOVAN ALAN YRITTÄJILLE 38

JUHAMATTI KONTTANIEMI

MAKEASTI MATKAILUTOIMIJOIDEN MARKKINOINTIA KEHITTÄMÄSSÄ 40

RIIA VALVIMO

LIIKETALouden OPISKELIJOILTA IDEOITA LIIKETOIMINNAN KEHITTÄMISEEN 42

ANZELIKA KRÄSTINA

INTERNATIONAL ARCTIC BACHELOR FOR INDIGENOUS PEOPLE 44

MARJO JUSSILA

MOBIILISOVELLUKSIA KÄYTTÄJIEN OSALLISTAMISEEN 46

JENNI KEMI

PAJAKYLÄN UNOHTUMATONTA ASIAKASKOKEMUSTA KEHITTÄMÄSSÄ

48

PIRJO KÖNNI

OSALLISTAMALLA INNOSTUSTA OPISKELUUN JA OPETUKSEEN

50

TIMO PUUKKO

SMARTSET - ELÄMÄÄ HANKKEEN JÄLKEEN

54

RITVA JUNNA

ASIAKASPALVELU 2018 -SEMINAARIN ANTI ASIAKKAAN AIKA -HANKKEEN KUMPPANEILLE

56

ANZELIKA KRASTINA

ARCTIC YOUTH FORUM 2017

58

RAIJA LUMMI

KESÄSIIKA MAISTUI MERI-LAPIN RUOKAMESSUILLA

60

SAILA-INKERI PUUKKO

HEART OF A STORY -TAPAHTUMA KOKOSI YRITTÄJIÄ REVONTULTENTIEN VARRELTA

62

SIRPA KOKKONEN

PÖNÖTYKSET POIS: VAIHTOEHTOINEN HANKKEEN "LOPPUSEMINAARI"

66

HENRI FINSTRÖM

ELÄVÄT KIRJAT JOHDATTIVAT REVONTULTENTIEN TARINOIHIN

68

EILA SEPPÄNEN

ELÄVÄN PERINNÖN DOKUMENTOINTI KANTOI HEDELMÄÄ

70

MINTTU MERIVIRTA

SMARTSET: PILOTOINNISTA VALMIIKSI TUOTTEEKSI

72

HENRI FINSTRÖM

VIDEO PITCHING TOOLKIT -TYÖKALUPAKETTI PITSAUSVIDEOIDEN SUUNNITTELUUN

74

SAILA-INKERI PUUKKO

CREATIVE2 CREATIVE MATCHING -VERTAISMENTOROINTI-MALLIN YHTEENVETO

76

TIMO PUUKKO

OUR STORIES - MEIDÄN TARINAMME: VALIKOITUJA TARINOITA VUODEN 2017 TARINANKERUUMATKOILTA

80

MINTTU MERIVIRTA

TAIDEART-HANKKEEN TULOKSET YKSIIN KANSIIN

82

JENNI KEMI

DIGITAALINEN MARKKINOINTIKAMPANJA SAAVUTTI UPEAA TULOSTA

84

EILA SEPPÄNEN

HAAVEISTA HANKKEEKSI, CASE TORNIONLAAKSON STRUVE

86

MARIKA SARANNE

MIKÄ OHJAA EU-HANKERAHOITUSTA NYT JA TULEVAISUUDESSA?

88

HANNELE KERÄNEN, OSAAMISALAJOHTAJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

TYÖTÄ RIKASTAMALLA KOHTI TYÖN MURROSTA

Tänä keväänä on julkaistu monta tutkimusta ja selvitystä nopean teknologisen kehityksen mukanaan tuomista muutoksista ja siitä, millaisia liiketoimintamahdollisuuksia uudet teknologiat tuovat, miten ammatit muuttuvat ja millaista osaamista ne edellyttävät.

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta julkaisi huhtikuussa 2018 ”Suomen sata uutta mahdollisuutta 2018–2037”-julkaisun. Se käsittelee yhteiskunnan toimintamalleja uudistavia radikaaleja teknologioita. Lähes 600-sivuinen julkaisu esittelee kiinnostavan tavan ennakoida teknologista kehitystä ja herättelee lukijan pohtimaan työn tulevaisuutta monesta eri näkökulmasta. (Suomen sata uutta mahdollisuutta 2018–2037.)

Valtioneuvoston kanslia julkaisi huhtikuun 2018 alussa tulevaisuusselonteon taustaselvityksen ”Pitkän aikavälin politiikalla läpi murroksen – tahtotiloja työn tulevaisuudesta”. Selvitys ei ole niin yksityiskohtainen kuin tulevaisuusvaliokunnan julkaisu, mutta kummankin julkaisun pääviesti on samansuuntainen: olemme keskellä disruptiivista työn murrosta. Selvityksessä todetaan muun muassa, että alustatalouden nousu voi olla yksi puhutuimmista työn murrokseen liittyvästä muutoksesta. Alustatalouden sanotaan mullistavan sekä perinteiset organisaatio- ja ansaintamallit että työntekijän ja työnantajan väliset suhteet. Alustataloudessa jokin yritys tarjoaa alustan, jonka päällä yksityishenkilöt tai yritykset voivat tehdä lisäarvoa tuottavaa toimintaa, myydä tuotteita tai palveluita. (Tulevaisuusselonteon taustaselvitys 2018.)

Digitalisaatio tuo alustatalouteen uuden ulottuvuuden mahdollistamalla yhden tai useamman ryhmän vuorovaikutuksen tarjoamansa infrastruktuurin avulla. Digitalisaation myötä työn muutos nopeutuu, koska digitaalinen talous saattaa muodostaa neljäsosan maailmantaloudesta vuonna 2020. Muutoksen nopeus on nähtävillä jo nyt: kymmenessä vuodessa lista maailman arvokkaimmista yrityksistä on muuttunut nopeasti, ja moni näistä yrityksistä (Google, Amazon, Microsoft, Facebook, Apple) on päivittäinen osa arkeamme – niin hyvässä kuin pahassa.

Alustat esitetään usein tyhjinä vuorovaikutuksen tiloina – sosiaalisena mediana – vaikka tosiasiallisesti ne rakentuvat käytännöistä, joihin liittyvistä säännöistä ja standardeista alustan omistaja päättää. Alustan omistaja siis määrittelee, kenen kanssa ja miten saamme vuorovaikuttaa ja myös sen, millaisen vuorovaikutuksen kohteiksi joudumme.

Digitalisaation myötä myös johtaminen muuttuu työn järjestelystä valmentamiseen ja kannustamiseen eli ennen kaikkea itsensä johtamisen, itseohjautuvuuden ja sisäisen motivaation tukemiseen. Samalla nopea teknologinen murros kiihdyttää prosessia, jossa rutiininomaista työtä poistuu ammasteista, ja tämä jättää enemmän tilaa joustavalle ja luovalle toiminnalle. Taustamuistiossa nostetaan esimerkkinä tekoäly; sen ansiosta lääkärin ammatista voi poistua vaikkapa diagnoosin tekeminen ja asianajan ammatista oikeustapauksen valmistelu aineistoja läpikäymällä.

Digitalisaation arvioidaan muuttavan tiettyjä aloja nopeasti toisten säilyessä pitkään muuttumattomina. Kaiken kaikkiaan työn teknologisen murroksen myötä turhan rutiinityön arvioidaan vähentyvän, mikä antaa mahdollisuuden keskittyä asiantuntijuutta vaativiin töihin. Samalla työ kuitenkin pirstoutuu ja sosiaaliset työyhteisömme muuttuvat, kun työtä tehdään entistä vähemmän kasvokkain tai ilman vakituista työyhteisöä ja omaa työhuonetta. Silti työtä hakeudutaan jatkossakin tekemään erilaisiin työyhteisöihin, ja co-working-tiloista muodostuu uusia yhteisöjä.

Osalle työn murroksen aiheuttamat muutokset ovat uhka, kun taas osa näkee ne mahdollisuutena. Sen sijaan, että laittaisimme vastakkain menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden, työn murrosta voi tarkastella mahdollisuutena tuunata tai rikastuttaa omaa työtä. Työ, joka on laadullisesti uutta ja aikai-

Kuva: Stefan Stefancik on Unsplash

sempää vaativampaa, motivoi ainakin osaa meistä enemmän kuin samanlaisten tehtävien tekeminen vuodesta toiseen. Esimerkiksi meidän omassa yhteisössämme työtä voi rikastuttaa monin eri tavoin: verkostoitumalla eri toimijoiden kanssa, tekemällä monialaista yhteistyötä, toimimalla asiantuntijana alueen yritysten ja organisaatioiden kehittämishankkeissa ja palveluliiketoiminnassa tai vaikkapa lähtemällä asiantuntijavaihtoon toiseen korkeakouluun. Omaa työtä voi myös tuunata kyseenalaistamalla omia tapoja työskennellä ja keskustelemalla mahdollisuuksista toimia innostavalla ja mielekkäällä tavalla kollegoiden kanssa.

Se, miten suhtaudumme työn murrokseen ja sen vaikutuksiin omaan työhömmä, kiinnittyy hyvin vahvasti siihen, miten tuotamme itsemme diskursiivisesti työntekijöinä ja osana organisaatiotamme. Jos työn murros näyttyy uhkana, pidämme tiukasti kiinni vakiintuneista toimintatavoista ja tuotamme pysyvää toimijuutta. Jos taas kykenemme suhtautumaan työn murrokseen jokapäiväisenä mahdollisuutena uudistua ja uudistaa toimintaamme, avaamme itsellemme mahdollisuuden oppia toisilta ja rikastaa työtämme.

Tässä KauKussa kuhisee -julkaisussa on hyviä käytännön esimerkkejä siitä, miten omaa työtä voi rikastaa osallistumalla erilaisiin kehittämishankkeisiin. Toki työtä voi rikastaa myös tekemällä pieniä

muutoksia. Työpisteen vaihtaminen, palaverin siirtäminen tutusta neuvotteluhuoneesta kaupungille tai vaikkapa lounashetki kollegan kanssa, jota ehtii harvemmin jututtamaan kiireen keskellä, voivat riittää mainiosti sellaisten vakiintuneiden rutiinien rikkomiseen, jotka eivät edistä hyvinvointia. Myönteistä meininkiä ja luottamuksen kulttuuria on myös todella helppo rakentaa kannustamalla, antamalla myönteistä palautetta ja tekemällä yhdessä. Valitettavasti nämä yksinkertaiset periaatteet unohtuvat liian helposti hierarkian, sisäisen kilpailun ja tulospainoiden puristuksessa. Sisäisellä kilpailulla ja hierarkialla on kuitenkin vaikea vastata työn murroksen mukanaan tuomiin haasteisiin, joten mietitään ja tehdään mieluummin yhdessä. Uskon, että siitä seuraa hyvää.

Lähteet:

Suomen sata uutta mahdollisuutta 2018–2037. Yhteiskunnan toimintamallit uudistava radikaali teknologia. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisu 1/2018.

Tulevaisuusselonteon taustaselvitys 2018. Pitkän aikavälin politiikalla läpi murroksen – tahtotiloja työn tulevaisuudesta. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 34/2018.

MARIKA SARANNE, TKI-PÄÄLLIKKÖ,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTRENDEJÄ

Työn maailma on muutoksessa, sillä automaatio, robotisaatio, keinoäly ja digitaaliset alustat muovaavat kaikkia aloja tietotyöstä hoivaan ja teollisuuteen. Voi olla, että tiedämme tulevaisuudesta tällä hetkellä yhtä vähän kuin 1800-luvun ihminen. Tärkeää tulevaisuutemme kannalta on pohtia sitä, että havainnoimmeko aktiivisesti toimintaympäristömme muutossignaaleja sekä vaikuttavatko ne tapaamme ajatella ja arjen toimintaan. (Sitra: Megatrendit 2017.)

Globaaleja megatrendejä tällä hetkellä ovat kestävyyskriisi, teknologinen muutos ja globaalit keskinäisriippuvuudet sekä kasvavat jännitteet. Kestävyyskriisiin liittyy uudenlainen näkemys planeetasta, taloudesta ja hyvinvoinnista. Tämä nähdään tälläkin hetkellä mm. fossiilisten polttoaineiden käytön laskusuunnassa ja uusiutuvien kasvusuunnassa. Kestävyyskriisin megatrendiin liittyy ilmastomuutos ja niukkenevat resurssit, jotka näyttäytyvät vaikkapa ilmastomyönteisen ruoan tuotantona sekä kiertotalouden mahdollisuuksien, uusien älykäden tuotteiden ja palveluiden nousuna. (Sitra: Megatrendit 2016.)

Yksi tämän hetken ”top-trendeistä” on alustatalous ja siihen liittyvä digitaalisen alustaan perustuva liiketoimintamalli. Alustatalouden näkökulmasta yritysten päämääränä on muokata toimialansa logiikkaa uusiksi, ja aikomuksena on tehdä oman alan ”uberit” ennen kilpailijoita. On ennakoitu, että vuonna 2025 kolme talousvaikutuksiltaan suurinta disruptiivista eli markkinoita muuttavaa teknologiaa ovat mobiili internet, asiantuntijatyön automatisointi ja esineiden internet (IoT). Esitettyjen teknologioiden päälle rakentuvien uusien digitaalisten palveluiden nopea kasvu edellyttää siten alustojen hyödyntämistä. (Rokka 2018.)

Digitaalisuus tulee läpileikkaamaan lähes kaikkia toimialoja eri muodoissa, ja digitaaliset, teknologiset ratkaisut tulevat olemaan sulautettuna erilaisissa prosesseissa. Tästä syystä tarvitaan digiloikkia joka suunnassa, ja toimijoiden pitäisi päästä nopeasti konkreettiseen toimintaan. Suomella on tähän erinomaiset lähtökohdat, sillä suomalainen työkuultuuri ja yrittäjämäinen asenne sopivat hyvin yhteen digitalisaatiokehityksen kanssa. Digiloikkien ottamista

tukee myös Suomen erittäin laadukkaat koko maan kattavat tietoliikenneyhteydet, joita suomalaiset käyttävät aktiivisesti ja jossa mobiilidataa hyödynnetään eniten koko maailmassa. (Sitra: Megatrendit 2017.)

Ericssonin tekemän tutkimuksen mukaan yleisesti kuluttajien elämää muuttavaa trendi on se, että maailmamme muuttuu jatkuvasti yhä graafisemmaksi. Tämän seuraus on nähtävissä esimerkiksi siinä, että internet on muuttunut vuosien aikana tekstiperäisestä informaatiolähteestä videoperäiseksi, ja onkin väitetty, että lähes 70 % internetin informaatiosta koostuu liikkuvasta kuvasta. Tässä huomionarvoista on se, että useissa palveluissa käyttäjät luovat jo itse omia lähetyksiään, sekä se, että sisältöjä leimaa ketteryys ja ”kotikutoisuus”, joka tuo resurssitehokkuutta ja samaistuvuutta sisällön lähettäjänsä. Yritysten näkökulmasta mielenkiintoista on se, kuinka ne voivat hyödyntää kuluttajien omia sisältöjä tuotteiden tai palveluidensa markkinoinnissa. (Gustavsson 2017.)

Toinen trendi on tekoäly (AI = Artificial Intelligence), jolla viitataan usein tietokoneeseen tai ohjelmaan, joka pystyy älykkäisiin toimintoihin. Erilaiset verkko- ja mobiilisovellukset keräävät käyttäjistä koko ajan paljon tietoa, ja liiketoiminnan näkökulmasta tekoälyä käytetään yhdistämään ja analysoimaan käyttäjä- ja käyttäytymistietoja. Näiden perusteella käyttäjille suositellaan muun muassa uusia elokuvia tai tv-sarjoja katseluhistoriamme perusteella, tästä käytännön esimerkkinä toimii Netflixin antamat katselusuositukset. Lisäksi tekoälyn apuun turvaudutaan yhä enenevässä määrin mm. vakuutuslalla, lainsäädäntötyössä ja terveydenhuollossa. (Matter Agency 2017.)

Kuva: Alejandro Escamilla on Unsplash

Tarkasteltaessa tarkemmin vaikkapa vakuutusalan muutostekijöitä niin digitalisaatio on mahdollistanut uudenlaisia tapoja hoitaa asiakassuhteita, monien vakuutustoiminnan prosessien automatisoinnin ja tiedon laajamittaisen hyödyntämisen liiketoimintaa tukevaksi. Nämä samat toiminnot ovat varmastikin tulossa myös terveyspalveluihin. Mutta miten muutostekijät ovat kohdistuneet ensisijaisesti tämän tyyppisiin töihin? (Talonen & Koskinen 2017.)

Tätä selittänee se, että vakuutustoiminta on tietointensiivistä tietotyötä ja heidän asiakkaansa koostuvat kaikista yhteiskunnan toimijoista. Tähän liittyen minkä tahansa asiakasryhmän toimintatapojen muutos voi johtaa vakuutustuotteiden sopivuuden ja muuttuneiden riskien arviointiin. Tästä käytännön esimerkkinä vakuutusyhtiön toiminnan osalta on suuririskisten työtehtävien siirtyminen roboteille sekä liikenteen automaatio, jotka siirtävät riskien painopistettä henkilövahingoista esinevahinkoihin. Toisaalta esineiden internet mahdollistaa ihmisten ja laitteiden toiminnan reaaliaikaiseen seurantaan perustuvan riskianalyysin. (Talonen & Koskinen 2017.)

Viime aikoina maailmalla kuin Suomessakin on ollut nähtävissä perinteisten vakuutus- ja pankkialan yhteenliittymien ohella yhdyntymistä ja laajentumista myös muiden toimialojen kesken. Kotimai-

sina ja konkreettisina esimerkkeinä voivat toimia S-pankki ja vähittäiskauppa, Osuuspankki ja yhteiskäyttöautopalvelut tai LähiTapiola ja terveyspalvelut. Voidaan puhua toimialaliikumista, jotka mahdollistavat aiempaa monipuolisemman kuluttajadatan hyödyntämisen toiminnan kehittämisessä juuri asiakkaan näkökulmasta. Liiketoiminnan näkökulmasta kuluttajadatasta on muodostumassa nopeaa vauhtia yritysten arvokkain omaisuususerä, jolloin yrityksen kyvykkyys ja kyky hyödyntää kuluttajadataa tulee määrittämään tulevaisuuden kilpailukentän.

Kuluttajina olemme lähes kaikki kohdanneet tekoälyä hyödyntäviä sovelluksia, ja yksi yleisimpiä tekoälyä hyödyntäviä verkkotyökaluja ovat erilaiset chatbotit eli verkossa olevat ”automaattiset asiakaspalvelijat”. Nämä väsymättömät 24/7 botit vastaavat asiakkaan kysymyksiin ja tarjoavat tietoa asiakkaan tekemien kysymysten tai kommenttien pohjalta. Chatbot-sovellukset ovat yleistymässä monilla toimialoilla ja yritysten verkkoasiakaspalvelussa. Tämän lisäksi bottien käyttö on yleistynyt etenkin sosiaalisen median alustoissa, kuten Facebook Messengerissä ja Twitterissä. (Matter Agency 2017.)

Eräänä esimerkkinä automaattisten asiakaspalveluiden käytöstä voisi mainita yhdysvaltalaisen vakuutusyhtiö Lemonaden, joka on tehnyt kaiken toisin kuin perinteiset vakuutusyhtiöt. Yhtiö on antanut

kehittyneen tekoälynsä ratkaista korvaushakemuksia. Yritys on blogitekstissään kertonut, kuinka sen korvausbotti – A.I. Jim – käsitteli erään asiakkaan korvaushakemuksen ja maksoi tälle korvattavan summan kolmessa sekunnissa. Lemonade on rakentanut palvelumallinsa asiakaskokemus edellä. Yrityksessä kaikki onnistuu helposti mobiililaitteilla, aina asiakkaaksi rekisteröitymisestä lähtien, ja kaikki vakuutusosalta tutut lomakkeet ja asiakirjat pienen pienine sivuhuomautusteksteineen loistavat poissaolollaan. Eikä tässä vielä kaikki, sillä yritys ottaa itselleen 20 % osuuden vakuutusmaksuista ja lopun vakuutuskorvausten tilittämisen jälkeen tilille jäävän rahan se lahjoittaa asiakkaidensa valitsemiin hyväntekeväisyyskohteisiin. Tässä toimintamallissa luodaan lisäarvoa ottamalla asiakkaiden arvot huomioon ja luodaan eettistä liiketoimintaa digitaalisessa maailmassa. Tätä osaltaan on edesauttanut yrityksen kustannustehokkaat ja digitalisoituneet prosessit. (Harjunpää 2017.)

Tutkimusyhtiö Forrester on listannut muita teknologisia trendejä vuodelle 2017, ja näistä on esimerkiksi ennustettu ”ääniohjattujen palveluiden määrän kasvu”. Käytännössä tämä ilmenee siinä, että jo useampi suomalainenkin puhelee enenevässä määrin joko matkapuhelimelle tai kotona olevalle Alexa- tai Google Home -kotirobotille. Tämä trendi osoittaa, että yritysten tarjoamat äänipohjaiset palvelut yleis-

tyvät ja samalla niiden ominaisuudet paranevat. Trendin myötä myös useat toimialat tulevat siirtymään ääniohjattuihin palveluihin, mm. pankkipalvelut ja muut vahvaa tunnistautumista vaativat palvelut tulevat perässä. Toinen merkittävä teknologiatrendi on se, että IoT-alustoissa aletaan kiinnittää huomiota designiin ja operointiin. Tämä tarkoittaa sitä, että IoT-liiketoiminnassa tarvitaan ohjelmistoja, jotka integroivat monenlaiset IoT-laitteet tiiviiksi liiketoimintaprosessiksi, jolloin yritykset voivat keskittyä liiketoiminnan johtamiseen kokonaisuutena eikä resursseja tuhraannu IoT-palasten hallintaan. Tällöin käytettävyydestä tulee keskeinen valintaperuste. (DNA Business 2018.)

Tulevaisuudessa työskennellään yhä monimuotoisemmissa, dynaamisissa ympäristöissä, mikä haastaa yhä suurempaan yhteisöllisyyteen, osallistaviin työtapoihin, verkostoitumiseen ja erilaisuuden hyödyntämiseen. Uusi ymmärrys syntyy monialaista ja erimuotoista asiantuntemusta hyödyntävästä dialogista ja kyvystä ymmärtää monimuotoisia ilmiöitä. Meidän ei tule lähteä kilpailemaan sellaisista töistä, joita koneet tulevat tekemään huomattavasti ihmistä tehokkaammin.

Työn murroksesta ja siihen liittyvästä tulevaisuuden työstä on esitetty kahdenlaisia näkökulmia. Yksi on se, että vain harvalla on työtä ja vielä harvempi

hyötty sen tuloksista. Toisena vaihtoehtona on esitetty, että työ muuttuu, sitä on kuitenkin runsaasti ja kaikille riittää palkkatyötä. Deloitte (2017) inhimillisen pääoman trendejä kuvaavan raportin mukaan opittujen tietojen puoliintumisaika on viisi vuotta ja samassa tehtävässä ollaan keskimäärin 4,5 vuotta. On syytä pohtia, että mitä tämä tarkoittaa oppimiselle, osaamisen johtamiselle sekä perinteiselle seuraajasuunnittelulle, ammattien ja tehtävien muutokselle.

Sijoitammeko ja säilytämmekö menneisyyden uuteen kontekstiin olettaen, että tulevaisuus muodostuu samalla kaavalla sekä samoista tekijöistä kuin nykyisyys? Onko asenteemme utelias, ennakoiva ja oppiva sekä toimintatapamme aktiivinen, vai reagoimmeko vasta sitten, kun asiat tulevat eteemme? On hyvä huomioda, että elinikäinen oppiminen muuttuu hyveestä välttämättömyydeksi, työ voi olla samaan aikaan tuttua ja tuntematonta sekä se, että maailman muuttuessa myös arvostuksemme muuttuvat. Tämä tarkoittaa kykyä vaikkapa tarkastella edistystä yhdistelemällä tietoa monipuolisesti taloudesta, hyvinvoinnista ja maapallon tilasta. (Hildén 2017.)

Lähteet:

Deloitte 2017. Rewriting the rules for the digital age 2017 Deloitte Global Human Capital Trends. Viitattu 20.4.2018 <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/us/Documents/human-capital/hc-2017-global-human-capital-trends-us.pdf>.

DNA Business 2018. Tässä ovat kuumimmat IoT-trendit tälle vuodelle. DNA 29.3.2018. Viitattu 20.4.2018 <https://www.dna.fi/yrityksille/blogi/-/blogs/tassa-ovat-kuumimmat-iot-trendit-talle-vuodelle>.

Gustavsson, J. 2017. 10 kuumaa teknologiatrendiä, jotka oikeasti muuttavat elämää. Tekniikan maailma 8.1.2017. Viitattu 20.4.2018 <https://tekniikanmaailma.fi/10-kuumaa-teknologiatrendia-oikeasti-muuttavat-elamaa/>.

Harjunpää, A. 2017. Vakuutusala digitalisoituu – 3 esimerkkiä rajoja rikkovista innovaatioista. CGI 27.10.2017. Viitattu 20.4.2018 <https://www.cgi.fi/blogi/vakuutusala-digitalisoituu-3-esimerkkia-rajoja-rikkovista-innovaatioista>.

Hildén, M. 2017. Toimintaympäristön muutosten vaikutus toimintaamme. Ennakointi- ja muutuskäyväkkyys. Viitattu 20.4.2018 <https://ennakointijamuutoskyvykkyys.wordpress.com/2017/10/03/blog-post-title/>.

Matter Agency 2017. Tekoäly hoi, älä jätä! – miten tekoäly muuttaa markkinointia? 10.9.2017. Viitattu 20.4.2018 <https://matter.fi/tekoaly-markkinoinnissa/>.

Tulevaisuudessa työskennellään yhä monimuotoisemmissa, dynaamisissa ympäristöissä, mikä haastaa yhä suurempaan yhteisöllisyyteen, osallistaviin työtapoihin, verkostoitumiseen ja erilaisuuden hyödyntämiseen.

Rokka, H. 2018. Kumpi tekee toimialasi uberit, sinä vai kilpailija? DNA 6.4.2018. Viitattu 20.4.2018 <https://www.dna.fi/yrityksille/blogi/-/blogs/kumpi-tekee-toimialasi-uberit-sina-vai-kilpailija?>

Sitra: Megatrendit 2016. Viitattu 20.4.2018 <https://www.avi.fi/documents/10191/6396549/Sitra+trends+Elina+Kiiski+Kataja+29+04+16/daf3413d-7c11-4f4e-be7d-3605cb4098b9>.

Sitra: Megatrendit 2017. Viitattu 20.4.2018 <https://www.sitra.fi/aiheet/megatrendit/>.

Talonen, A. & Koskinen, L. 2017. Tekoälyn näkymät huikeita. Tampereen yliopisto 28.6.2017. Viitattu 20.4.2018 <http://www2.uta.fi/ajankohtaista/uutinen/tekoaly-nakymat-huikeita>.

ESA JAUHOLA, YLIOPETTAJA,
YAMK-YKSIKKÖ, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

KANSAINVÄLISTÄ KOULUTUSTA EUROOPAN HUIPULLA

Lapin sijainti Euroopan huipulla antaa hyvät mahdollisuudet kansainväliselle toiminnalle. Paljon on vuosien varrella tehtykin, mutta laadukas toiminta edellyttää jatkuvaa kehittämistä ja arviointia.

Keskeistä on alueen halu ja kyky kehittää rajat ylittävää liiketoimintaa, kulttuurielämää ja kansainvälisyyttä. Rajayhteistyö toimi varsin hyvin ja kehittyi koko ajan, mutta lähimarkkinat eivät aina riitä, eivät suurteollisuudelle, mutta eivät myöskään matkailulla ja pk-sektorille.

Pohjoista rajaosaamista

Toiminta kansainvälisessä ympäristössä on alueelle elinehto ja kilpailuvaltti. Menestyminen perustuu vahvaan asemaan ja osaamiseen kansainvälisillä markkinoilla. Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan kaikkien korkeakoulujen tulee panostaa kansainvälisyyteen, ja sen tulee koskea niin opiskelijoita kuin henkilökuntaakin. Liiketalouden koulutuksessa onkin vuosien saatossa keskitytty erityisesti kansainväliseen liiketoimintaan sekä tradenomi-koulutuksessa että ylempään AMK-tutkintoon joltavassa koulutuksessa.

Alueen kansainvälisyyden tukemiseksi koulutusta kehitetään yhteistyössä työelämän kanssa maakunnan tasolla sekä tutkintotavoitteisena että tilaus- ja henkilöstökoulutuksena. Lisäksi Lapin ammattikorkeakoululla on alueellinen kehittämisvastuu, ja sillä tulee olla keskeinen rooli koko pohjoisen toiminta-alueen kansainvälistymisen edistämiseksi.

Kansainvälisiä korkeakoulukumppanuuksia on rakennettu oman osaamisen ja verkostoitumisen kehittämiseksi. Tärkeää on myös toiminta tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeissa, jotka edistävät sekä liiketoimintaosaamista ja yrittäjyyttä että kulttuuritoimintaa.

Yhteistä koulutusta jo kahdeksan vuotta

On tärkeää, että pohjoisessa yhteistyötä tehdään yli rajojen, ja Lapin AMK onkin strategiansa mukaisesti ollut jo usean vuoden ajan aktiivinen arktisen

Opinnoissa tehdään paljon monikulttuurisia tiimitöitä, mikä osaltaan edistää opiskelijoiden kansainvälisyysvalmiuksia.

yhteistyön ja rajaosaamisen kehittämisessä. Erinomainen esimerkki on vuonna 2010 ensimmäisen kerran toteutettu ja edelleen pyörivä 60 opintopisteen Travel and Tourism Management -koulutus (TTM). Syyskuussa 2018 käynnistyy jo seitsemäs puolitoista vuotta kestävä englanninkielinen verkkokoulutus, joka järjestetään Lapin AMKin, Tromssan ja Arkangelin NARFU-yliopiston yhteistyönä. Opiskelijoita tulee paitsi näistä kolmesta maasta, myös muualta Euroopasta. Osa on tutkinto-opiskelijoita, ja osa on matkailun alalla toimivia ammattilaisia, jotka haluavat laajentaa kansainvälisyysosaamistaan.

Koulutus koostuu kolmesta opintokokonaisuudesta; Travel and Tourism, Tourism Management and Strategic Marketing ja Culture and Heritage. Lisäksi opiskelijat tekevät matkailuun liittyvän projektityön. Opinnoissa tehdään paljon monikulttuurisia tiimitöitä, mikä osaltaan edistää opiskelijoiden kansainvälisyysvalmiuksia. Verkkototeutuksen lisäksi opiskelijat tapaavat kesä- tai talvikoulussa, joka toteute-

taan vuoroin Lapissa, Norjassa tai Venäjällä. Näiden aikana opiskelijat ja opettajat pääsevät verkostoitumaan keskenään ja tutustumaan kyseisen alueen kulttuuri- ja matkailutarjontaan. Palautteen mukaan koulutus laajentaa opiskelijoiden kuvaa arktisesta alueesta ja syventää heidän osaamistaan matkailusta liiketoimintana.

Professori May Kristin Vespestad on tyytyväinen saatuun palautteeseen ja siihen, että venäläiset, norjalaiset ja suomalaiset toteuttavat opinnot yhteisopettajuuden idean mukaisesti tiimeinä. Koulutus-
alajohtaja Ludmila Siluanovan mukaan TTM on hänen yliopistonsa kansainvälisen toiminnan lippulaiva, ja hän onkin halukas laajentamaan ja syventämään hyvin toimivaa yhteistyötä.

Talvikoulu joulukuussa
2017 Arkangelissa
(kuva: Yuliana Prus)

TTM:n kesäkoulu Harstadissa
kevällä 2015 (kuva: Øystein
Normann)

ANZELIKA KRASTINA, SENIOR LECTURER,
SCHOOL OF BUSINESS AND CULTURE, LAPLAND UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

TEAM FINLAND DELEGATION TO CHINA – FUTURE OF EDUCATION COOPERATION

According to the minister of education of Finland China and Finland, share the idea that education and knowledge is the key to future prosperity. Nowadays, Finland is seen as one of the most innovative countries in the world for its forward looking and successful education initiatives.

Learner centered approaches and wellbeing of students are at the heart of Finnish system (Grahn-Laasonen 2017). At the same time, China demonstrates a strong commitment to improve the education for the benefit of country development and therefore is eager to learn from the best practices to transfer the best into China education system.

In order to tighten existing Finland-China established relationships in the education field as well as further expand, develop and strengthen the cooperation, the Finnish Business Delegation participated in the visit to Beijing and Hong-Hong under the lead of Minister of Education of Finland Ms Sanni Grahn-Laasonen in the period between 9-12 October 2017. The delegation of experts, rectors, consultants representing various education institutions and ministry in Finland participated in an organized one week programme, that included networking and promotion workshops, visits of education institutions and universities in China as well as individual meetings with specialists in China.

Lapland HE was represented by Anzelika Krastina (International coordinator at Lapland UAS) and Heikki Autto (liaison manager at LY) and in practice both colleagues acted as one team or unit on behalf of LUC not just single universities. All in all it was a very intensive week of various activities and amazing learning and discovery process. For the purposes of this article, few most remarkable activities and findings will be described.

Match making organized with China Education Association for International Exchange (CEAIE) and China Center for International Educational Exchange (CCIEE)

CEAIE is nationwide organization conducting international educational exchanges and cooperation. CCIEE, attached to CEAIE, is mainly dedicated to education international exchange as a cooperation platform, including students' short-term and long-term exchanges, study-in-China provision, faculty training abroad and exchange of staff, educational short terms study tours, from school to university level. It also facilitates the development of dual degree programmes and joint education programmes. All together more than 10 universities and vocational colleges from Beijing, Shanghai, Hebei and Henan provinces participated in this seminar.

Each participant of Finnish delegation had one minute pitch time in order to briefly introduce organisation's activities and line of interests for cooperation with China. After presentations by all the participants, there was organized a matchmaking event and a possibility to discuss with various representatives of universities the possibilities for cooperation. During the following two hours matchmaking joint Lapland UAS and Lapland University (LY) was approached constantly. Main interests of representatives from China Universities and colleges concerned general education system and its innovative approaches and methods. It was also obvious that there is a great interest to visit Lapland and it's universities to learn what could be the potential areas of cooperation. We learnt that currently Chinese gov-

Sino-Finnish Education Cooperation Showcase “Artificial Intelligence VS Future Teacher”

10.10.2017 11:00–12:00

展览场地: 主楼四季厅

Venue: Exhibition Hall, New Main Building

11:30–12:00 中芬联合学习创新研究院签约仪式

Signing Ceremony of Sino-Finnish Learning Innovation Institute

地点: 主楼A414会议室

Venue: Meeting Room A414, New Main Building

14:00–16:00

圆桌论坛: 人工智能驱动的未来

Roundtable Session: AI-Driven Future

主办单位: 北师大未来教育高精尖创新中心

Organizer: Advanced Innovation Center for Future Education, Beijing Normal University

地点: 京师大厦二层, 心理学部

Venue: Conference Room, 2nd Floor Jingshi Building

UNIPID

Finnish Development Technology and Innovation Network

Finland
ICT Alliance

Anzelika and Heikki at Sino-Finnish Cooperation Education Showcase (photo: Anzelika Krastina)

ernment is investing into education development and it is a task of education institutions to benchmark good practices. Therefore potential partners are interested to visit Lapland in order to learn education management practices and education methodologies combining it with the special touristic experience that seemed to be obviously unique possibility to the Chinese colleagues.

Among all introduced offerings that was jointly promoted by Lapland delegation the “best seller” was a short exchange and in particular Winter School and Summer School options. In order to build long term sustainable and fruitful partnerships, short

term courses seemed to be a good starting point that would allow the partners to better to get to know each other and also it is easier from the financial point of view by the Chinese partners. However, general conclusion is that every cooperation would begin first with exchange visits of university delegations. Second step would be short course exchanges with Chinese students visiting Lapland. Chinese colleagues expressed their interest to experience our learning and teaching methods, project and problem based approach as well as actual real life engagement into school setting.

Visit to Beijing Normal University – meeting robot tutor

Beijing Normal University specializes in teachers' education. During the visit participants could learn about current joint China-Finland initiatives in education sphere. Various projects were showcased and also shared with the minister of education of Finland Ms Sanni Grahn-Laasonen and entire Team Finland delegation.

However, the most remarkable, probably, was the experience exchange regarding AI integration into education during the seminar: Sino-Finnish Education Cooperation "Artificial Intelligence Vs Future Teacher". Probably the most surprising episode was a presentation of tutor robot, who was able to communicate with real terms with the presenters, but unfortunately only in Chinese language.

As a conclusion it can be added that digitalization of education and AI as a part of it takes rapid development path and it is not anymore about the future, it is here and now. The perception of Chinese colleagues is that Finland is rather ahead of digitalized education, however. Augmented reality, variety of analytics' tools for teachers to improve efficiency of learning process is a very important components in the education process of modern school and university.

Benchmarking visit to Hong Kong University of Science and Technology HKUST

This visit also was greatly devoted to the issues on digitalized education processes and instruments used in education. Development of various platforms to enhance online and digital learning process are of high importance. Demonstration of platforms that can help teachers improve the use of existing digital resource and especially robotics in HKUST was one of the most interesting and future thought provoking part.

Similarly as it was in Beijing, there was organized also matchmaking and networking at HK SMEs center. Several organizations and companies approached Lapland representatives mainly with an interest to promote the DP in English to make actual roadshows in schools. Partners suggested to discuss the possibly to organize the entrance exams in HK. It is highly believed that with good promotion Lapland UAS can receive applicants also from HK.

Visit to Beijing Normal University: Chinese colleagues showcase current Sino-Finland Education cooperation; Minister of education of Finland Ms Sanni Grahn-Laasonen in the middle (photo: Anzelika Krastina)

Demonstration of "future teacher" – the robot-tutor teacher in Beijing Normal University (photo: Anzelika Krastina)

UAS round table discussions at Technological and Higher Education Institute of Hong Kong THEi

All UAS from Finland side participate in discussion on applied education. Finnish system of UAS was of great interest to colleagues in THEi. The most common topic and interest was about how entrepreneurship and innovation education is incorporated into education in Finnish UAS. How different labs, hubs, project work is a part of the courses and how the evaluation takes place. Hands on approach of Finnish UAS education was of central interest to the THEi. Later we visited the labs of the university, including the lab of augmented reality which is actively used in education. We had the possibility also to use it and try in practice.

References:

Grahn-Laasonen, S. 2017. Finnish business delegation visit to the People's Republic of China; Beijing and Hong Kong. October 9–12, 2017. Finpro Oy.

Finnish education in China is greatly valued – best in the world according to many – which can be considered as an important momentum for Lapland UAS and LUC.

KEY LESSONS

- It is extremely important to participate in the events led by the government institutions – it gives completely different added value to our doings when we are part of something bigger
- Lapland of course is an attraction and we have to use it. However, clear, well developed packages and offerings should be developed first
- To have actual partnership we need to build them gradually. It is a long term process.
- Short exchanges and delegation visits will be first step in building partnerships
- Digital education topics are the most common interest
- There is great potential in the future as Chinese government invests heavily into education and wants to utilize world best practices for development
- Finnish education in China is greatly valued – best in the world according to many – which can be considered as an important momentum for Lapland UAS and LUC

ANITRA ARKKO-SAUKKONEN, LEHTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

HAVAINNOISTA KUVIKSI JA TARINOIKSI

Kun palaset ovat oikeilla kohdillaan, voi syntyä paljon tulosta. Näin kävi, kun saimme kulkea kuvataiteen opiskelijoiden kanssa Revontulentietä tutkien, tarkastellen, havainnoiden, tulkiten ja tarin-teoksia kehittäen.

Our Stories -tarinapolut ovat tavoittaneet kuvataiteen koulutuksen hyvin moninaisesti syksyn 2017 aikana, ja sen vaikutukset yltävät vielä kevään puolellekin. Kerron artikkelissani, miten Our Stories -hanke ja opetus integroituivat kuvataiteen koulutuksessa kolmeen eri vuosikurssiin rikastaen puolin ja toisin sekä hankkeen että oppimisen tarpeita. Our Stories -hankkeen lähtökohtana on tuoda tarinoiden kautta Revontulentien reittiä näkyväksi sekä paikallisille että matkailijoille. Revontulentie yhdistää Suomen, Ruotsin ja Norjan rajat. Maiden yhteinen kulttuuri, historia samoin kuin yhteiset juuret ja identiteetti kumpuavat alueesta. (Our Stories 2018.)

Tarinoita on olemassa, ja tarinoita syntyy jatkuvasti lisää elämän edetessä. Opiskelijat osaltaan luovat omia tarinoita asumalla ja opiskelemalla paikkakunnalla. Tämä oli ensimmäinen toimiva lähestymiskulma Revontulentien tarinoihin. Lisäksi tarinoita oli jo kerätty, luotu ja jaettu Our Stories -sivuilla, ja tottahan toki, tarinoita on paljon enemmän löydettävissä ihmisistä internetiin, läsnä olevasta taruihin. Joten lähetimme opiskelijat tutkimusretkelle etsimään kipinää omaan aiheeseen.

Työelämäläheinen ja osaamisperustainen tekeminen kiinnittyi nyt hankeintegraationa tarinoiden keräämiseen. Opiskelijan ammatillinen kehittyminen mahdollistui kuvallisia tarinoita työstämällä. Kuvataiteen koulutuksen ydin on kuvan tekeminen ja saattaminen näkyväksi digitaalisessa ja analogisessa muodossa (Kuvataiteen opetussuunnitelma 2018).

Osaamisen, hankeintegraation ja työelämäläheisyyden rajapinnoilla

Our Stories -hankkeen keskeiset tarpeet kiinnitettiin opetukseen kolmelle eri vuosikurssille, ja tarinoiden keruusta muodostui toimeksiantoja kuvataiteen eri ryhmille seuraavasti:

KUVATAITEEN 1. VUOSIKURSSI:

Semesteri 1 / Minä ja pohjoinen kuva

Opintojaksot: Havainnosta kuvaksi sekä Kokemuksen ja elämyksen visualisointi.

Osaamisvaatimukset, joista löytyi rajapinta hankkeen tavoitteeseen:

- Ympäristön havainnointi, jonka pohjalta tehdään kuva piirtäen, maalaten ja valokuvaten.
- Sommittelu, tilan kuvaaminen, väriopin keinot sekä valo kuvallisessa ilmaisussa.
- Plastisen sommittelun ja suunnittelun keinojen käyttö.
- Ammattimainen toimiminen pohjoisen luonnon oloissa.

Lisää osaamisen tasoja kertyi vielä laajemminkin ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille (ks. Arko-Saukkonen 2017).

Tehtävänanto: Kerää ideoita, inspiraatiota, havainnoi, etsi, tutki, tarkastele, lue, katsele tai kuuntele ympärillä olevia, jo kerrottuja Our Stories -tarinoita ja rakenna oma tarinakuvasi.

Our Stories - tarinat: Kuvatarinoita 21.

Seuraavalla tavalla integraatio toteutui käytännössä:

Lähdimme kuljettamaan ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoita kohteena olevan Revontulentien maisemiin Tornioista aivan Jäämeren rantaan asti kulkien

Revontulentietä kulkeva reissu vei Skibotnin rantaan asti

Luonnostelua Tornionjoen ja Muonionjoen risteyskohdassa

kolmen rajan eri puolilla. Semesterin projektin nimi olikin ennakoivasti otsikoitu: Minä ja pohjoinen kuva. Opiskelijat pystyivät asettamaan itselleen myös kysymyksiä: kuka minä, mikä pohjoinen, mikä on Lapin AMKin alueellinen toimintaympäristö, mikä on Lapin historia, minkälaista elinkeinoa se pitää sisällään, entä yhteydet rajanaapureihin, minkälaista kulttuurialan toimintaa Lappi kätkee sisäänsä, miten ympäristössä ja ympäristön ehdoilla toimitaan erityisesti kuvataiteilijana?

Matka taittui havainnoiden, tarkastellen ja kuunnellen olemassa olevaa ympäristöä kuin myös tarinamaailmaa. Tämä istui hyvin kurssin keskeiseen sisältöön, joka oli, miten havainto muutetaan kuvaksi. Opiskelija oppii havainnoimaan ympäristöä ja työstämään siitä kuvan käyttäen eri tekniikoita. Nyt keskityttiin piirtämisen ja maalauksen lisäksi digitaalisen valokuvakameran käyttöön. Samalla tuli kuvataiteilijan tärkeät perusosaamisen alueet harjoittelun alle: sommitelu, tilan kuvaaminen, väriopin keinot ja valon kuvallinen ilmaisu (Kuvataiteen opetussuunnitelma 2018). Lisäksi dramaturginen ymmärrys nivoutui matkaamme.

Opintomatka oli vain yksi porras oppimisen tiellä, sillä työskentelyä jatkettiin hankkeen parissa reissun jälkeen kehittämällä omaa matkan aikana virinnyttä ideaa kuvatarinaksi eli kuvaksi, jossa on Revontulentien tarina sisällä. Hankkeen puolesta opiskelijan luovuudelle oli annettu vapaat mahdollisuudet pohtia, minkälaiseksi muotoutuisi lopullinen Revontulentien kuvatarina. Hankkeen tavoittena on lisätä kiinnostusta alueeseen tarinoiden kautta.

Our Stories -hanke antoi kokemusta alueen kehittämiseen asiakasyhteistyön kautta, ja

opiskelijat saivat näkökulmaa myös oman osaamisen tuotteistamiseen. Tämän semesterin aikana käyttökuva ja taidekuva erot tulivat tutuiksi. Matka opetti toimimaan pohjoisen luonnon oloissa ammattimaisesti, ja turvallisuusasiat olivat käsin kosketeltavia reissun aikana, samoin etäisyydet, ja etäisyyden hallinta konkretisoitui. Mikä sen parempi ryhmäytymisen paikka juuri opintoja aloittavalle porukalle kuin yhteinen reissu.

Valokuvaamista upeissa ruskan väreissä Kilpisjärvellä Norjan rajalla (kuvat: Anitra Arkko-Saukkonen)

KUVATAITEEN 2. VUOSIKURSSI:

Semesteri 3 / Liikkuva kuva

Osaamisvaatimukset, joista löytyi rajapinta hankkeen tavoitteeseen:

- Liikkuvan kuvan teoksen toteuttaminen.
- Valaisun suunnittelu ja toteutus.
- Tarinan rakentaminen videon, äänen ja animaation keinoin sisältösuunnittelusta valmiiseen teokseen.

Tehtävänanto: Kehität oman tarinasi ja versioit sen videon ja animaation muotoon tai videon/animaation yhdistelmänä. Tarina voi olla dokumentaarinen oma kokemus, kuultu tapahtuma, löydetty tarinaidea tai kuvitteellinen, mutta sen tulee liittyä Revontulien tiehen. Ensimmäiseksi tutustu OurStories -hankkeen aikana kerättyihin tarinoihin, Revontulien tiehen, sen varrella kulkeneisiin tarinoihin, uskomuksiin, kertomuksiin. Tutki myös omia käyttökelpoisia tarinaideoita.

Our Stories -tarinat: Animaatioita ja videoita 18.

Seuraavalla tavalla integraatio toteutui käytännössä:

Kuvataiteen toisen vuosikurssin opiskelijoiden oppiminen keskittyi liikkuvaan kuvaan, jonka äärellä harjoiteltiin videon sekä animaation tekemistä. Produktio-osuus integroitiin Our Stories -hankkeeseen, joka sisälsi tuotantoprosessin vaiheet ideasta ja käsikirjoituksesta teoksen kuvaamisen sekä animaation kohdalla piirtämiseen ja animointiin asti, jonka jälkeen kokonaisuus editoitiin valmiiseen muotoon. Osa opiskelijoista yhdisti videon ja animaation rakentamalla kollaasimaisen teoksen.

Maria Makkosen animaatio Kalaveet on yksi Our Stories -hankkeen tarinasisältöjä

JULKAISTUJA TARINOITA:

Olli-Markus Latvala: Saksalaissotilas vartiossa Järämässä 1945

Anniina Alapirtti: Mitä piilee saamelaisten aikoinaan palvoman Saivojärven pinnan alla?

Jenna Hepoaho: Boazu

Eerika Pöytäkanas: Shamaanirumpu

Juho Könkkölä: Kolmas henkiinherääminen

Milja Rautio: Revontulilla laskeva satutyttö

Videot, jotka on toteutettu joko animaation, videon tai näiden yhdistelmän keinoin:

Maria Makkonen: Kalaveet ja Wanhanpojan loihu

Tiina Mäki vuoti: Reposet

Niina Särkiniemi: Mokomat nokoset

Noora Perälä: Verannalla rannan

KUVATAITEEN 3. VUOSIKURSSI:

Opintojaksot: Kokeellinen animaatio sekä verkko-
produktio.

**Osaamisvaatimukset, joista löytyi rajapinta
hankkeen tavoitteeseen:**

- Animaatiotuotannon suunnittelu, käsikirjoittaminen ja rakentaminen valmiiksi teokseksi yksin tai pienryhmässä.
- Työprosessin vaatimusten ja tuotannon osa-alueiden ymmärtäminen.
- Tekniikan valitseminen sisällön mukaan, ja aiemmin opitun hyödyntäminen sekä syventäminen tutkivan ja kehittävän otteen kautta.
- Verkkoproduktion suunnittelu, toteutus ja tuottaminen.
- Produktion julkaiseminen verkossa sekä julkaisemisesta tiedottaminen.

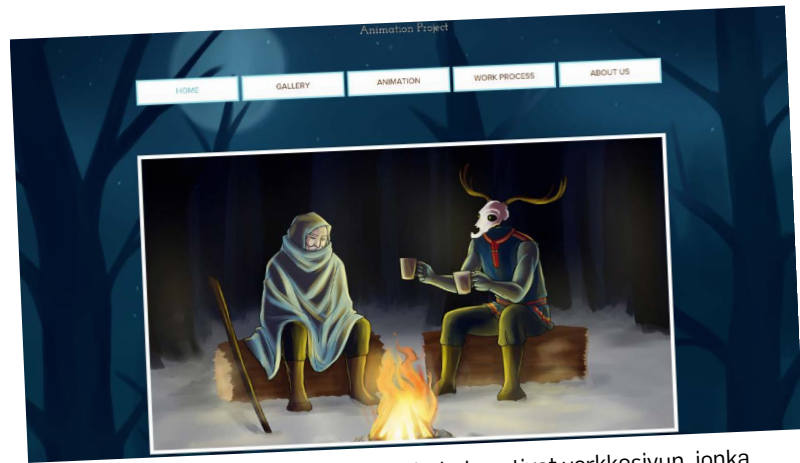
Tehtävänanto: Aiheena Revontulentien tarina. Toteuta valitsemallasi animaatiotekniikalla teos, jonka ideoit, käsikirjoitat ja toteutat. Voit laajentaa animaation verkkodokumentiksi, jossa animaatio on yksi sisältö.

Our Stories -tarinat: Animaatioita 13, verkkojulkaisuja 3.

Seuraavalla tavalla integraatio toteutui käytännössä:

Kolmannen vuoden opiskelijoiden syksyn täytti kaksi isompaa opintojaksoa. Kokeellinen animaatio ja verkkojulkaisu olivat erilliset opintojaksot, mutta opiskelijalle tuli mahdollisuus valita, tekisikö molempiin opintojaksoihin oman sisällön vai yhdistäisikö animaatiosisällön isompaan pakettiin, joka rakentuisi verkkosisällöksi. Opiskelijat olivat opinnoissaan soveltamisvaiheessa, jossa jo aiemmin opittuja taitoja syvennettään produktion kautta itsenäisesti kriittistä ajattelua ja ongelmanratkaisua hyödyntäen. Our Stories -hankkeesta saatu toimeksianto toi mahdollisuuden tuottaa animaation keinoin tarinan hankkeelle Revontulentien sisällöstä. Kyseessä oli kokeellinen animaatio, joten opiskelijat saivat itse valita animaatiossa käytettävän tekniikan. Osa opiskelijoista lähti tekemään verkkoproduktiota, jossa animaationa työstetty teos on keskeinen sisältö.

Verkkojulkaisuun otettiin web-dokumentaarinen lähestymistapa, joten Our Stories -ideasta syntynyt animaation prosessia esiteltiin verkkosisältönä tekemisen, tarinan sekä hahmojen rakentamisen kautta, ja totta kai animaatiotarina oli sen ydin. Tällä tavalla Our Stories- hanke sai omille tarinasivuilleen

Putri Komulainen ja Maria Uusitalo koostivat verkkosivun, jonka sisältönä on yhdessä luotu animaatio Cursed (kuvakaappaus verkkosivuilta: <https://cursed-animation.wixsite.com/cursed>)

animaatiotarinoita, samoin verkkojulkaisusisältö ohjattiin hankkeen käyttöön.

Animaation opintojakson aikana tartuttiin aiheeseen etsien, ideoiden, selvittäen ja kehittäen sisältöjä, jotka kertoisivat jonkin tarinankulman animaationa Revontulentiestä. Opiskelijoille karttui syvempää osaamista animaatiosta, verkkojulkaisun tekemisestä, tarinankehittelystä ja alueen kehittämistä asiakasyhteistyön kautta, jonka hanke mahdollisti. Se toi opiskelijoille oppimiskokemuksia tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta.

Syksyn saldona kuvataiteen opiskelijat osallistuivat tarinankerrontaan; loivat omia tarinatuotantoja eri välineitä hyödyntäen. Tehtävänä oli tutustua Revontulentien alueeseen, jo kerrotuihin tarinoihin, tarkastella omaa elämää ja omaa ympäristöä, aluetta omalla paikkakunnalla tai etsiä olemassa olevia tarinoita myös uskomuksista tai kuorruttaa tarinaa omalla mielikuvituksella. tarinat saivat syntyä heistä itsestään, heidän ympäristöstään, jo kerrotuista Our Stories -tarinoista tai ihan mielikuvituksenkin kautta, kunhan sisältö oli kiinnitetty Revontulentiehen. Sen kautta luotiin erilaisia näkökulmia aiheeseen. Nyt tarinoita on nähtävissä Our Stories -hankkeen verkkosivujen kautta. Lisäksi luotuja tarinakuvia on tuotu yleisön nähtäville näyttelyn kautta teemalla ”Tarinoita pohjoisesta” Minervan näyttelytilassa, Torniossa tammikuussa 2018.

Lähteet:

Arkko-Saukkonen, A. 2017. Revontulentie – Tarinallistettu matka oppimisympäristönä. Pohjoisen tekijät - Lapin AMKin blogi. Viitattu 25.5.2018 <https://www.lapinamk.fi/blogs/Revontulentie---Tarinallistettu-matka-oppimisymparistona/elbcoy4s/2210bd3f-ddc8-4cc8-aoc7-6d3b6bcf2e51>.

Kuvataiteen opetussuunnitelma 2018. Lapin AMK. Viitattu 25.5.2018 https://soleops.lapinamk.fi/opsnet/dis/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/sea?koullohj_id=7192365&ryhmtyypp=1&luukuvoosi=4455289&stack=push.

Our Stories 2018. Info. Viitattu 25.5.2018 <http://ourstories.info>.

MINTTU MERIVIRTA, LEHTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

PISKU-WEBINAAREJA OPIKELIJOIDEN JOHDOLLA

Liiketalouden ensimmäinen uuden opetussuunnitelman mukainen monimuotokoulutus starttasi keväällä 2017. Palaute ensimmäisestä lukukaudesta poikkesi aiemmista, sillä tällä kertaa ryhmätyöskentelyyn ja ongelmaperustaiseen työskentelyyn pohjautuvasta oppimisesta oltiinkin saatu varsin positiivisia kokemuksia opiskelijoiden näkökulmasta.

Koska uusi monimuotoryhmä oli siis jo keväällä tottunut laaja-alaiseen ryhmätyöskentelyyn, niin päätimme jatkaa syksyn opintojen suhteen samoilla linjoilla. Aikuisopiskelijoiden ryhmätyöskentely on aina haaste, sillä kaikilla on oma arkensa pyöritettävänä, joten yhteistä aikaa voi olla välillä haastava löytää. Kevään hyvät kokemukset kuitenkin toimivat meille opettajatiimille kannusteena kokeilla jotain uutta.

Viiden opintopisteen laajuisen Toimiva yritys -opintojakson keskeisenä teemana oli tiimityön ja projektiosaamisen kehittäminen. Opintojakson vastaavina opettajina olivat Joonas Koivumaa ja Raisa Aine, ja itse olin myös aktiivisesti mukana suomen kielen ja viestinnän opettajan roolissa. Päätimme jo opintojakson suunnittelun alkuvaiheessa, että emme halua rajoittaa opiskelijoiden luovuutta turhan tiukoilla rajoilla, joten hyvin laveasti määrittelimme heille tehtävänannoksi ”luoda toiminnallinen case, joka toteutetaan verkossa”. Opiskelijoilla oli vapaat kädet lähteä viemään toteutusta suuntaan jos toiseen käytännön toteutuksen näkökulmasta.

Toimeksiantaja hankkeista

Noin 30 opiskelijan ryhmä jaettiin kahteen pienryhmään. Aluksi meillä oli ajatuksena antaa opiskelijoille täysin vapaat kädet myös toteutuksen teeman valinnassa. Päädyimme kuitenkin siihen tulokseen, että jos lähdetään täysin nollatilanteesta, niin tämä voi olla liian haasteellista opiskelijoille – varsinkin kun ryhmät olivat melko suuret ja kommunikaatio tapahtui opiskelijoiden välillä verkon välityksellä. Tämän vuoksi päädyimme kysymään mukaan muutamaa hanketta toimeksiantajan roolissa. Mukaan saimme kolme Lapin AMKin TKI-hanketta: Lapin innovaatioassistentin, jossa minä ja Joonas olimme aktiivisesti olleet mukana, LOVO:n, jossa Joonas oli ollut osallisena, sekä PISKUn, jossa olin itse ollut hankkeen alusta alkaen.

Lapin innovaatioassistentti -hankkeessa on kehitetty toimintamalli, jolla tuetaan Lapin alueen työnhakijoita sekä yrityksiä tarjoamalla molempia osapuolia hyödyttäviä mahdollisuuksia työllistämiseen. Hanke on järjestänyt Innoassari-valmennuksia, joissa keskeistä on ollut korkeakoulutettujen työnhakijoiden innovaatio-osaamisen kehittäminen. (Lapin AMK 2018.)

LOVO-hankkeessa (Lappilaiset osallistavat verkko-oppimiskäsitteet) puolestaan tavoitteena on ollut kehittää osallistavia ja oppijälähtöisiä menetelmiä verkko-oppimisympäristöissä. Hankkeen aikana on kehitetty erilaisia joustavia opintopolkuja, osaamisen näyttöä digitaalisuutta hyödyntäen sekä palautteenantoa ja arviointia digitaalisissa ympäristöissä. Verkko-opetus ja -oppiminen ovat siis hankkeen keskiössä. (LOVO 2018.)

Kolmantena toimeksiantajana toimi Pisku-hanke (Pienikin iskussa), jonka päätavoitteena on mikro- ja pk-yritysten tuottavuuden ja henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen. Keskeistä hankkeessa on mukana olevien yritysten kehittäminen yhdistämällä työn muotoilun teemoja henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseen. Tämän lisäksi hankkeessa tuetaan mikro- ja pk-yrityksiä lisäämään verkostoitumista ja yhteistyötä. (Pisku 2018.)

Tehtävänannon yhteydessä opiskelijoille esiteltiin lyhyesti kaikki kolme toimeksiantajaa ja hankkeiden keskeiset teemat: innovaatio-osaaminen, verkko-opetuksen kehittäminen ja työn muotoilu työhyvinvoinnin edistäjänä. Opiskelijat jaettiin kahteen pienempään ryhmään, joissa molemmissa oli noin 15 opiskelijaa, ja ryhmät saivat itse keskustellen valita, minkä hankkeen toimeksiantoon he haluavat vastata. Heidän tuli siis miettiä, minkä hankkeen teema kiinnostaa eniten, jotta siitä voisi järjestää jonkinlaisen verkossa toteutetun toiminnallisen casen.

Opiskelijatiimien laatimat
webinaarimainokset

Kohti webinaareja

Vaikka kaikki toimeksiannot olivat todella erilaisia ja tarjosivat monipuolisia teemoja casen toteuttamiseen, niin yllätykseksemme kumpikin opiskelijaryhmä valitsi Pisku-hankkeen toimeksiannon. Ensimmäisenä steppinä ryhmällä oli alkaa suunnitella oman toiminnallisen casensa sisältöä ja toteutusta. Molemmat ryhmät päätyivät järjestämään webinarin eli verkkoseminaarin hankkeen kohderyhmälle, mikro- ja pk-yrityksille.

Melko lyhyen suunnitteluajan jälkeen opiskelijoiden piti esittää alustavat suunnitelmansa hankkeen edustajalle. Ideoita tuli kuuntelemaan ja kommentoimaan hankkeen projektipäällikkö Lapin AMKista, Antti Haase. Haase antoi hyvää palautetta ja kehitysehdotuksia opiskelijoiden alustavista suunnitelmista ja toimi muutenkin yhteyshenkilönä hankkeen puolesta, jos opiskelijat kaipasivat palautetta työskentelystään suunnittelutyön edetessä.

Vaikka Pisku-hankkeessa oltiin todella tyytyväisiä siihen, että molemmat opiskelijaryhmät järjestivät webinaareja hankkeen teemoista, niin jo melko varhaisessa vaiheessa nousi kuitenkin esiin muutamia ongelmia opiskelijoiden keskuudessa. Ensinnäkin haasteen loi se, että koska webinaarit järjestettiin opiskeluajan puitteissa ennalta asetettujen raamien mukaisesti, tuli molemmat webinaarit järjestää samana iltana. Opiskelijoiden huolena olikin, että miten saataisiin tarpeeksi osallistujia molempiin webinaareihin. Toinen keskeinen haaste meidän opettajien näkökulmasta oli se, että edellä mainittu ajallinen päällekkäisyys johti siihen, että opiskelijaryhmien välille syntyi pientä kilpailuasetelmaa. Oppimisprosessia siis osittain häiritsi se, että opiskelijat kilpailivat keskenään sen sijaan, että olisivat pyrkineet oppimaan toisiltaan. Onneksi tämä nousi esiin jo niin varhaisessa vaiheessa, että pystyimme puuttumaan siihen ajoissa.

Suunnittelusta onnistuneeseen toteutukseen

Opiskelijaryhmien suunnitteluprosessit olivat kuin yö ja päivä. Toinen ryhmä valitsi jo heti alkumetreillä webinarinsa esiintyjät, joiden asiantuntijapu-

heenvuorojen sisällöt sopeutettiin Pisku-hankkeen teemoihin. Tämän webinarin toteutus oli myös hyvin perinteinen ja asiantuntijaluentomainen. Toisen ryhmän suunnitteluprosessi puolestaan oli hyvin pirstaleinen, ja valmis suunnitelma syntyi vasta muutama viikko ennen toteutusta. Tämän ryhmän webinaari hyödynsi monipuolisesti eri asiantuntijoita hankkeen teemoihin liittyen ja oli toteutukseltaan keskustelevalta ja osallistava.

Molemmat ryhmät kuitenkin onnistuivat suunnitteluprosessissaan ja varsinaisen webinarin järjestämisen osalta, ja toimeksiantajan edustajat olivat erittäin tyytyväisiä molempiin toteutuksiin. Webinaritallenteet myös julkaistiin hankkeen kotisivuilla (ks. Merivirta, Hakkarainen & Nyman 2018). Samalla kun opiskelijat oppivat tiimityöskentelyä ja verkkotapahtuman monipuolista suunnittelu- ja toteutustyötä, niin he tulevana tradenomeina pääsivät myös itse tutustumaan työn muotoiluun ja työhyvinvoinnin merkitykseen onnistuneen yritystoiminnan edellytyksenä. Oppimiskokemus oli siis heidän näkökulmastaan haastava mutta palkitseva.

Lähteet:

Lapin AMK 2018. Lapin innovaatioassistentti. Viitattu 3.5.2018 <https://www.lapinamk.fi/fi/Yrityksille-ja-yhteisoille/Tutkimus-ja-kehitys/Kaupan-ja-kulttuurin-osaamisala/Lapin-Innovaatioassistentti-2015---2017>.

LOVO 2018. Hanke-esittely. Viitattu 3.5.2018 <https://blogi.eoppimispalvelut.fi/lovo/esittely/>.

Merivirta, M., Hakkarainen, N. & Nyman, K. 2018. Uusia näkökulmia työn muotoiluun opiskelijoiden verkkoseminaarista. Pisku 23.1.2018. Viitattu 3.5.2018 <http://www.iskussa.fi/?p=5844>.

Pisku 2018. Hankkeesta: Pisku – Pienikin iskussa. Viitattu 3.5.2018 http://www.iskussa.fi/?page_id=33.

ANITRA ARKKO-SAUKKONEN, LEHTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

TUNNELMA KATTOON – JÄÄPROJISOINTI JESSE & VILLE ALL STAR -OTTELUUN

Toimeksiantojen merkitys on moninainen, kun ajattelemme ammattikorkeakoulun toimintakenttää. Toimeksiantojen tehtävänä on tukea opiskelijan oppimisprosessia, vahvistaa ammatillista kehittymistä sekä auttaa opiskelijaa kohtaamaan työelämän haasteita jo opintojen aikana

Lisäksi toimeksiantojen kautta saadaan näkökulmaa alueen tarpeista ja luodaan verkostoitumisen paikkoja. Isompana kuvana toimeksiantojen kautta voidaan ylläpitää koulutuksen mahdollisuuksia toimia aluevaikuttajana ja kehittäjänä, yritysten tukena.

Toisesta kulmasta katsottuna toimeksiantojen kautta yritykset ja organisaatiot saavat kehittämisapua omiin tarpeisiinsa, jopa haasteisiin, sekä uusia näkökulmia opiskelijoiden työn kautta. Se mikä nousee merkittäväksi, on toimeksiannoissa tehdyn työn ulottuminen alueeseen ja sen tuoma vaikutus alueen asukkaille välittömästi tai välillisesti. Parhaassa tapauksessa toimeksiantojen osalta voidaan parantaa palveluja sekä tukea alueen kehittymistä. Tiettyjen yksittäisten toimintojen avulla tapahtumat vaikuttavat asukkaiden viihtyvyyteen ja alueen tarjontaan.

Esittelen kuvataiteen opiskelija Heini Mäkelälle tullutta työelämätoimeksiantoa, jossa oli tarkoituksena tuottaa hyväntekeväisyystapahtuma jääkiekon ystäville. Tästä muodostui hänelle harjoittelupaikka, josta syntyi opinnäytetyön teoksellinen osa (Mäkelä 2018).

Heijastus jäähän ja vaikutus mieliin

JSM-yritys vastasi Jesse & Ville All star -hyväntekeväisyystapahtuman järjestelyistä, jossa keskeisenä tarkoituksena oli tapahtumasta kertyneillä varoilla tukea paikkakunnan jääkiekkoseuran junioritoimintaa. All star -tapahtuman keskiössä oli erityisesti pohjoisesta lähtöisin olevista tai pohjoisessa vaikuttaneista huippupelaajista koottu joukkue, jotka ovat tehneet tai parhaillaan tekevät uraa joko Suomessa tai NHL-kaukaloissa. Ihmisten huulilla olivat nimet Jesse Puljujärvi ja Ville Pokka, Tornion omat pojat, joiden seuraan liittyivät mm. Pekka Rinne, Sebastian Aho ja Joonas Donskoi vain

muutaman mainitakseni. Joukkueeseen kutsuttiin myös paikkakunnan muita urheilullegendoja, jotka ovat tehneet uraa muilla areenoilla, kuten Kalle Palander, Jari Isometsä ja Teemu Tainio.

Koska näin iso ja näyttävä huippu-urheilijajoukko saapuisi pelaamaan Tornion edustusjoukkuetta vastaan, haluttiin tapahtumaan myös ison maailman tuntu 3D-jääprojisoinnin kautta. Taalakaloissa tutut pre-game show't keräävät katsojamassan jo hyvissä ajoin paikalle kokemaan jääkiekon hurmaa. Pre-game show'n keskiössä on nykyään kasvavassa määrin speaktaakkelinomainen luonne, jolla katsojat nostatetaan oikeanlaiseen tunnelmaan ennen peliä (ks. Moynihan 2014; Lahtinen 2017). Jääprojisointi näyttää merkittävää osaa siinä. Tällainen haaste heitettiin Lapin AMKin kuvataiteen opiskelijoille. Tehtävänä oli suunnitella ja visualisoida pre-game show'n visuaalinen materiaali hyödyntäen valokuvia ja videoita ja tuottaa tarkoitusta varten grafiikkaa myös 3D-muodossa sekä animaationa.

Kuvataiteilija valmistuu kuvan ammattilaiseksi, erityisesti digitaalisen kuvan ammattilaiseksi, ja kykenee soveltaen käyttämään kuvaa hyvinkin erilaisissa yhteyksissä. Yksi rohkea opiskelija tarttui toimeksiantoon harjoittelun ja opinnäytteen työstämisen osalta ja halusi kehittää erityisesti omaa 3D-osaamistaan sekä samalla tutustua jääprojisoinnin haasteeseen. Haasteeksi se osoittautuikin, sillä tämänkaltaisen pre-game show'n järjestäminen oli uutta vielä täällä Suomessa. Koska sitä suuren maailman tekniikkaa ei ollut saatavilla, ajateltiin tehdä tyylikästä jääprojisointia niillä resursseilla, jotka olisi mahdollista tätä tapahtumaa varten saada. Siispä opiskelija haastoi itsensä löytämään annettuun toimeksiantoon parhaan mahdollisen ratkaisun. Lopulta päädyttiin kolmen tykin avulla tuottamaan projisoitua kuvaa jäähän sekä heijastamaan päävideo isolle kankaalle seinään. Toimeksiantaja ja

ohjaava opettaja kulkivat tätä matkaa opiskelijan vierellä kommentoiden ja auttaen parhaalla tavalla.

Torniossa heinäkuun lopulla 2017 jäähallin katsomo täyttyi jääkiekon ystäväistä täynnä odottavaa tunnelmaa. Kun musiikki räjähti soimaan, jään pintaan pyyhkäisi paikallisseuran TIHC:n animaationa kihelmöivä logo ja toiseen reunaan All star -joukkueen logo; tunnelma tiivistyi katsomossa. Keskelle avautui illan pääsankareista Jessestä ja Villestä 3D-grafiikalla muotoiltu animoitu kuva. Ja lopuksi, kun takaseinään ammuttiin Highlights-video, painoi se kuin aloitusnapin illan tapahtumaa varten. Musiikin rytmiin videolla näytettiin All star -joukkueen uran kohokohtia, ja yleisö imeytyi tunnelmaan.

Neljällä tykillä tuotettu kuvaprojisointi oli auttanut opiskelijaa painiskelemaan ja ratkaisemaan teknisiä haasteita videokuvan, 3D-grafiikan sekä graafisen kuvamateriaalin osalta. Hän oli luonut visuaalisia ratkaisuja tutkivan ja kehittävän otteen kautta. Samalla hän sai työstettyä sekä harjoittelua että opinnäytettä toimeksiannon avulla. Toimeksiantaja JSM-yrityksensä kautta pystyi auttamaan paikallisseuraa mieleenpainuvan tapahtuman järjestämisessä ja konkreettisen avun tarjoamisessa alueen jääkiekkoseuralle.

Mitä yleisölle jäi käteen?

Tunnelma oli katossa, yleisö koki jotakin uutta Torniossa, ja jääkiekkoväki sai maistiaisen suuren maailman tunnelmasta. Pre-game show herätteli yleisöä, viritteli tunnelmaan ja antoi erilaisen kokemuksen kuin koskaan aiemmin jäähallissa oli tarjottu. Tapahtuman jälkeen useat kysyivät, onko vastaavanlaista tapahtumaa tulossa myös jatkossa. Opiskelija sai myös tyydytyksen siitä, että hänen tekemällään työllä oli vaikutusta sekä tapahtuman sisältöön että yleisön fiilikseen. Jääprojisoinnin ja videon yhdessä muodostama visuaalinen kokonaisuus sai kiitosta useampaan otteeseen tapahtuman jälkeen, ja se tärkein, jääkiekon hyväntekeväisyystapahtuma, tuotti

loistavasti tukea juniorityöhön, ja monelle jäi mukava muisto tapahtumasta.

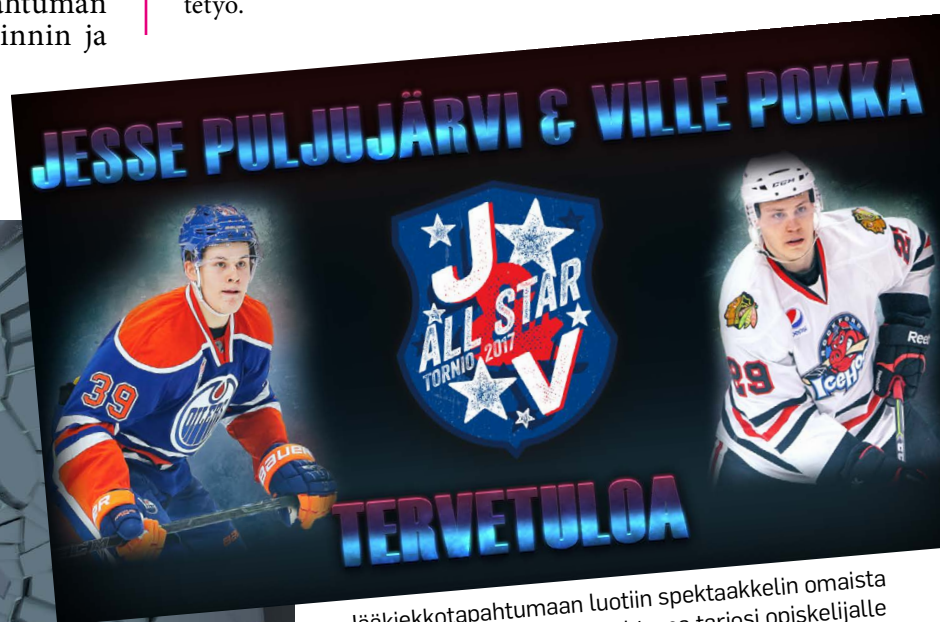
Opiskelijalle on tärkeää saada prosessinaikaista arvioita omasta tekemisestään ja kommenttien kautta tukea hänen tekemilleen ratkaisuille. Toisaalta opiskelijan on tärkeä huomioida toimeksiannossa tulleet raamit ja tavoitteet, jotta hänellä olisi selkeä kiintopiste ja punainen lanka omalle työlleen. Tämä on se toimeksiantajan tarve; yhteistyön kautta tuottaa tulosta omaan haasteeseensa, ratkaisua ongelmaan tai kehitysapua, jotta käsillä oleva sisältö, tuote, palvelu, prosessi tai tapahtuma saa uudenlaisia muotoja ja apua. Opiskelija toimii kehittäjänä kahdessa merkityksessä; oman ammattitaidon kehittäjänä, mutta samalla hän saa haasteiden kautta mahdollisuuden kehittää myös toimeksiantajan tuomia haasteita ja toimintaa, jolla on parhaassa tapauksessa myös alueellista vaikutusta.

Lähteet:

Lahtinen, M. 2017. Jokereiden kotiotteluihin NHL-tason uudistus – lupaavat kausikorttilaisille ”maailmanluokan alkushow’n jääprojisoinnilla”. Leijonat.com 5.8.2017. Viitattu 18.5.2018 <https://www.leijonat.com/2017/08/05/jokereiden-kotiotteluihin-nhl-tason-uudistus-lupaavat-kausikorttilaisille-maailmanluokan-alkushow-jaaprojisoinnilla/>.

Moynihan, T. 2014. The Visual Trickery That Turns Hockey Rinks into Lakes of Fire. Wired 11.12.2014. Viitattu 18.5.2018 <https://www.wired.com/2014/12/epic-fullcourt-optical-illusions/>.

Mäkelä, H. 2018. Jääprojisoinnin tuottaminen jääkiekkotapahtumaan. Pre-game-show’n tuotanto Jesse & Ville All star -otteluun. Lapin ammattikorkeakoulu. Kuvataide. Opinnäytetyö.

Jääkiekkotapahtumaan luotiin spektaakkelin omaista tunnelmaa, ja samalla tapahtuma tarjosi opiskelijalle työelämälähtöisen projektin

Projekti harjaannutti kuvataiteen opiskelija Heini Mäkelän 3D-osaamista animaatioefektien rakentamisen kautta

EIJA-SINIKKA JUHO, PROJEKTISUUNNITTELIJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

OPISKELIJATYÖ APUNA YRITYKSEN KEHITTÄMISESSÄ

Markkinointiratkaisut kehittyvät avullamme -hankkeen (lyh. MAKEA) tavoitteena oli kehittää Tornion, Ylitornion ja Pellon alueella olevien matkailutoimijoiden markkinointia.

Hankkeessa oli kuusi eri toimenpidettä, joihin oli edellä mainittujen kuntien alueella olevien matkailutoimijoiden mahdollista osallistua. Uusia kumppaneita ”Kyltit ja opasteet”-toimenpiteeseen etsittäessä tuli esille lehtiartikkeli, jossa kerrottiin Tornion Kourilehdossa sijaitsevasta Sleep Inn Beautystä.

Espanjasta Suomeen muuttanut Tuula Saari oli hiljattain aloittanut entisessä Kourilehdon vanhainkodissa majoitustoiminnan. Kourilehdon kylä on paikkana rauhallinen ja joenuoman läheisyyden ansiosta myös erittäin kaunis.

Sleep Inn Beauty sijaitsee aivan joen rannassa, ja yrityksen sloganiksi on muodostunut ”Silence is golden – nature is luxury”. Yrittäjä on visioinut omaa yritystoimintaansa sloganin ympärille ja haluaa tarjota asiakkailleen monenlaisia rauhaan ja hiljaisuuteen liittyviä elämyksiä.

Kuvataidetta ja liiketaloutta

Yrittäjä oli hyvin tyytyväinen AMKin puolelta tulevasta yhteydenotosta, ja menimme kuvataideopiskelija Sanni Pietilän kanssa vierailulle Sleep Inn Beautyyn. Yrittäjän ajatuksena oli saada Sleep Inn Beautylle graafinen ilme, jossa näkyisi jollain tavalla joen läheisyys sekä talon ulkomuoto. Lisäksi yrittäjällä on kiinnostus sarjakuvalliseen ilmaisuun, joten suunnitteluohjeistus oli melko tarkka, vaikka se antoi myös vapauksia suunnitteluun.

Graafisen ilmeen suunnittelun aloittamisen jälkeen kului hieman aikaa, ja sähköpostitse lähtenyt ensimmäinen logoehdotus poiki myös uuden ajatuksen. Yrittäjällä oli monta erilaista konseptiajatusta ydin-toiminnan ohella, joten hän oli kiinnostunut siitä, miten opiskelijat näkevät hänen liiketoimintansa.

Koska liiketalouden ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat olivat jo ehtineet luokahuoneessa opiskella liiketalouden perusteita, he pääsivät käyttämään oppimiansa asioita käytännössä. Vierailun tarkoi-

tuksena oli ideoida ryhmissä uusia ja monistettavia palvelukonsepteja, joista olisi jatkossa hyötyä yrittäjälle uusien pakettien luomisessa.

Ideointipäivä

Opiskelijat saivat tehtävänannon hyvissä ajoin ennen varsinaista ideointipäivää, jotta he pystyivät perehtymään aiheeseen etukäteen. Talon esittelykierroksella he pääsivät tutustumaan talon historiaan, jotta he pystyivät ottamaan myös sen huomioon ideointiprosessissa. Paikan päällä heillä oli mahdollisuus esittää lisäkysymyksiä tehtävänannosta.

Kahden tunnin ryhmissä tehdyn ideointisession jälkeen opiskelijat esittivät omat tuotoksensa yrittäjälle ja saivat heti paikan päällä ensimmäiset spontaanit kommentit ideoihin. Palautteen saamisen jälkeen opiskelijat jatkoivat ideoiden työstämistä ryhmissä.

Ideoiden jalostaminen

Yksi opiskelijoiden ryhmien ideoista liittyi päära-kennuksen puutarhaan. Kesällä puutarhaan laitetaan kukkia ja kauniita kalusteita, jotta se olisi houkutteleva, mutta mitä puutarhassa tapahtuu talvella? Opiskelijoiden ajatuksena oli kehittää puutarhaan toimintaa sekä silmäniloa, josta voi nauttia vuoden ympäri.

Toisen ryhmän ajatuksena oli kehittää ns. leirikoulu-paketti, jonka sisältöä muokkaamalla yrittäjä voi tehdä nopeasti erilaisia leiripaketteja vaihtamalla niiden sisällön eri osa-alueita. Valmis kaava antaa myös mahdollisuuden tehdä nopeita muutoksia tuotteisiin asiakkaan toiveiden mukaan.

Yrittäjän pitkän linjan ravintolataustan ansiosta kolmas opiskelijaryhmä lähti työstämään ajatusta lähiruokapäivästä. Paikallisten pientuottajien esittely tuo majoitusliikkeelle sen tarvitsemää huomiota ja antaa tuottajille mahdollisuuden olla esillä. Lisäksi

opiskelijat ehdottivat lähiruokapäivään kuuluvaksi yrityksen oman nimikkoannoksen suunnittelua.

Opettavaista ja energisoivaa

Markkinoinnin opettaja Raisa Aineen mukaan vierailulla olleet opiskelijat saivat todellisen yritysimerkin avulla pilkahduksen todellisuutta opittujen asioiden päälle. Erityisen herkullinen tilanne muodostuu, kun he pääsevät ideoimaan palvelukonsepteja alkuvaiheessa olevalle yritykselle.

Yrittäjä Tuula Saari kertoi saaneensa päivästä lisää energiaa ja uusia ajatuksia. Hän oli myös sitä mieltä, että on tärkeää saada ideoita nuorilta ihmisiltä, jotta hän pystyy houkuttelemaan myös parikymppisiä vieraakseen Sleep Inn Beautyyn.

Liiketalouden opiskelijat
esittelemässä
ideointipäivän tuloksia
Sleep Inn Beautyssa
(kuva: Eija-Sinikka Juho)

JARI PENTTINEN, TUNTIOPETTAJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

MUSTA HIILI – INTERAKTIIVINEN KUVATAITEEN VERKKOTEOS TIETEEN JA TAITEEN RAJAPINNASSA

Katarina Karppisen kuvataiteen opinnäytetyö yhdistää ilmatieteenlaitoksen sensoreiden keräämän reaaliaikaisen tiedon digitaaliseen animaatioon ja käyttäjälähtöiseen interaktioon. Itä-Suomen yliopiston tutkijat tuottavat tietoa ilmakehän säteilystä ja tekevät erilaisia mittauksia ja mallinnuksia. Kun tähän yhdistetään digitaalisen kuvataiteen osaaminen, saadaan aikaan uutta, kiinnostavaa ja ainutlaatuista.

Katarina Karppisen opinnäytetyö koostuu useasta erilaisesta digitaalisesta osasta. Teoksen päähenkilö on Musta Hiili, personoitu pienhiukkanen, joka temmeltää teoksessa. Musta hiili kuuluu pienhiukkasten kokoluokkaan (PM_{2,5}). Se sitoo voimakkaasti valoa ja on yksi ilmastoja eniten lämmittävistä pienhiukkasista. Mustaa hiiltä syntyy epätäydellisessä palamisessa.

Teoksen videoelementit ja ääni

Musta Hiili -hahmo on luotu vihertaustaa vasten kuvatusta pikkupojasta. Tausta on poistettu ohjelmallisesti, ja digitaalisella jälkikäsittelyllä pojasta on luotu verkkoteoksen musta ihmismäinen hahmo. Verkkoteoksen videot on viety WebM-tiedostomuotoon. Usean videon yhtäaikainen esittäminen loppukäyttäjälle teoksessa on haastavaa, joten tiedostokoot on puristettava mahdollisimman pieniksi, riittävä laatu säilyttäen. Teoksen äänet on luotu 80-luvun Roland TR-808 -rumpukoneella.

Musta Hiili -hiikkashahmo on luotu green screen -taustan edessä kuvatusta videomateriaalista; hahmon mallina on poika, joka rakastaa (leikki)autoja

Interaktiivisuus

Teos on rakennettu HTML 5 -pohjalle ja toimii selaimen kautta. Teos on optimoitu toimimaan uusimmissa Google Chrome- ja Mozilla Firefox -selaimissa. Käyttäjä voi hiirellä vaikuttaa teokseen. Teoksen taustassa oleviin, liikkuviin elementteihin vaikuttaa kullakin hetkellä mitattu pienhiukkasten määrä ilmassa.

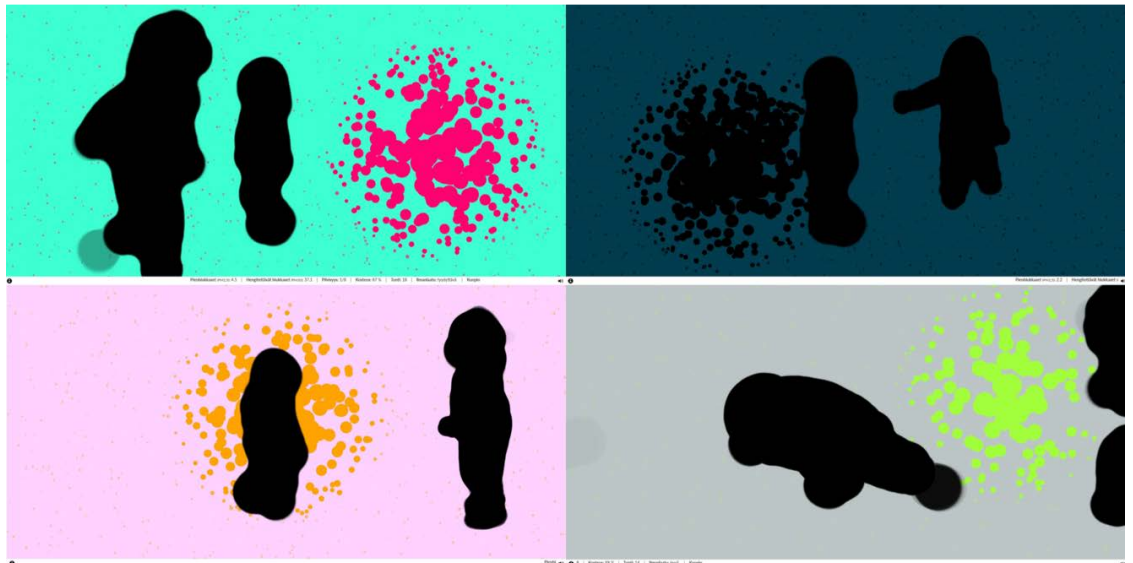

Verkkoteoksen taustalla näkyvien partikkelien väri ilmaisee isompien mitattavien hiukkasten (PM10) määrää: värit vasemmalta oikealle hyvästä huonoon ilmanlaatuun

Teoksen värimaailma vaihtuu vallitsevien olosuhteiden mukaan. Taustaväriin vaikuttavat muun muassa ilman suhteellinen kosteus, pilvisuus ja vuorokauden aika. Teoksen sisäinen aika on löyhästi sidottu auringon nousun ja laskun kiertoon.

Teoksen vastaanotto ja näkyvyys

Teos on herättänyt laajaa kiinnostusta, ja etenkin lapset ovat ottaneet sen omakseen. Katarina Karppisen teos oli esillä Itä-Suomen yliopiston Snelmannia- rakennuksessa ja sai näkyvyyttä alueen suurimmassa sanomalehdessä, Savon Sanomissa.

TEOKSEEN VOI TUTUSTUA VERKOSSA:

katarinakarppinen.fi/mustahiili

Vasemmalla ylhäällä ja vasemmalla alhaalla:

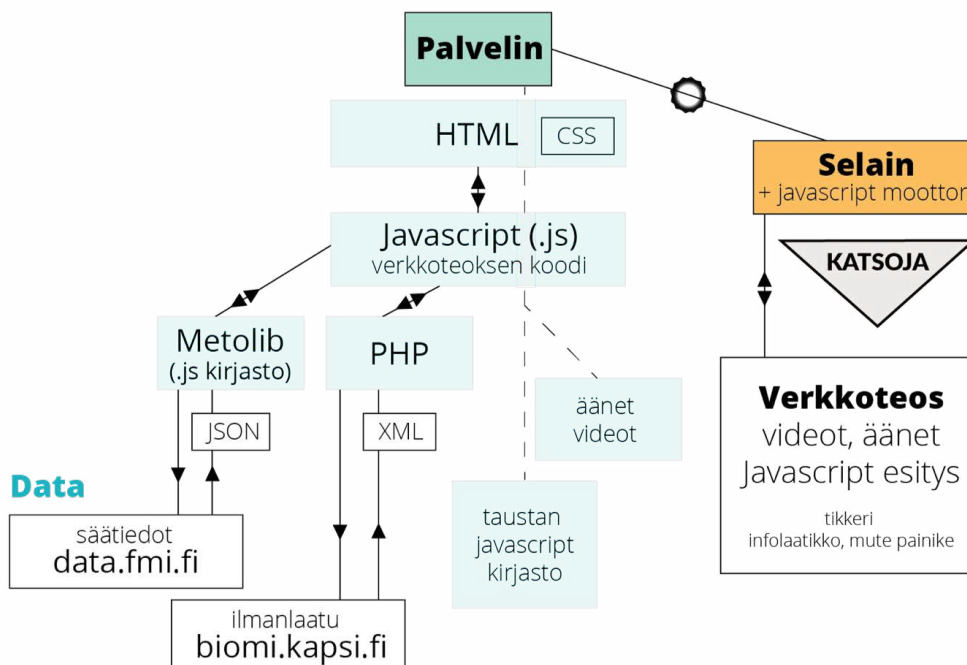
Verkkoteoksen värit enteilevät näyttävää auringonlaskua. Hiukkasia on mittausdatan mukaan ilmassa paljon.

Oikealla ylhäällä:

Aurinko on laskenut ja tausta siksi tumma. Hengitettävien hiukkasten määrä on hyvin korkea.

Oikealla alhaalla:

Pilvisuus on korkea eli taustan väri harmaa. Hiukkasten (PM2,5 ja PM10) määrä ilmassa on koholla.

ANTTI HAASE, PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

OPIKELIJAT TYÖHARJOITTELUSSA VALONTUOJAT-DOKUMENTTIELOKUVASSA

Valontuojat on dokumenttielokuva Lapin sähköistämisestä ja pojista isiensä jalanjäljillä. Käsikirjoitin ja ohjasin elokuvan vuosien 2015–2017 aikana.

Rekrytoin elokuvatyöhön mukaan kaksi Lapin AMKin opiskelijaa, kuvataiteen opiskelija Arttu Tuovisen ja viestinnän opiskelija Jani Viitalan. Elokuvan tuotantoyhtiönä toimi kokenut Illume Oy (tuottaja Jouko Aaltonen), jonka kanssa Arttu ja Jani solmivat työharjoittelusopimuksen. Toimin itse heidän työharjoittelun ohjaajana.

Mahdollisuus yhdistää työskentelyni elokuvaohjaajana työtehtäviini Lapin AMKissa on ollut monin tavoin hedelmällistä sekä itselleni että Lapin AMKille. Oma ammatillinen osaamiseni on päivittynyt, ja olen luonut uusia työelämäverkostoja, joista on ollut paljon hyötyä opetus- ja hanketyössäni Lapin AMKissa. Opiskelijoiden kannalta tilanne on ideaali: heidän työtään on ohjannut pedagogisesti pätevä henkilö oikeissa ammatillisissa tehtävissä. Esittelen tässä artikkelissa yhteistyötäni Artun ja Janin kanssa elokuvan työprosessin aikana. Teen lopuksi yhteenvedon työharjoittelun molemminpuolisista hyödyistä.

Elokuvaidea ja esituotanto

Esittelin elokuvaidean Lapin sähköistämisestä ensimmäisen kerran vuonna 1998 Australian Film TV & Radio Schoolin pääsykokeissa. Muistan valintaraadin kehuneen elokuvaideani. Osittain sen ansiosta pääsin kouluun yhtenä neljästä valitusta

opiskelemaan dokumenttielokuvaohjausta. Elokuvaideani jäi hautumaan yli 15 vuodeksi, kunnes vuoden 2015 keväällä vihdoinkin tartuin siihen toden teolla. Näin jälkikäteen se osoittautui ns. kreivin hetkeksi elokuvan aiheen käsittelylle. Usea elokuvassa esiintyvä henkilö on ehtinyt kuolla elokuvan jälkituotannon tai pian sen valmistumisen jälkeen, mukaan lukien elokuvassa esiintyvä isäni Hannu Haase.

Käsikirjoitustyön aikana vuosina 2015 ja 2016 kävin läpi useita arkistoja mm. Lapin maakuntamuseossa ja Rovakaira Oy:n arkistossa, joista löytyi paljon hienoa teksti- ja valokuva-aineistoa. Huomasin pian, että oma aikani ei mitenkään riittäisi tämän aineiston skannaamiseen elokuvaa varten. Olin tehnyt hyvää yhteistyötä Kesäsiika-hankkeen videoiden parissa Jani Viitalan kanssa. Ehdotin Janille työharjoittelumahdollisuutta elokuvatuotannossa, ensimmäisenä työtehtävänä arkistoaineiston skannaus. Jani tarttui mahdollisuuteen innokkaasti. Valitsin Janin ehdokkaaksi, koska hän oli osoittautunut parhaaksi kymmenistä opiskelijoista, joiden työtä olen ohjannut hankkeissa viimeisen kymmenen vuoden aikana. Mikä sitten teki Janista parhaan ehdokkaan? Jani suhtautuu työhönsä leikkaajana intohimoisesti ja haluaa jatkuvasti kehittyä ammatissaan. Täysin poikkeuksellista on hänen tinkimätön asenteensa hoitaa sovitut työtehtävät sovitussa aikataulussa,

KATSO VALONTUOJAT-ELOKUVAN TRAILERI:

goo.gl/ttrtpq

Antti Haase ja kyllästämöpäällikkö Martti Uppala kuvauksissa Rovaniemen Napapiirillä (kuva: Mikko Leinonen)

vaikka ne edellyttivät välillä myös uuden oppimista itsenäisesti. Elokuvan koko tuotantoprosessin aikana Jani skannasi laadukkaasti noin 1000 valokuvaa, negatiivia ja lehtiartikkelia elokuvaa varten eikä kertaakaan valittanut, kuinka tylsää tämä työ oli.

Kuvaukset ja jälkituotantoon valmistautuminen

Elokuvan kuvaukset käynnistyivät Kaihuan voimailtoilla 1.8.2016. Kuvaukset päättyivät helmikuussa 2017, ja kuvauspäiviä kertyi yhteensä 35. Jani osallistui kahteen kuvauspäivään äänittäjänä. Kuvauspäivien jälkeen toimitin kuvatun materiaalin Janille ns. transkoodausta (Apple ProRes -formaattiin) ja varmuuskopiointia varten.

Kuvausten päätyttyä alkuvuodesta 2017 sovimme Janin ja elokuvan leikkaaja Mikko Sippolan (leikkasi Monsterimies-elokuvani) kanssa, että Jani saisi vastuulleen leikkausassistentin ja äänisuunnittelijan tehtävät. Koska varsinaista leikkausaikaa oli tuotannon pienehkön budjetin vuoksi tavanomaista vähemmän (n. 2 kuukautta), ohjasin tammi-maaliskuussa 2017 Jania, kun hän leikkasi raakaversioita elokuvan potentiaalisista kohtauksista. Tämä helpotti Mikon varsinaista leikkaustyötä huomattavasti.

Tammikuussa 2017 rekrytoin Arttu Tuovisen mukaan työryhmään. Kuten Janin kanssa, olin havainnut Artun poikkeuksellisen lupaavaksi tekijäksi Lapin AMKin hanketoiden lomassa. Syksyllä 2016 Arttu oli ansiokkaasti osallistunut TaiddeART-hankkeen ArtCanvas-sovelluksen visuaaliseen suunnitteluun. Valontuojat-elokuvassa Artun tehtäväksi tuli elokuvan animaatioiden ja grafiikan suunnittelu. Sekä Artun että Janin yksittäiset työtehtävät käynnistyivät ohjaajana antamani briiffin ja referenssimateriaalin pohjalta. Niiden avulla molemmat työstivät ehdotuksiaan, saivat palautetta ja kehittivät lopulliset versiot muutamien iteroitukierrosten jälkeen. Työharjoittelustaan molemmat saivat työkokemuksen ja hienon referenssin lisäksi myös palkkaa.

Jälkituotanto ja elokuvan julkaisu

Artun ja Janin työharjoittelun työteliään vaihe ajoittui elokuvan jälkituotantoon maaliskuuksi vuonna 2017. Elokuva leikattiin Vallillan ArtLabissa, leikkaaja Jussi Rautaniemeltä vuokratassa työhuoneessa. Jani oli paikalla lähes koko leikkausprosessin ajan suorittaen Mikon hänelle osoittamia leikkausassistentin tehtäviä. Suurin ammatillinen anti Janille oli se, että hän pääsi näkemään ja osallistumaan kaikkiin ohjaaja-leikkaaja-keskustelui-

himme Mikon kanssa. Jani pääsi siis kuulemaan ja näkemään kaikki elokuvan leikkauksessa tehdyt luovat ratkaisut. Tämä ainutlaatuinen kokemus kehitti Jania leikkaajana enemmän kuin paraskaan leikkauksen opintojakso koulussa.

Koska Janilla ei ollut aiempaa kokemusta elokuvan äänisuunnittelusta ammattituotannossa, palkkasimme Janille konsultiksi kokeneen elokuvien äänisuunnittelijan ja miksaajan Martti Turusen. Elokuvan äänen jälkityöt tehtiin toukokuussa 2017 Martti Turusen äänistudiolla Helsingin Vapaalassa. Työn tekeminen ja oppiminen mestari-kisälli-suhteessa Martin kanssa oli Janille oppimisen kannalta ns. ”jättipotti”. Kesäkuun alussa ennen elokuvan ensi-iltaa Jani pääsi vielä leikkaamaan elokuvalla trailerin, joka sai erittäin hyvän vastaanoton ja n. 1500 katsojaa tähän mennessä.

Artun työ käynnistyi elokuvan logon ja tekstiplansien suunnittelulla helmikuussa 2017. Valontuojat-logon ja -tekstiplansien fontissa lähtökohtana oli ”nostalginen duunarifilis”. Logon animaatioversiossa pyrimme valoeffektin mahtipontiseen korostamiseen. Kun elokuvaan päätyvät kohtaukset varmistuivat huhtikuun puolivälissä, sovimme Artun kanssa kolmen animaation tekemisestä. Niiden tavoitteena oli havainnollistaa Lapin sähköistystyön etenemistä vanhalla karttapohjalla. Pitkien selvittelytöiden jälkeen löysimme Maanmittauslaitokselta vanhoja 50-luvun Lapin karttapohjia Artun animaatiotyön pohjaksi. Artun hienostuneissa animaatioissa vanhat sähkölamput syttyvät kylissä sähköverkon laajentuessa ja valaisevat kyseisen alueen kartalla. Animaatiot Arttu toteutti Blender 3D -ohjelmalla, jonka käytön hän oli oppinut Lapin AMKin opintojaksoilla.

Elokuvan kuvaleikkauksen viimeistelyvaiheessa Arttu teki Photoshop-ohjelmalla kuvankäsittelyä vanhoihin valokuviiin, mm. lisäämällä niihin vanhan valokuva-albumin taustoja. Elokuvan kuvaleikkauksen valmistuttua Arttu teki elokuvan loppu-tekstit After Effects -ohjelmalla. Työn jälki kaikissa Artulle annetuissa tehtävissä oli niin korkeatasoinen, että päädyimme palkkaamaan Artun graafikoksi myös elokuvan markkinointimateriaalia ja DVD:tä varten. Arttu suunnitteli ja toteutti elokuvan julisteen ja flyerin sekä elokuvan netti-ikonit ja nettibannerit.

Jani Viitalan, Antti Haasen ja Mikko Sippolan ”We dig Geb!” kannusteviesti elokuvan norjalaiselle säveltäjälle Håkon Gebhardtille (kuva: Mikko Sippola)

Valontuojat elokuvan työryhmä ensi-illassa Sodankylän elokuvajuhlilla kesäkuussa 2017 (kuva: Mikko Leinonen)

VALONTUOJAT

Kuvakaappaus Arttu Tuovisen animaatiosta Valontuojat-elokuvassa

Arttu Tuovisen suunnittelema Valontuojat-elokuvan nettibanneri

Elokuvan DVD:lle Arttu suunnitteli valikot, DVD:n pintakuvan ja kansilehden sekä teki valokuvien asemoinnin DVD:lle.

Yhteenveto

Elokuvan ensi-illan jälkeen kirjoitin Artulle suosituksen työnhakua varten. Suosituksessa kuvasin Artun työskentelyä seuraavasti: ”Ohjaajana olen hyvin tyytyväinen Tuovisen aikaansaannoksiin, jotka kohottavat Valontuojat-elokuvan laatua ja sopivat hienosti elokuvan yleiseen visuaaliseen ilmeeseen. Tuovinen teki työnsä ripeästi ja poikkeuksellisen hyvällä työasenteella. Hän on erittäin hyvä vastaanottamaan palautetta ja on jatkuvasti valmis tarttumaan uusiin haasteisiin. Tuovinen on lahjakas kuvataiteilija, jolta löytyy myös omaa visu-

aalista näkemystä ohjaajan toiveiden toteuttamiseen. Suosittelem Arttu Tuovista vastaaviin työtehtäviin lämpimästi.” Myös Jani pyysi minua suosittelijaksi omiin työhakemuksiinsa, ja annoin siihen ilomielin luvan. Keväällä 2018 Jani eteni merkittävän elokuvien tuotantoyhtiön leikkausassistentin työnhakuprosessissa kymmenien hakijoiden joukosta viimeisen neljän joukkoon. Hakuprosessissa työnantaja noteerasi erityisesti Janin näytöt Valontuojat-elokuvassa. Jani ilmoitti minulle 16.4.2018 tekstiviestillä, että hänet valittiin pestiin. Työt alkavat elokuun alussa vuoden sopimuksella TV-sarjan leikkausassistenttina. Jos TV-sarjasta kuvataan uusi tuotantokausi, myös Janin työsopimusta jatketaan. Lähetin Janille onnitteluviestin: ”Todella hieno juttu! Olet tuon pestin ansainnut kovalla puurtamisella ja pro-asetteellasi.”

ANITRA ARKKO-SAUKKONEN, LEHTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

VALOA RAJALLE – YHTEISTYÖ SUOMI 100-TEEMAAN

Yhteistyö Tornionlaakson maakuntamuseon kanssa on ollut pitkäjänteistä hyvinkin erilaisten toimeksiantojen ja museon tarpeiden osalta. Opiskelijoille on tarjoutunut moneen otteeseen mielenkiintoisia mahdollisuuksia kehittää omaa osaamistaan sellaisissa museolta tulleissa toimeksiannoissa, joissa alueen kulttuuria ja historiaa tuodaan maakuntamuseon vieraille ja yleisölle tarjolle.

Samalla opiskelijat ovat päässeet keräämään ja keräyttämään maakuntamuseon esitysmateriaalia, josta osa on edelleen nähtävillä. Välillä tarpeet ovat koskettaneet enemmän yksittäisiä tapahtumia, kuten viimeisin yhteydenotto, jossa lähdettiin ideoimaan miten Suomi100-juhluvuotta tuotaisiin esille Maakuntamuseon näkökulmasta.

Lapin AMKin kuvataiteen opiskelijoiden tiedettiin tekevän kuvaa ja visuaalisuutta eri tarpeisiin soveltaen, joten nyt annettiin kohtuullisen vapaat kädet ja kipinä ideaan, jota toivottiin opiskelijaryhmän pohtivan Suomi100-temaan. Tarkoituksena oli rakentaa sisältöä ulkona järjestettävään tapahtumaan hyödyntäen esimerkiksi museon seinäpintaa. Kuvataiteen koulutuksella oli mahdollisuus jälleen mielenkiintoiseen työelämälähtöiseen toimeksiantoon, johon lähdettiin rekrytoimaan opiskelijatiimiä. Toimeksiannon kautta suoritettiin vapaavalintaisia opintoja. Innomaraton-niminen ideointia ja innovointia sisältävä opintojakso linkitettiin myös toimeksiantoon. Kolme opiskelijaa, Emmi Försti, Salla Katainen ja Anni Saario, tarttui aktiivisesti työhön.

Ensimmäinen näytös

Maakuntamuseon henkilökunnalta oli tullut ideaa, voisiko jonkinlaista valoinstallaatiota tehdä tapahtumaan, joka järjestettäisiin Suomen juhluvuoden alussa ja sitten varsinaisen 100-vuotispäivän kunniaksi. Kuvataiteen osaajina opiskelijat irrottautuivat valo-ajatuksesta, pitäen sen kuitenkin mielessä, ja lähtivät ideoimaan, olisiko tapahtuman sisältö jotakin kuvaa, joka projisoitaisiin museon ulkoseinälle ei niinkään valoinstallaationa vaan videoprojisoitina. Kuvien kautta pystyttäisiin tuomaan yleisön nähtävälle Tornion historiaa ennen ja nyt; rinnastamaan eri vuosien Tornio-Haaparanta-kaupunkimaisemaa videon keinoin osoittamaan sen

kautta Tornion muuttumista ja muotoutumista siihen, missä ollaan nyt ja miltä kaupunkimme tänä päivänä näyttää. Tämä vaati arkistojen penkomista, samoin kamerat pakattiin autoon ja suunnattiin arkistomateriaalista löytyneiden kohteiden äärelle taltioimaan sitä, miltä paikoissa näyttää nyt. Lisäksi päätettiin, että ensimmäinen versio olisi minimalistisempi ja kasvaisi sitten Suomi 100-teman kunniaksi uusilla elementeillä isommaksi sisällöksi musiikin kautta.

Aikataulullisesti ensimmäinen tapahtuma haluttiin uudenvuodenvaihteeseen 2016–2017, jolloin Suomen juhluvuosi alkaisi. Valitettavasti aikatauluja jouduttiin siirtämään, joten ensimmäinen näytös päätettiin sijoittaa Kalevala-päivään helmikuulle 2017. Maakuntamuseo toivoikin jo tehdyn videomateriaalin rinnalle jotakin lisäarvoa Kalevala-päivän tapahtumaan. Siitä lähti uusi ideointi, ja ratkaisuna työstettiin gobo-valoihin Kalevala-koruista tuttuja kuva-aiheita, jotka heijastettaisiin museon seinälle, ja video pyörisi näiden valojen vieressä. Kyseinen tapahtuma toimi samalla pilottina siihen, miten kehitettäisiin ja rakennettaisiin seuraavan tapahtuman sisältö. Tätä ideointia työstettiin Innomaraton-opintojaksolla opiskelijaryhmän voimin, jossa erilaisia sisältöehdotuksia tuli maakuntamuseon henkilökunnalle pohdittavaksi. Tällöin mukaan kiinnittyi myös liiketalouden opiskelijoita kehittämään tapahtumamarkkinointia.

Toinen näytös

Ensimmäisen näytöksen jälkeen liitettiin Our Stories -hanke ja hankkeen tarinankerrontatarve mukaan seuraavan näytöksen tapahtuman sisältösuunniteluun. Our Stories -hanke keskittyy erityisesti Revontulentien tarinankerronnan eläväksi tekemiseen (Our Stories 2018). Opiskelijoiden työstämä video tulisi edelleen olemaan toisen näytöksen, 5.12.2017

Kuva: Anitra Arkko-Saukkonen

päivälle tarkoitetun ulkoilmaosuuden, keskeinen sisältö, ja siihen haluttiin mukaan musiikkia. Tämän takia kehitettiin ajatus, jossa opiskelijoiden muodostama video toimisi sytykkeenä persoonallisesti improvisoitua upeaa musiikkia tuottavan laulaja-musiikintekijä Meri Nikulan aiheeksi. Tapahtuman aikana Meri Nikula esittäisi musiikin livenä videon ohien, ja se muodostaisi yhden tarinan Our Stories -hankkeelle; Tornionlaakson tarinan menneisyyden ja nykyisyyden kietoutuessa musiikin ja videokuvan kudelmaksi (Our Stories 2017). Isoa seinäpintaa koristaisi edelleen gobo-valot, jossa loistaisi Kalevala-kuvasto, ja kuvastoon lisättiin Lappian opiskelijan tekemä Leijona-kuva Suomen itsenäisyyttä korostamaan.

Opiskelijat saivat toimeksiannosta osaamisen ja opintopisteiden lisäksi näkökulmaa siitä, miten kulttuurihistoriaa tallentavan ja vaalivan Tornionlaakson maakuntamuseon tarpeet osuvat myös kuvataiteen osaajan kenttään. Näin opiskelijat pääsivät tuottamaan myös maamme merkittävänä juhluvuonna sisältöä tapahtumaan, joka keräsi paikkakunnalla katsojia seuraamaan videoesitystä Kalevala-päivänä. Samoin vielä suurempi joukko ihmisiä kokoontui kuulemaan ja näkemään itsenäisyyspäivän kynnyksellä heidän tekemän videon ympärille muodostuneen esityksen. Video sai uuden ulottuvuuden musiik-

killisen juonteen kautta niin, että yksi jos toinenkin katsoja pyyhki silmäkulmiaan vaikuttavan kokonaisuuden aikana.

Tornionlaakson maakuntamuseolle työstetty sisältö kaikin lisämaustein tarjosi niin alueen asukkaille kuin myös alueelle tulleille vierailijoille lisäarvoa. Tapahtuma on osoitus siitä, että alue on aktiivinen, elävä ja tapahtumarikas. Maakuntamuseo sai teki-jöiltä sisällöntuotantoa sekä uusia ideoita omiin tarpeisiinsa.

Työelämäläheiset toimeksiannot tuovat taas opiskelijalle lisäarvoa. Opiskelijoilla on mahdollisuus kehittää osaamistaan erilaisten toimeksiantojen kautta sekä samalla näyttää omaa osaamistaan, kirjoittaa toimintakenttäänsä ja verkostoitua. Sen mahdollisti Suomi100-juhlavuosi tällä kertaa.

Lähteet:

Our Stories 2017. Our Stories - Tornionlaakson maakuntamuseo 05.12.2017. YouTube 21.12.2017. Viitattu 18.5.2018 <https://www.youtube.com/watch?v=SU6sMiuiRr8>.

Our Stories 2018. Info. Viitattu 18.5.2018 <http://ourstories.info>.

MARJO JUSSILA, PROJEKTISUUNNITTELIJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

INNOASSARIT YRITYSTEN JA ORGANISAATIOIDEN UUDISTAJINA

Vuonna 2015 käynnistynyt Lapin innovaatioassistentti -hanke on loppusuoralla. Kyseessä on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoittama ESR-hanke, jonka tavoitteena on ollut innovaatio-osaamisen täydennyskoulutuksen kehittäminen

Lapin korkeakoulut ovat yhdessä TE-palveluiden ja lappilaisten yrityskehittäjien kanssa kehittäneet Lapin innovaatioassistentti -valmennusohjelman, jossa täydennyskoulutus ja työskentely yhdistyvät luontevasti. Eri alojen korkeakoulutetuille työnhakijoille suunnattu poikkitieteellinen valmennus suoritetaan työskentelemällä yrityksessä tai muussa organisaatiossa asiantuntijatehtävissä.

Hankkeen aikana on toteutettu viisi valmennusta, ja valmennukseen on osallistunut 43 lappilaista korkeakoulutettua työnhakijaa. Valmennusohjelman kehittämisessä keskeistä on ollut toimintamallin jatkuva arviointi Lapin yliopiston toimesta. Valmennusta on hiottu kerta kerralta vastaamaan paremmin korkeakoulutettujen työnhakijoiden ja heidän valmennuspaikkojensa tarpeisiin.

Kuinka leivotaan hakijasta tekijä?

Valmennus on kaksiosainen. Hakijasta tekijäksi -valmennusosiossa hiotaan osallistujien työnhakutaidot kuntoon. Tavoitteena on, että jokainen osallistuja löytää paikan Innoassari-valmennuksen suorittamiseen. Valmennusohjelma perustuu oman osaamisen tunnistamiseen, oman osaajaprofiilin luomiseen sekä oman osaamisen myymiseen työllistymistarkoituksessa. Oma osaajaprofiili on ollut pohjana henkilökohtaiselle hissipuheelle sekä omalle työhaakuun tähtäävälle LinkedIn-profiilille.

Valmennuksessa on päivitetty jokaisen työnhakuasiakirjat ja tekniset työnhakutaidot kuntoon. Ansioluetteloiden ja työnhakukirjeiden lisäksi on harjoiteltu työhaastattelutilanteita ja kokeiltu myös videohakemusten tekemistä. Kun edellä mainittuihin taitoihin lisätään vielä ymmärrystä työhaun trendeistä ja piilotyöpaikkojen etsimisestä, on työnhakijoilla käytössään äärettömän hyvät välineet niin Innoassari-valmennuspaikan kuin pitkäaikaisemman työpaikan etsimiseen.

Organisaatioiden kehittämisen eri näkökulmat

Työskennellen suoritettava Innoassari-valmennus on kolmen kuukauden mittainen ja 15 opintopisteen laajuinen. Valmennusohjelma sisältää laajasti erilaisia teemoja, jotka yhdessä muodostavat monialaisen innovaatio- ja kehittämisosaamisen täydennyskoulutuksen. Innoassareilla tulee olla vähintään alempi korkeakoulututkinto, joka tarjoaa asiantuntijuuden kyseisen työnantajan ja työtehtävän tarpeisiin. Innoassari-valmennusohjelma tukee kehittämistehtävän toteuttamisessa ja tarjoaa tukea ja sparrausta siihen.

Valmennusohjelmaan sisältyy niin innovaatio- ja ideointimenetelmiä, yhteiskehittämistä, palvelumuotoilua, tulevaisuuden ennakointia, brändin rakentamista, rahoituskanavien hallintaa, verkosto-osaamista, tuotteistamista kuin digitaalisen liiketoiminnan osaamista. Jokainen innoassari saa valmennuksen myötä henkilökohtaisen ohjaajan, jonka kanssa kehittämistehtävää pureskellaan pienempiin kokonaisuuksiin ja siihen liitetään tehtävän kannalta olennaisia valmennussisältöjä.

Mitä innoassarit ovat kehittäneet?

Todella monet valmennuksessa toteutetut kehittämistehtävät ovat liittyneet markkinoinnin kehittämiseen ja erityisesti digitaaliseen markkinointiin. Innoassarit ovat tuottaneet markkinointisuunnitelmia, markkinoinnin vuosikelloja sekä ihan käytännön sisältömarkkinointia ja markkinointikampanjoita. Niissäkin tapauksissa, jotka eivät ole lähtökohteisesti liittyneet digimarkkinointiin, on työnkuvaan usein kuulunut lopulta myös sisältömarkkinointiin liittyviä asioita.

Enemmistö innoassareista on työskennellyt yrityksissä, jotka ovat olleet niin pitkän linjan perheyrittäjiä kuin aivan juuri toiminnansa aloittaneita pien-

yrityksiä. Monia innoassareita on myös työskennellyt julkisissa organisaatioissa tai kolmannen sektorin parissa projektisuunnitelmia laatien, hanketoimintaa kehittäen ja selvityksiä tehden. Niin kunnat, kaupungit kuin korkeakoulut ovat tarjonneet innoassareille valmennuspaikkoja.

Työnantajat ovat olleet innoassareihin lähes poikkeuksetta todella tyytyväisiä. Erilaisten työkokeilujen ja työharjoitteluiden sijaan innoassarit on koettu korkeakoulutetuiksi asiantuntijoiksi, jotka omatoimisuuden myötä ovat tarvinneet odotettua vähemmän ohjausta ja perehdytystä. Innoassarit ovat tuoneet organisaatioihin ennen kaikkea uusia ideoita, ammattilaisen työpanoksen ja oman osaamisalansa nykyaikaisia taitoja.

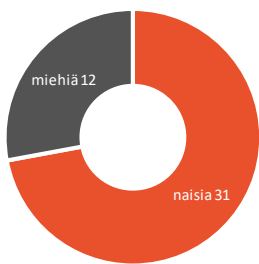
Oman urapolun vahvistuminen

Samaan aikaan, kun valmennusorganisaatioiden innovaatio-osaaminen on vahvistunut, myös innoassareiden innovaatio- ja kehittämisosaaminen on kasvanut. Innoassarit kokevat oppineensa työskentelyn kautta paljon oman alansa nykytilanteesta, erilaisten organisaatioiden toimintaympäristöistä sekä tietenkin kunkin kehittämistehtävän tarjoamasta substanssiosaamisesta - esimerkiksi hanketoiminnasta, järjestötyöstä, markkinoinnista, tuotekehityksestä, tarjousten jättämisestä tai tapahtumasuunnittelusta ja -järjestämisestä.

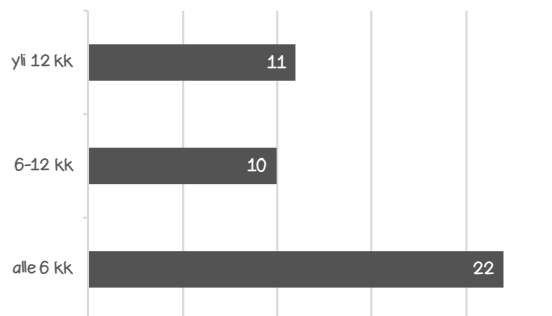
Innovaatioassistenttien mukaan valmennusohjelma vahvasti kokonaisuudessaan heidän kehittämisosaamistaan, ymmärrystä kehittämistyön haasteista ja omasta kompetenssista siinä. Se antoi myös rohkeutta tarttua kehittämistyöhön jatkossa. Innoassarit uskovat valmennusohjelmasta olevan hyötyä myös jatkokyöllistymisessä, sillä se antoi varmuutta omasta osaamisesta, vahvasti työnhakutaitoja, antoi hyvän työkokemuksen ja myös kannusti yrityksen perustamiseen.

Tavoitteena on ollut, että innoassarit työllistyvät joko valmennusorganisaatioon tai johonkin muuhun organisaatioon tai löytävät muita urapolkuja. Hakijasta tekijäksi -osion ansiosta lähes kaikki osallistujat ovat löytäneet työpaikan valmennuksen suorittamista varten - ja ovat myös työllistyneet kiittävästi valmennuksen jälkeen! Noin puolet jokaisen valmennuksen osallistujista on työllistynyt välittömästi valmennuksen päätteeksi, joko valmennuspaikkaansa tai muuhun organisaatioon. Pidemmällä aikavälillä tarkastellessa noin 2/3 osallistujista on ollut päätoimisesti työssä tai opiskelemassa pitkittyneen työttömyyden sijaan.

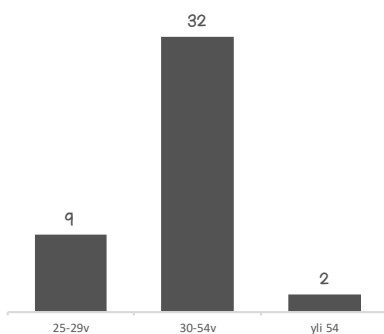
Vuosina 2015-2018 valmennukseen on osallistunut 43 henkilöä

Työttömyyden kesto ennen valmennusta

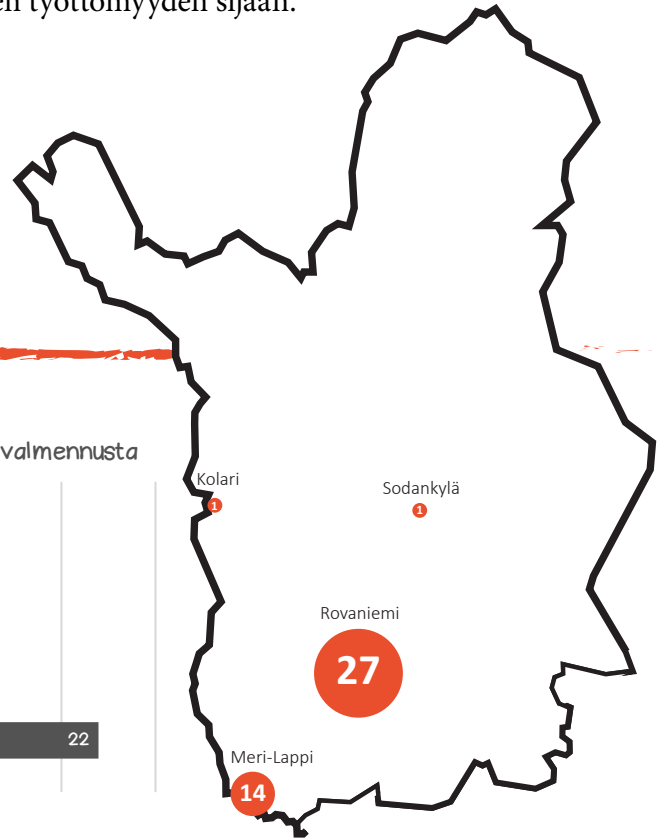
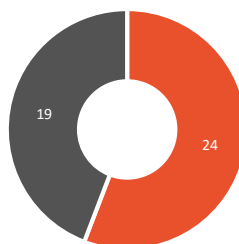

Osallistujien ikäjakauma

Osallistujien koulutustaustat

■ alempi korkeakouluaste ■ ylempi korkeakouluaste

Valmennuksen kohderyhmää ovat vähintään 25-vuotiaat, lappilaiset korkeakoulutetut työnhakijat. Valmennusta on kehitetty ja pilotoitu vuosina 2015-2018, jonka aikana valmennukseen on osallistunut 43 henkilöä. Osallistujien taustat ovat olleet hyvin vaihtelevat niin koulutuksen kuin työkokemuksen puolesta.

JENNI KEMI, PROJEKTITYÖNTEKIJÄ,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

SAILA-INKERI PUUKKO, PROJEKTISUUNNITTELIJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

10 000 € TUKI POHJOIS-SUOMEN LUOVAN ALAN YRITTÄJILLE

Laadukkaat kuvat ovat olennainen osa luovan alan yrittäjän markkinointia. Visuaalinen sisältö on erityisen tärkeää internetissä ja ennen kaikkea sosiaalisessa mediassa. Mediat reagoivat tarinoihin, kuviin sekä ihmisiin tuotteen tai palvelun takana.

Creative Momentum on Pohjoisen periferian ja Arktisen -ohjelmasta rahoitettu 3-vuotinen hanke, jota Lapin AMK koordinoi Pohjois-Suomen osalta. Kyseisen hankkeen tavoitteena on tarjota entistä parempia tukipalveluita aloittaville ja olemassa oleville luovien alojen pk-yrityksille Pohjois-Euroopan harvaanasutuilla alueilla.

Creative Momentum -hanke myönsi syksyllä 2017 tukea noin 10 000 euroa Pohjois-Suomen luovan alan yrittäjille. Tuki myönnettiin ammattimaiseen valokuvaukseen, jonka tarkoituksena oli tukea yrittäjien digitaalista markkinointia.

Hakuprosessi käyntiin

Elokuussa 2017 Creative Momentum -hanke avasi haun ammattivalokuvaukseen ns. Photoshootin, johon mukaan valittavat yritykset saivat yrityksel-

leen markkinointikuvia käyttöön. Haun tavoitteena oli valita luovan alan yrittäjiä viideltä eri alueelta Pohjois-Suomessa: Oulusta, Rovaniemeltä, Kemi-Tornioista, Inarista ja Kuusamosta. MyCreativeEdge-sivustolla toteutetussa avoimessa haussa valintakriteerinä oli, että luovan alan yrittäjän tulisi työskennellä Pohjois-Suomessa taiteiden, käsitöiden, muotoilun tai median ja teknologian aloilla.

Haun päätyttyä, kasassa oli 12 hakemusta Oulusta, Rovaniemeltä, Tornioista sekä Inarista. Tavoitteena oli valita mahdollisimman kattava otanta eri alueilta. Iso joukko hakemuksista tuli Inarin alueelta, johon luultavasti vaikutti paikallisen Leader-ryhmän kontakti. Hän vei tehokkaasti viestiä Creative Momentum -hankkeesta paikallisille luovan alan yrittäjille. Photoshoot-hakua markkinoitiin myös muilla Pohjois-Suomen alueilla, mutta jostain syystä yrittäjät eivät tilaisuuteen tarttuneet. Valitsimme 12:sta mukaan hakeneesta yrittäjästä 11 Photoshoot-tuen saajiksi.

Ammattimaisten valokuvaajien haku

Pohjois-Suomen alueella toimiville luovan alan yrittäjille suunnatusta Photoshoot-hausta mukaan valikoitui 11 käsityö- ja mainostoimistoalalla työskentelevää yrittäjää Oulusta, Rovaniemeltä, Tornioista ja Inarista. Vastaava Photoshoot-haku järjestettiin aiemmin myös Irlannissa ja Pohjois-Irlannissa osana MyCreativeEdge-sivuston markkinointikampanjaa, mutta päätimme toteuttaa prosessin eri tavoin kuin kyseisillä alueilla.

Ammattimaisten valokuvaajien kilpailutuksen ja valinnan teimme hakeneiden mukaan valittujen luovien alojen yrittäjien sijainnin perusteella, sillä kuvaajan oli tarkoitus tulla yrittäjän luokse hänen

työskentelypaikkaansa. Tähän vaikutti Pohjois-Suomen maantieteellinen laajuus verrattuna muihin partnerimaihin. Tarvitsimme kuvaajia usealle eri alueelle, ja halusimme varmistua kohdeyritysten määrästä jo ennakkoon hankintaprosessin nopeuttamiseksi. Myös mukaan valitut Photoshoot-tuen saavat yrittäjät pääsivät suosittelemaan oman alueensa valokuvaajia.

Kohdeyrityksemme jakaantuivat karkeasti kahden tyyppisiin yrityksiin; tuote- ja palveluyrityksiin. Tuotteiden osalta tärkeää oli huomioida, että kuvaajalla oli riittävästi kokemusta tuotekuvauksesta. Vertailu osoitti, että alueella on paljon henkilö- ja maisemakuvaajia, mutta sen sijaan tuotekuvaajista oli pulaa. Erityisesti haasteita aiheutti löytää tasavertaisia kuvaajia jokaiselta kolmelta valitulta alueelta, joita olivat Tornio-Oulu, Rovaniemi ja Inari. Tämä ei aina onnistunutkaan, vaan yhdeltä valitsemistamme alueista päädyimme pyytämään tarjousta vain kahdelta kuvaajalta. Hankintaprosessin näkökulmasta tärkeää oli, että teimme pohjatyön rajaamalla tarpeisiin sopivimmat vaihtoehdot ennakkoon.

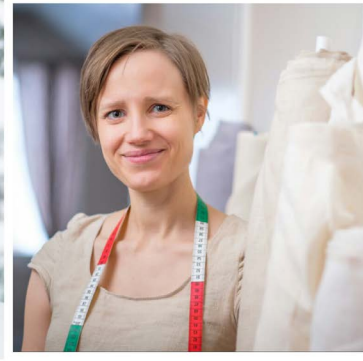
Pitkien etäisyyksien vuoksi mukaan valittiin kolme valokuvaajaa: Terhi Ylimäinen Oulusta, Valokuvaamo Kipinä Rovaniemeltä sekä Juha Kauppinen Photography Inarista. He jatkoivat yhteistyötä Photoshoot-tuen saaneiden yrittäjien kanssa käyttöoikeussopimusten jälkeen sopien kuvausajankohdat. Kuvien tuli olla valmiina alkuvuoteen 2018 mennessä, jolloin jokaisen Photoshoot-tuen saaneen oli määrä päivittää MyCreativeEdge-profilinsa uusilla kuvilla.

Visuaalista markkinointia

Laadukkaat kuvat ovat olennainen osa luovan alan yrittäjien markkinointia. Kuvauksissa keskityttiin yrittäjän luovien prosessien kuvittamiseen sekä keskeisen tuotteiden, palveluiden ja taideteoksien kuvaamiseen. Loppujen lopuksi kuvaukset toteutettiin 10 yrittäjän kanssa kunkin alueelle kilpailutetun valokuvaajan toimesta yrittäjän studiolla, toimistolla tai muussa työskentelypaikassa tammikuun 2018 loppuun mennessä.

Valokuvaajat onnistuivat erinomaisesti tuomaan esille yrittäjien liiketoimintaa ottamissaan kuvissa. Yrittäjät saivat käyttöönsä vähintään 10 laadukasta kuvaa, joiden avulla jokainen heistä voi markkinoida liiketoimintaansa visuaalisesti sekä omalla tyylillään. Kevään 2018 aikana Photoshoottiin osallistuneiden yrittäjien MyCreativeEdge-profiileja pyritään tuomaan yhä enemmän esille digitaalisen markkinointikampanjan avulla, jolloin yrittäjillä on loistava tilaisuus saada lisää näkyvyyttä. Kyseisessä markkinointikampanjassa kuvien visuaalisuudella onkin tärkeä merkitys.

Lapin Loitsu, Inari handicrafts & Hempeä
(kuvat: Juha Kauppinen)

Arctic Factory, Damastikoru, Saara Sarparanta Design & Katijuu
(kuvat: Valokuvaamo Kipinä)

Tumma Studio, Crea & Farm Escape
(kuvat: Terhi Ylimäinen)

JUHAMATTI KONTTANIEMI, PROJEKTISUUNNITTELIJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

MAKEASTI MATKAILUTOIMIJOIDEN MARKKINOINTIA KEHITTÄMÄSSÄ

Lapin ammattikorkeakoulun kaupan ja kulttuurin osaamisala toteutti vuoden 2017 ja 2018 aikana kuusi erilaista markkinoinnin kehittämistoimenpidettä, jotka kaikki olivat osa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoittamaa Outokaira tuottamhan ry:n teemahanketta ”Meän tajot ja porinat”. Toimenpiteiden tavoitteena oli tiettyjen teemojen alla kehittää Outokairan toiminta-alueen (Tornio, Ylitornio ja Pello) matkailutoimijoiden markkinointia kokonaisvaltaisesti ammattikorkeakoulun asiantuntijoiden sekä opiskelijoiden osaamisen avulla.

Toimenpidekokonaisuuden nimi MAKEA (Markkinointiratkaisut KEhittyvät Avullamme) kuvasti erinomaisesti toimenpiteiden tarjoamien mahdollisuuksien maukkautta Tornion, Ylitornion ja Pellon matkailutoimijoille (yritykset, kyläyhdistykset, muut järjestöt). Kirsikkana kakun päälle toimenpiteitä ei oltu edes hinnalla pilattu, sillä matkailutoimijalle yksi toimenpide kustansi vain omarahoitusosuuden 60 € + alv.

Toimenpiteet keskittyivät somenäkyvyyteen, valokuviiin ja videoihin, kyltteihin ja opasteisiin, tuotekortteihin, asiakaspalveluun englanniksi sekä mystery shoppingiin. Toteutuksissa keskiössä oli opiskelijoiden tekemä kehitystyö. Somenäkyvyys-toimenpiteessä liiketalouden opiskelijat kirjoittivat matkailutoimijoiden nykyisen somepresensin tilaa ja sen perusteella tekivät kehittämiseh-

dotukset toimijoille. Lisäksi opiskelijat koostivat myös someoppaan Outokairan alueen matkailutoimijoiden yleiseen käyttöön. Valokuvat ja videot -toimenpiteessä kuvataideopiskelijat antoivat matkailutoimijoille koulutusta siitä, kuinka niitä hyviä valokuvia oikein napataan ja mitä pitää huomioida markkinointivideota tehtäessä. Lisäksi opiskelijat napsivat toimijoiden luona vieraillessaan esimerkkikuvia ja -videoita, jotka toimija sai käyttöönsä. Yleisenä lopputuotoksena opiskelijat tuottivat koulutusvideon valokuvien ja videoiden ottamisesta Outokairan matkailutoimijoille suunnattuna.

Kyltit ja opasteet -toimenpiteessä tulevat kuvataiteilijat pääsivät suunnittelemaan matkailutoimijoiden kylttejä sekä opasteita uusiksi, toimijoiden toiveiden mukaisesti totta kai. Tuotoksina syntyi upeita, visuaalisia kyltti- ja opastepohjia sekä myös uusia kylttisuunnitelmia joillekin toimijoille. Tuotekortit-toimenpide puolestaan keskittyi enemmän palveluiden paketoimiseen ja virallisten tuotekorttien tuottamiseen. Liiketalouden opiskelijat hoitivat tässä tapauksessa matkailutoimijoiden palveluiden tuotteistamisen, ja yksi kuvataideopiskelija toteutti korttien graafisen puolen.

Asiakaspalvelu englanniksi- sekä Mystery shopping -toimenpiteet aiheuttivat eniten harmaita hiuksia projektipäällikölle. Kyseisiin toimenpiteisiin ei kovasti tunkua ollut matkailutoimijoiden puolelta, mutta lopulta kaikki kääntyi parhain päin pienten peliliikkeiden seurauksena. Molempien toimenpiteiden kohdalla kuunneltiin matkailutoimijoiden ideoita ja tarpeita, joiden pohjalta toimenpiteitä muokattiin vastaamaan paremmin toimijoiden toi-

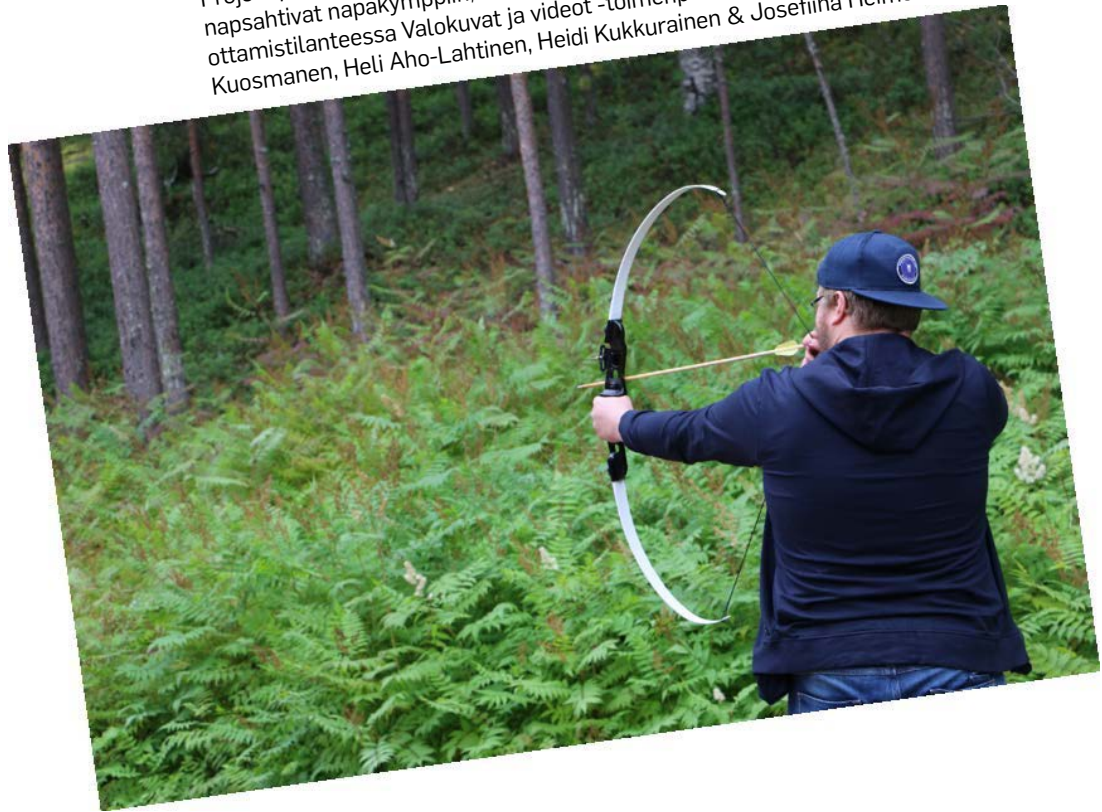

Jatkossakin mielestäni meidän kannattaa olla rohkeasti yhteyksissä lähialueidemme toimijoihin ja muihin sidosryhmiin, joiden kautta voimme helposti saada käytännön toimeksiantoja opiskelijoidemme ratkottavaksi.

vomuksia. Esimerkiksi Mystery shopping -toimenpide muutettiin niin, että matkailutoimijoiden palveluita testaamaan lähetettiin heidän toiveestaan aasialaisista (erityisesti kiinalaisista) sekä venäläisistä opiskelijoista koostettu tiimi, joka arvioi palveluita oman kulttuurinsa näkökulmasta sekä erityistarpeista katsoen. Tällä tavoin matkailutoimijat saivat spesifiä ja ajankohtaista tietoa siitä, miten ottaa palveluissaan huomioon näiden ryhmien kulttuuritaustat sekä tavat ja tottumukset. Lisäksi matkailutoimijoille järjestettiin myös paljon mielenkiintoa herättänyt koulutusilta Ylitorniolla, jossa Lapin AMKin lehtorit Teresa Chen ja Jorma Mölläri luennoitsivat kattavasti aasialaisesta kulttuurista sekä kansainvälisestä markkinoinnista. Tämä iltatilaisuus saattaa vielä tulevaisuudessa poikia lisäksi hankkeita aiheen tiimoilta, ainakin sellaista keskustelua se kuulijoissa herätti.

Toimenpiteet toteutettiin käytännönläheisesti, opiskelijoiden osaamisen ollessa pääosassa. Kehittäminen tapahtui kädestä pitäen -mentaliteetilla ja yksilöllisesti, jotta jokaiselle toimenpiteessä mukana olleelle matkailutoimijalle saatiin tuotettua täsmäkoulutusta ja -apua tiettyyn tarpeeseen. Jokaiseen toimenpiteeseen kuului oleellisesti myös matkailutoimijan luona vierailu ja kehittämissuhteiden

Projektipäällikön onneksi opiskelijoiden kehitysehdotukset ja koulutukset napsahdivat napakymppiin, toisin kuin projektipäällikön nuolet esimerkikkuvien ottamistilanteessa Valokuvat ja videot -toimenpiteessä (kuva: Mari Kuosmanen, Heli Aho-Lahtinen, Heidi Kukkurainen & Josefiina Heimovirta)

esittely paikan päällä, joten opiskelijatkin saivat arvokkaita kokemuksia aitojen matkailutoimijoiden parissa työskentelystä. Opiskelijoiden työtä ohjasivat Lapin AMKin kaupan ja kulttuurin osaamisalan asiantuntijaopettajat, jotka varmistivat osaltaan opiskelijoiden kädenjäljen laadukkuuden.

MAKEA-hanke oli kaiken kaikkiaan pieni, ketterä ja erittäin käytännönläheinen toimenpidekokonaisuus, joka palveli kaikkia osapuolia monipuolisesti. Opiskelijat saivat arvokasta kokemusta matkailutoimijoiden kanssa työskentelystä sekä aidosti hyötykäyttöön menevästä kehitystyöstä. Tämä työskentely kerrytti myös opiskelijoiden opintosuorituksia. Matkailutoimijat puolestaan saivat opiskelijoiden tuoreita ideoita ja uusinta osaamista avukseen markkinoinnin kehittämisessä, vieläpä edullisesti. Projektihallinnon puolelta ei voi olla kuin erittäin tyytyväinen hankkeen toteutukseen ja tuloksiin, jotka osoittivat jälleen kerran, että opiskelijoidemme osaamiselle on selkeästi olemassa tarvetta muun muassa alueemme matkailutoimijoiden parissa. Jatkossakin mielestäni meidän kannattaa olla rohkeasti yhteyksissä lähialueidemme toimijoihin ja muihin sidosryhmiin, joiden kautta voimme helposti saada käytännön toimeksiantoja opiskelijoidemme ratkottavaksi. Tämänkaltaisissa toimeksiannoissa hyöty on toden teolla moninkertainen ja kaikkia osapuolia palveleva.

Lehtori Teresa Chen kertoi koulutustilaisuuden kuulijoille aasialaisesta kulttuurista ja tavoista (kuva: Juhamatti Konttaniemi)

RIIA VALVIMO, PROJEKTITYÖNTEKIJÄ,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

LIIKETALouden OPISKELIJOILTA IDEOITA LIIKETOIMINNAN KEHITTÄMISEEN

Asiakaslähtöiseen palveluliiketoimintaan suuntautuneet liiketalouden opiskelijat saivat Palvelun tuotteistamisosaaminen -opintojaksolla tehtäväkseen ideoida uusia palveluja Mika ja Kristina Karvosen perheyritykselle Happy Fox Oy:lle.

Rovaniemellä sijaitseva Happy Fox Oy tarjoaa asiakkailleen palveluja, joiden elämyksellisyyden kulmakiviä ovat pienet ryhmät, henkilökohtainen palvelu sekä puhdas pohjoinen luonto. Mika Karvonen vieraili syksyllä 2017 Lapin ammattikorkeakoulun Rantavitikan toimipisteellä esittäytymässä opiskelijoille. Karvonen kertoi opiskelijoille Happy Fox Oy:n palveluista, palvelujen markkinoinnista, asiakkaista ja arvoista. Opiskelijat olivat etukäteen tutustuneet yrityksen markkinointiviestintään ja valmistelleet yrittäjälle kysymyksiä. Opintojakso oli helppo polkaista käyntiin yrittäjän vierailun jälkeen, kun opiskelijat, opettajat ja työelämän toimeksiantaja olivat hyvin selvillä oppimisprosessin tavoitteista.

Opintojakson toteutuksen kannalta opiskelijat kokivat tärkeäksi selkeät tavoitteet, palautteen saamisen opintojakson kuluessa, sekä opettajien ja toimeksiantajan hyvän tavoitettavuuden oppimisprosessin aikana. Oman ajankäytön suunnittelun tärkeys korostui, kun opiskelijat ryhmäytyivät opintojaksolla ja ryhtyivät työskentelemään yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Oikea työelämän toimeksianto motivoi opiskelijoita

Palvelun tuotteistamisosaaminen on laaja opintokokonaisuus, jonka punaisena lankana oikea työelämän toimeksianto toimi erinomaisesti. Opiskelijat jakautuivat opintojakson alussa neljään pienryhmään. Ryhmät saivat tehtäväksi ideoida uudet palvelut eri asiakasryhmille, ja näitä ryhmiä olivat paikalliset, aasialaiset, keskieuropalaiset ja yritysasiakkaat.

Opiskelijoiden opiskelumotivaatiota kasvatti tieto siitä, että palvelun tuotteistamiseen liittyvät dokumentit jaetaan yrittäjän käyttöön ja hyödynnettä-

väksi. Opiskelijat aloittivat opintojakson kilpailija-analyysin tekemisellä, minkä jälkeen jatkettiin edelleen asiakasprofilointiin ja palvelutuotteen blueprinttiin. Opiskelijat työskentelivät myös ideomiensa palvelujen kustannusrakenteen, hinnoittelun sekä tuotesuojauksen parissa. Opintojakson aikana syntyneet tuotokset niputettiin yhteen ryhmäkohtaisissa loppuraporteissa ja ideoiduista palveluista luotiin tuotekortit.

Palvelun tuotteistamiseen liittyvät aihealueet otettiin työn alle viikko kerrallaan. Teoriaan tutustuttiin ensin perinteisen luennon merkeissä, jonka jälkeen opittua sovellettiin tekemiseen. Opiskelijat jakoivat usein viikon tehtävät pienryhmissä palasiin siten, että työtä riitti tasaisesti jokaiselle ryhmän jäsenelle. Aina ennen uuteen aihealueeseen perehtymistä ryhmät kävivät viikon tulokset läpi katselmoinneissa opintojakson opettajien Niina Syrjälän ja Jorma Möllärin kanssa. Näissä katselmointitilanteissa tapahtui tärkeää vertaisarviointia ja opiskelijat saivat arvokasta palautetta työskentelystään. On mainittavaa myös, että opiskelijoiden esiintymistaidot kehittivät huomattavasti opintojakson aikana.

Palautteen avulla opiskelijat pystyivät työstämään ideoimiansa palveluja kohti opintojakson kohokohdaksi, jolloin opiskelijat esittelivät palvelutuotteet Kristina Karvoselle. Kristinalta opiskelijat saivat arvokasta palautetta, joka auttoi ideoiden viimeistelyssä ja loppuraportoinnissa. Loppuraportit ja tuotekortit toimitettiin opintojakson päättyessä Happy Fox Oy:n käyttöön.

Opintojakso sai opiskelijat ymmärtämään dokumentoinnin tärkeyden osana palvelun tuotteistamisosaamista ja projektityöskentelyä. Dokumentoinnissa opiskelijoiden oli tärkeää kiinnittää huomiota palvelun monistettavuuteen. Tuotteistusprosessi tuli

raportoida siten, että kuka tahansa voi raporttiin sisältyvien dokumenttien avulla toteuttaa palvelun. Työskentelyä opintojaksolla helpotti opiskelijoiden taito hyödyntää moninaisia viestintäkanavia osana ryhmäviestintää. Hyvin valitut kanavat ja toimivat viestinnän työkalut takasivat onnistuneen tiedonvälityksen opintojakson aikana. Viestinnässä käytettiin sähköpostin lisäksi ahkerasti WhatsApp-viestisovellusta. Asiakirjoja ja dokumentteja opiskelijat jakoivat keskenään niin sähköpostin OneDrive-kansioissa kuin omissa WhatsApp-ryhmissään.

Yhteistyö, jossa jokainen oppi jotakin uutta

Yrittäjä Mika Karvonen oli yhteistyökuvioon tyytyväinen. Opiskelijoiden ideoimat palvelukokonaisuudet saatetaan nähdä Happy Foxin palveluvalikoimassa tulevaisuudessa. Karvonen kertoo, että opiskelijoilta sai paljon ideoita ja vinkkejä liiketoiminnan kehittämiseen.

Happy Fox Oy:n työelämän toimeksianto istui osaksi Palvelun tuotteistamisosaaminen -opintojaksoa kuin nenä päähän. Opintojakso oli oppimisprosessi niin opettajille, opiskelijoille kuin yrittäjillekin. Kaikki osapuolet olivat hyvin sitoutuneita oppimisprosessin läpiviemiseen, mikä puolestaan johti hyviin lopputuloksiin.

Ennakkoluuloton lähestymistapa työelämän toimeksiantoihin voi olla avain innostavaan oppimisprosessiin. On huomattava, että yhteistyökumppaneita voi löytyä myös opiskelijoiden omista verkostoista. Siksi onkin tärkeää kannustaa opettajia ja opiskelijoita avoimeen keskusteluun.

Opintojakson loppupuolella opiskelijat esittivät ideoimansa palvelutuotteet Kristina Karvoselle Rantavitikan toimipisteellä

lapinamkkauku • Seurataan
Lapin AMK - Lapland University of Applied...

lapinamkkauku Tänään asiakaslähtöiseen palveluliiketoimintaan suuntautuneet liiketalouden opiskelijat esittelivät Happy Fox Oy:lle ideoimansa palvelutuotteet Mama Foxille, eli Kristina Karvoselle Jokiväylän kampuksella Rovaniemellä 📍📍#liiketalous #lapinamk #paraspaikka #pohjoistatekoa #yhteistyö #lapland @lapinamk @happyfox.fi

happyfox.fi Heii! Kiitos paljon, olette todella osaavia ja fiksuja opiskelijoita! Olitte hyvin narahtuneet asiaan ja esimme paljon

22 tykkäystä

10. LOKAKUUTA 2017

Lisää kommentti...

HAPPY FOX
Adventures & Fun

Löylyhetki Ketun kanssa

Hennottele aistejasi rentoutumalla Ihonhoidon ja saunomisen parissa. Virkistäyty Omasuojassa ja nauti paikallisen lummon antiinista Ketun kanssa.

- Allergiatonta
- Kylpytakit, kylpytossut, pyyhkeet
- Virvokkeet (alkoholittomat)
- Saunavillat
- Kokeiltava tuotenäytteitä Dermosil ja tilausmahdollisuus
- Suolaista ja makeaa purtavaa (ilmoita ruoka-aineallergiat varauksen yhteydessä)

Palvelun kesto 2,5 tuntia

Kuljetukset varattavissa erikseen (max. 15 km) 15 € (palvelun kesto kuljetuksineen 3 tuntia)

Palveluun kuuluvat juomat ovat alkohollittomia

Hinta: 230 € (max. 2 henkilöä) 80 € per lisähenkilö

www.happyfox.fi
+358 40 2189 922

Opiskelijat Riia Valvimo, Eveliina Kallunki ja Hanna-Maarit Kempainen ideoivat paikallisille asiakkaille suunnatun palvelun "Löylyhetki Ketun kanssa"

Kuvausretki kuvakauniissa luonnossa

Koe lapin luonto objektin lävitse ja pääse kokemaan kuinka kuvankauniit kuvat todella otetaan

Opiskelijat Heikki Saarinen, Mikael Pikkupirtti ja Miikka Sulkala ideoivat palvelutuotteen "Kuvausretki kuvankauniissa luonnossa", jonka kohderyhmänä toimivat aasialaiset asiakkaat

ANZELIKA KRASTINA, SENIOR LECTURER,
SCHOOL OF BUSINESS AND CULTURE, LAPLAND UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

INTERNATIONAL ARCTIC BACHELOR FOR INDIGENOUS PEOPLE

Indigenous population and young indigenous people are extremely vital part of the Lapland and the Arctic. There are almost four million inhabitants in the Circumpolar Arctic region, of whom some 10% represent indigenous peoples.

Traditional livelihoods and connection to their homeland often prevent young talented people in attaining higher education degree. This leads to the fact that due to lack of university degree, local people have less involvement in various decision making situations at local and regional level for their community and land development. To obtain the university degree, young people should leave their communities and there is a possibility that they do not return back, while many do not want to leave their homeland due to special cultural connection to it and their traditional livelihoods, while they still have a desire to study at a university degree. This problem is true to almost all indigenous communities in the Arctic. Similar it is also in Lapland where universities are too far from their communities and only secondary professional schools are situated in the regions.

Lapland University of Applied Sciences has the role of a regional developer and as a northernmost European university of applied sciences has a direct responsibility of providing higher education to all its population, including Sámi and other indigenous people. Therefore, since spring 2017 it has joined a project development project called "International Arctic Bachelor for Indigenous peoples". In its pilot phase the School of Business and Culture participates in the development and planning activities. This is rather new initiative in the Arctic region, there is a lot of work to be done in order to find best possible solutions and innovative approach for providing higher education to indigenous people. The aim of the project is to create an education model that would serve the needs and desire of indigenous people to obtain the university degree and also to get necessary skills for the future research work. In the course of the project and the development of education model there were various activities taking place.

Networking. Building the network is one of the most crucial steps at the beginning of every project. One

of the project initiators - Sámi Education Institute in Inari has invited Lapland UAS to be a part of the project. Now the network has been growing and is represented by various stakeholders and participants from University of Alaska (Fairbanks, USA), International Sámi Film Institute (Kautokeino, Norway), Taymyr College (Russia), Norilsk State Industrial Institute (Russia), Naryan Mar Social Humanitarian College (Russia) . All of the named institutions are the members of the University of the Arctic and therefore their role in the development of the project has been remarkable.

Popularization. Besides joint networking and collaboration between stakeholders, project partners have undertaken various activities to further promote the project idea. In September 2018 there was a joint visit to Brussels by the representative from the school of Business and Culture (Lapland UAS) Ms Anzelika Krastina and Sámi Education Institute rector Ms Liisa Holmberg. The project members were invited to the 7th joint seminar of the European Economic and Social Committee and the Civic Chamber of the Russian Federation. The seminar was called "EU-Russia Cooperation in the areas of Higher Education and Rural Development". The project "International Arctic Bachelor for Indigenous peoples" served as case study of good practices of EU-Russia cooperation in education and received very positive reaction and comments by the audience as a very needed and unique in its nature project that is of high importance to entire strategy of European Arctic development. The seminar discussed among other, such topics as Bologna Process, narrowing the gaps between rural and urban areas, cross-border cooperation for business and SMEs.

Another popularization event took place in Taymyr (Russia) – in Dudinka and Norilsk cities during November 2017. The project group visited Norilsk Nickel in order to introduce the project and seek the

funding that is needed for the programme development and subsidizing the education of indigenous students. Norilsk Nickel is known as one of the world's largest nickel and palladium producers and also it has its social programmes aiming at increasing the wellbeing of the local populations.

Best practices. In order to learn best practices and better understand indigenous higher education specifics there was a visit to New Zealand organized during the spring 2017. Māori education is a priority area of work for government and the Ministry of Education of New Zealand. It is possible now for Māori people to attain University education on their home locations and through distance education. Māori can be proud of having their own PHDs and local people who through obtained university education greatly contribute to the community developments. These models can be learnt and in some way also applied in the circumstances of the Arctic indigenous university education. During visiting various universities, the most educational part was the visit to Māori University in Ōtaki. It is the first indigenous university in New Zealand and is located 40 minutes drive from the capital city Wellington. First Māori university has long traditions in delivering the education to indigenous people across the country in variety of ways, including on-site community trainings and development of specialized pedagogies for indigenous education.

Model. Currently project partners have developed first pilot model for International Arctic Bachelor for Indigenous Peoples that is aiming to create an environment for new innovations based on traditional crafts, creating opportunities for indigenous youth in the Arctic for training and higher education and most importantly it focuses on the creation of the conditions for scientific activities of Arctic indigenous peoples. The project creates conditions for indigenous youth, which will allow to increase the profitability of traditional industries and create new sources of profit (e.g., tourism) and during the period of the project it is planned to perform the task of developing training modules in each partner school so that students in addition to their training programmes could take courses in these areas in the partner organization. Furthermore, based on the model created, in is envisaged that students could be accepted in the higher education institution based on the separate right to study. Various online study modules, on-site courses and short term relocation to the university site – all are possible components of new indigenous higher education model. In order to

Photos: Anzelika Krastina

implement all initiated ideas in practice, there is still long way to go and currently the project is at its stage of finding an external funding for further more intensive collaboration between the partners as well as to have a possibility to test new education model's several pilot courses. The project continues and project partners take further steps in variety of activities with strong believe and enthusiasm about creating an innovative education model addressing the needs of indigenous people.

MARJO JUSSILA, PROJEKTISUUNNITTELIJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

MOBIILISOVELLUKSIA KÄYTTÄJIEN OSALLISTAMISEEN

Digitaaliset älykkäät mobiiliratkaisut eli tuttavallisemmin DÄM-hanke on käynnistynyt vuonna 2016. Hankkeen keskeinen toiminta liittyy Tornio Atlas -mobiilisovelluksen kehittämiseen, ja sen rinnalla tavoitteena on myös levittää uusia kehittämisen toimintatapoja mm. yhteiskehittämiseen, käyttäjien osallistamiseen, älykaupunkeihin sekä erilaisiin digi- ja mobiiliratkaisuihin liittyen.

Hanke on luonteva jatko vuosina 2010–2013 toteutetulle Elävä Lappi -hankkeelle, jossa käyttäjien osallistaminen Living Lab -toiminnan mukaiseen kehittämiseen oli keskiössä. Uusien toimintatapojen levittämiseksi hankkeessa on pyritty järjestämään erityyppisiä teknologiapäiviä eli yleisötilaisuuksia, joihin on kutsuttu vierailijoita ja asiantuntijoita puhujiksi. Lisäksi hankkeen asiantuntijat sekä yhteistyökumppanit ja ohjausryhmän jäsenet ovat osallistuneet aiheeseen liittyviin tilaisuuksiin muualla.

Osallistaminen rakentaa kaupunkimielikuvaa

Syyskuussa 2017 pidettiin webinaari, jossa Lahden kaupungin viestintäsuunnittelijat Juha-Pekka Huotari ja Ilona Reiniharju esittelivät Lahdessa käytössä olevia LahtiMOB- ja Porukka -sovelluksia. Webinaariin osallistui noin 50 henkilöä, mukana sekä opiskelijoita, AMKin henkilökuntaa että alueen yrittäjiä ja muita toimijoita.

LahtiMOB on kaupungin palveluita esittelevä sovellus ihmisille, jotka viettävät aikaa Lahdessa ja käyttävät Lahden kaupungin palveluita. Sovelluksessa on esittelyt kaupungin palveluista, ja se hyödyntää sijaintitietoa näyttäen lähellä olevat palvelut ja auttaen navigoimaan kohteeseen. Ihmiset ovat tykänneet erityisesti siitä, että sovelluksen avulla on löytynyt kohteita, joista ei ole tiennyt ennestään. Aktiivisimmin sovellusta käytetään viikonloppuisin, mistä voi päätellä, että sitä käytetään erityisesti vapaa-ajan palveluiden löytämiseen.

Porukka-sovellus taas mahdollistaa kaupunkilaisten osallistumisen kaupungin kehittämiseen. Lahdessa uskotaan, että tulevaisuuden kaupungit suunnitellaan yhdessä. Sovelluksen toimintaperiaate on hyvin yksinkertainen: se lähettää käyttäjilleen kysymyksiä, joihin on annettu vastausvaihtoja tai eri mieltä -

samaa mieltä -akseleita tms. Sovellus tarjoaa myös infokortteja vastauksista riippuen. Esimerkiksi jos käyttäjä kertoo, ettei ole kuullut Waltti-matkakortista, sovellus tarjoaa tietoa palvelusta. Esimerkkejä kyselyiden aiheista näkyy sovelluksen esittelyvideolla *Jo vuosi Porukassa!*

Porukka-sovellus tarjoaa siis iloisesti sekaisin sekä kevyitä hassutteluita että vakaviakin kysymyksiä. Lahdessa on ymmärretty, että jo se, mitä kysytään ja miten kysytään, luo kaupunkimielikuvaa Lahdesta. Tulevaisuudessa Porukka-sovelluksen data haluttaisiin kerätä suoraan Excel-taulukkoon sekä julkaista se avoimen datan tyyliin, esimerkiksi verkkosivuille metatietojen kanssa.

Käyttäjien ja hyödyntäjien tarpeet kehittämisen ytimessä

Lokakuussa vieraana oli Jukka Vasama Oulusta, ja hän esitteli Oulun kaupungin osuutta ja kehittämis-toimintaa valtakunnallisessa 6aika-hankkeessa. Laajaa **6aika-hanketta** toteutetaan kuudessa kaupungissa ja kolmella painopistealueella. Vasama kertoi erityisesti Avoin osallisuus ja asiakkuus -osiosta, jossa konkreettisina kehittämiskohteina Oulun kaupungissa on olleet lapsiperheiden palvelutarjotin, uusien tuotteiden ja palveluiden kokeilupiste Oulun pääkirjastossa, Oulu10-alusta yksityisen ja kolmannen sektorin monituottajuuden kehittäminen sekä nuorisopalveluiden mobiilisovellus.

Nuorisopalveluiden mobiilisovelluksella pyritään tavoittamaan alueen nuoret paremmin ja saamaan heidät mukaan oman kotikaupungin kehittämiseen yhdessä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Toiveita ja tarpeita on kartoitettu mm. laajalla SoMe ja nuoret 2016 -kyselytutkimuksella (Weissenfelt 2016). Kyselytutkimuksen lisäksi on pidetty työpajoja yhdessä kehittäjätahon eli ohjelmointiryhtymän edustajien kanssa.

Kuva: David Travis on Unsplash

Kerättyjä ideoita, toiveita ja tarpeita on luokiteltu pakollisiin ”must have”- sekä mahdollisiin ”kivaa jos olisi”-ominaisuuksiin. Osallistamisen myötä on saatu vahvistusta oletetuille tarpeille ja toiveille, mutta esille on noussut myös odottamattomia asioita. Karttaominaisuus ja palveluiden löytäminen sekä tapahtumakalenteri toimivilla suodattimilla ja rajauksilla ovat ehdottoman tarpeellisia. Bussiaika- taulut, koulujen ruokalistat ja kauppojen aukioloajat haluttaisiin myös tarkistaa sovelluksesta. Hieman yllättäen nuoret nostivat esille myös alekupongit ja tarjoukset, jotka haluttaisiin tarkistaa sovelluksesta, sekä ilmoittautumisjärjestelmän, jonka kautta eri tapahtumiin osallistumisen voisi myös hoitaa.

Mobiilisovelluksen kehittämisessä on huomioitu myös nuorten kanssa työskentelevien tahojen ja nuorisotyöntekijöiden tarpeet, jotka hyödyntävät sovel- lusta omissa työtehtävissään. Työntekijöiden näkö- kulmasta keskeistä olisi luoda chat eli keskusteluka- nava yhteydenpitoon ja vuorovaikutukseen nuorten kanssa. Mobiilisovelluksen kautta halutaan tiedottaa nuorten palveluista sekä kerätä ilmoittautumisia eri- laisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin.

Älykäs kaupunkiopas Tornioon

DÄM-hankkeessa kehitettävän Tornio Atlas -mobi- ilisovelluksen tarkoitus on olla torniolaisten älykäs kaupunkiopas, josta löytyy kattavasti Tornion vapaa- ajan palvelut. Sovelluksen kehittämiseen on osallis- tettu ihmisiä ja potentiaalisia käyttäjiä eri vaiheissa eri tavoin. Jo aivan alkuideointia ennen ensimmäis- täkään koodiriviä on tehty yhdessä käyttäjien ja

alueen toimijoiden kanssa avoimissa yleisötilaisuuksissa ja työpajoissa. Ohjelmointityön edetessä sovel- lusta on esitelty eri yhteyksissä, mm. ohjausryhmälle ja muille kumppaneille, ja kehittämistyössä on voitu välittömästi hyödyntää saatu palaute.

Syksyllä 2017 liiketalouden opiskelijat keräsivät laajaa käyttäjäpalautetta sovelluksen julkisesta demoversi- osta. Ihmisiä haastateltiin Tornion kirjastolla, Rajalla Kauppakeskuksessa sekä Elämystehdas Lapparilla noin viikon ajan, jolloin tavoitettiin 135 eri-ikäistä ja erilaista käyttäjää. Yleisemmin mobiilisovellusten käyttöä tutkittiin verkkokyselyllä, johon kerättiin yli 70 vastausta. Lisäksi on pidetty teknologiapäivän yhteydessä yksi ideointityöpaja, jossa 35 henkilöä ideoi sovelluksen kehittämissuhteita viidessä pienryhmässä.

Opiskelijat analysoivat käyttäjätutkimuksella kerätyn materiaalin, jonka yhteenvedon pohjalta ohjelmointityötä on jatkettu vuonna 2018. Tavoitteena on rakentaa sovellus, joka kokoaa yhteen eri läh- teissä olevat tiedot ja palvelut, eikä sen sisällöntuo- tanto vaadi jatkuvaa ylläpitoa. Sovelluksesta tulee löytymään ainakin tapahtumakalenteri, kaupunki- linjan reitit, alueen liikuntapaikat sekä Painu patsail- le -kävelykierroksen mobiiliopas. Valmis sovellus julkaistaan ja saadaan käyttöön kesäksi 2018!

Lähde:

Weissenfelt, J. 2016. SoMe ja nuoret 2016. Viitattu 13.4.2018 <https://www.ebrand.fi/somejanuoret2016/>.

JENNI KEMI, PROJEKTITYÖNTEKIJÄ,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

PAJAKYLÄN UNOHTUMATONTA ASIAKASKOKEMUSTA KEHITTÄMÄSSÄ

Rovaniemellä sijaitsevan Joulupukin Pajakylän yrittäjät kehittävät liiketoimintaansa heidän toiveidensa ja tarpeidensa pohjalta Asiakkaan aika-hankkeen myötä. Syksyllä 2017 Pajakylässä toteutetut asiakaskokemusten nykytilan kartoitukset toivat esille teemoja, joiden pohjalta koulutukset ja työpajat lähtevät liikkeelle.

Joulupukin Pajakylän brändi on kyseisen matkailualueen vahvuus. Pajakylässä sijaitsevat yritykset ovat alueellisesti kytkeytyneenä jouluisen tarinaan, ja yrittäjillä on valtava potentiaali kehittää Pajakylän aluetta yhä paremmin asiakkaita palvelevaksi.

Asiakkaan aika -hankkeen kulmakivenä on positiivinen asiakaskokemus, jonka varaan yrityksen liiketoiminta rakentuu. Tärkeitä tekijöitä ovat muun muassa yrityksen brändi sekä koko henkilöstön työhyvinvointi. Tavoitteena on työhyvinvointia vahvistamalla kehittää yrityksen tarjoamaa asiakaskokemusta sekä siten lisätä myös yrityksen tuottavuutta.

Asiakaskokemusten nykytilan kartoitus sekä yrittäjien kuunteleminen ovat todella tärkeitä palvelutyön kehittämisessä. Syksyn 2017 aikana Pajakylän alueen asiakaskokemusten kartoitusten sekä alueen yrittäjien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta oli loistava tilaisuus lähteä suunnittelemaan tulevia kehittämistoimenpiteitä. Myös hankkeen toimenpiteisiin sitoutuneiden yrittäjien ja heidän henkilökunnalleen toteutettujen työhyvinvointimittauksen tuloksista

nousi esille yritysten toimintaan liittyviä kehittämisaatuksia.

Kilpailuasetelma fyysisen läheisyytenä vuoksi luonnollisesti omat haasteensa Pajakylän alueen yrittäjien yhteistyölle, mutta jokaisella heistä on myös valmiudet erottautua toisistaan positiivisesti. Heillä on vertaisoppimisen myötä mahdollisuus lähteä kehittämään koko alueen tarjoamaa asiakaskokemusta yhdessä.

Asiakkaan aika -hankkeen kehittämistoimenpiteet lisäävät verkostoitumisen mahdollisuuksia Pajakylän alueen yrittäjien keskuudessa ja sitä kautta tuovat elementtejä myös koko alueen yhteisölliselle vahvuudelle. Pajakylän alueella työskentelevät toivovatkin muun muassa enemmän vuorovaikutteisuutta ja yhdessä tekemisen meininkiä alueen muiden yritysten kanssa.

Rovaniemen matkailusezonki polkaistiin kunnolla käyntiin vuoden 2017 osalta marraskuun puolessavälissä Visit Rovaniemen järjestämässä Pajakylän joulunavauksessa. Tämä tarkoitti luonnollisesti sitä, että Pajakylän yrittäjien oli suunnattava aikansa ja energiansa asiakkaidensa palveluun. Yrittäjien toiveena oli, että ensimmäiset Asiakkaan aika -hankkeen koulutukset ja työpajat sijoittuisivatkin loppukevääälle, jolloin heillä olisi aikaa kehittää liiketoimintaansa konkreettisesti.

Pajakylän yrittäjille ja heidän henkilökunnalleen suunnatut koulutukset starttaavat kolmen teeman

UNOHTUMATON ASIAKASKOKEMUS

NÄKY Y KASSAVIRRASSA

myötä keväällä 2018. Kyseiset teemat muotoutuivat yrittäjien kanssa käytyjen keskustelujen sekä asiakaskokemuksen kartoitusten pohjalta. Näin teemat palvelevat jo sitoutuneita mutta myös vasta matkailusesongin jälkeen mukaan lähteviä yrityksiä.

Hyvällä tarinalla on merkitystä ylivertaisen asiakaskokemuksen muodostumisessa, joten ensitöikseen yritykset pääsevät uppoutumaan tarinoiden maailmaan. Yhdessä luodun jouluisen Pajakylän tarinan ympärille yritykset syventävät yrityskohtaisia tarinoitaan. Viimeisen päälle suunniteltu tarinan mukainen liiketilan somistaminen houkuttelee asiakkaita, ja kevään toinen teema tulee sisältämään visuaalisen myyntityön osuuden, jossa tarinat tuodaan visuaalisesti näkyviksi. Kolmannessa teemassa Pajakylän yrittäjät syventyvät digitaalisen asiakaskokemuksen merkitykseen kilpailutekijänä sekä laativat yrityskohtaiset askelmerkit sen kehittämiseksi.

Pajakylässä toteutettujen asiakaskokemusten kartoitusten perusteella asiakaspolun selkeyttämisellä on vaikutusta asiakaskokemuksen muodostumisessa, ja syksyllä 2018 Pajakylän yritysten kanssa lähdetään yhdessä suunnittelemaan visuaalisia palvelupolkuja. Syksyn 2018 kantavana teemana tulee olemaan myös työhyvinvointi, jolloin yrittäjät saavat eväitä seuraavan kauden matkailusesonkiin.

Hyvällä tarinalla on merkitystä ylivertaisen asiakaskokemuksen muodostumisessa, joten ensitöikseen yritykset pääsevät uppoutumaan tarinoiden maailmaan.

PIRJO KÖNNI, LEHTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

OSALLISTAMALLA INNOSTUSTA OPIKSELUUN JA OPETUKSEEN

Perunka ja Hoppo (2018) toteavat, että osallistavassa pedagogiikassa kantavia periaatteita ovat mm. yhteisöllisyys ja yhteisen tiedon rakentaminen, oppiminen senhetkiseen tarpeeseen, mielekäs oppiminen, osallisuus, vastuu ja vapaus.

Kivimäen ja Koivun (2012, 19) mukaan opiskelijoilla on oikeus olla mukana suunnittelemassa opetusta sekä mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä menetelmiä ja keinoja oppimisessa käytetään.

Lappilaiset osallistavat verkko-oppimiskäytäntöjen hanke (LOVO) on viiden lappilaisen oppilaitoksen yhteinen ponnistus uusien verkko-oppimiskäytäntöjen kehittämiseksi eri koulutusasteilla (Arkko-Saukkonen, Koivumaa & Rautiainen 2017, 65). Toteutukseen ovat osallistuneet Lapin ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto, Ammattiopisto Lappia, Lapin koulutuskeskus REDU (aikaisemmin Rovaniemen koulutuskeskus) ja Tornion kansalaisopisto. LOVO on ESR-hanke, joka on käynnistynyt vuonna 2016 ja jatkuu vuoden 2018 syyskuun loppuun saakka. Tällä hetkellä (toukokuu 2018) kehittämistyö alkaa olla loppusuoralla. Hankkeen projektipäällikkönä toimii Kirsi Saloniemi. (Lapin AMK 2018.)

LOVOssa suunnitellaan ja pilotoidaan osallistavia ja oppijälähtöisiä menetelmiä verkko-oppimisympäristöissä. Hankkeessa kehitetään uusia oppimis-, ohjaus- ja arviointitapoja sekä sisältöjä. Tavoitteena on mukana olevien oppilaitosten vuoropuhelun ja yhteisen kehittämisen kulttuurin edistäminen. Kehittämistyö perustuu kokeilevaan, ns. design-pohjaiseen toimintaan. Kehäsyklin muodostavat suunnittelu, testaus, arvioinnit ja uudelleen toteuttaminen. (Arkko-Saukkonen ym. 2017, 65.)

LOVO-hankkeen kehittämistyö koostuu kolmesta työpaketista, joiden sisältö muodostuu pienemmistä piloteista. Työpaketit kohdentuvat seuraaviin aiheisiin: uudet oppimista ja osaamista tuottavat ratkaisut ja joustavammat opintopolut, osaamisen näyttämisen digitaalisia työvälineitä hyödyntäen sekä palautteen ja arvioinnin uudet muodot digitaalisissa ympäristöissä. Hankkeessa halutaan löytää entistä saavutettavampia, joustavampia ja oppijälähtöisempiä osaamisen kehittämismahdollisuuksia. Kehitystyön tuloksena lappilaisen koulutuksen oppijälähtöisyy-

den toivotaan lisääntyvän käyttöönotettujen uusien menetelmien, työskentelytapojen ja digi-/verkkotyövälineiden myötä. (Lapin AMK 2018.)

Hankkeen työskentelyperiaatteena on ottaa uusia toimintamalleja nopeasti käytäntöön, testata ja arvioida sekä tehdä tarvittavat korjausliikkeet. Hankkeen viestinnässä korostuvat avoimuus ja läpinäkyvyys. LOVO-hankkeen elämää on voinut seurata verkkoviestintävälineissä: blogissa, julkisessa Facebook-ryhmässä, Twitterissä ja toteuttajaorganisaatioiden omilla nettisivuilla. Hankkeessa toimivat kehittäjäopettajat ovat esitelleet pilottinsa vaiheita ja työnsä tuloksia webinaareissa. Linkit webinaaritallenteisiin löytyvät hankkeen blogista. (Lapin AMK 2018.)

Lapin ammattikorkeakoulusta mukana ovat olleet kaikki osaamisalat. Jokainen osaamisala on toteuttanut vähintään kaksi pilottia. Olen toiminut hankkeessa syyskuusta 2017 alkaen Lapin ammattikorkeakoulun tuottamien pilottien koordinoijana.

Kaupun ja kulttuurin osaamisalan pilotit

KauKun ensimmäisessä pilotissa kohderyhmänä olivat Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan opiskelijat. Pilotin kehittäjäopettajina toimivat Anitra Arkko-Saukkonen ja Joonas Koivumaa. ”Osana Yrittäminen luovilla aloilla -opintojaksoa opiskelijat tuottivat autenttisia yrittäjäkohtaamisia ja omien liike-toimintaideoidensa pitching-puheita digitaaliseen muotoon. Opiskelijat valitsivat itse tuotoksien toteuttavat ja työvälineet.” (Lapin AMK 2018.)

Opiskelijoiden tehtävänä oli videoida yrittäjähaastattelu valitsemallaan tavalla. Lisäksi he loivat omasta liikeideastaan myyntipitsausvideon. Palautteen antamisessa ja äänestämässä käytettiin mobiililaitteita sekä Mentimeter-ohjelmaa. Toinen kierros aloitettiin pitämällä opiskelijoiden kanssa suunnittelupaja, jossa testattiin opiskelijoiden tietoutta yrittä-

Kuva: Pia Kuha

yydestä, opintojakson teemoista ja siitä, mihin he halusivat opintojaksoa fokuoittavan. Suunnittelupajasta saatua tietoa hyödynnettiin seuraavassa syklissä. Näin opiskelijat sitoutettiin toteutukseen osallistamalla heidät opintojakson suunnitteluun. (Arkko-Saukkonen 2017.)

KauKun toisessa pilotissa kehitettiin virtuaalista Johdon neuvotteluhuone -oppimisympäristöä monimuotoryhmien oppimisprojekteihin. Pilotin kehittäjäopettajana toimi Lahja Karjalainen. Johdon neuvotteluhuone on Moodle-alustalle rakennettu liiketalouden koulutuksen monimuoto-opintoihin suunniteltu projektiopintojen virtuaalinen työskentelyalusta. Tavoitteena oli löytää keinoja automatisoida verkko-opintokokonaisuuden etenemistä ja arviointia. (Lapin AMK 2018.)

Kehittäjäopettaja teki Moodle-työtilaan toteutuksen, joka simuloi pienen liiketoimintaa harjoittavan ulkoisen laskentatoimen prosessia ja sen kytkeytymistä päätöksentekoon yrityksen tilikauden aikana. Toteutus pyrki simuloimaan tilanteita, joissa opiskeltavia tietoja ja taitoja tullaan käyttämään työelämässä. Opettaja painottaa, että johdon neuvotteluhuoneen tavoitteena oli motivoida opiskelijoita oppimaan tehtävillä, jotka kytkeytyvät tulevaan työhön ja haastavat opiskelijoita ajattelemaan ja ratkaisemaan ongelmia alan ammattilaisten tapaan.

Tehtävien suunnittelussa ja aikataulutuksessa hyödynnettiin Gantt-kaaviota. Näin opiskelijoille muodostui kokonaiskuva tehtävistä ja aikatauluista. Tehtävät listattiin, vastuutettiin ja priorisoitiin. Projektin aikataulusta ja lopetuksesta sovittiin jo aloituspäivästä. (Karjalainen 2017.)

KauKun kolmas pilotti keskittyi eBusiness-opintojakson monimuotoistamiseen ja suoritustapojen joustavoittamiseen. Pilotin kehittäjäopettajana toimi Panu Pohjola. Tavoitteena oli automatisoida kuvataiteen opintojakson etenemistä ja arviointia joka vuosi toteutettavalla perusteoriaopintojaksolla. Opintojakson rakennetta ja sisältöä suunniteltiin yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opiskelijat osallistuivat toteutuksen testaukseen. (Pohjola 2017.)

Muiden osaamisalojen pilotit

Hyvinvointipalveluiden osaamisalan (Hyvo) ensimmäisen pilotin kohteena oli sähköinen arviointijärjestelmä päivystys- ja vastaanottohoitotyön opintojaksolle. Kehittäjäopettajina toimivat Heidi Jaakola ja Panu Huczowski. Toisessa pilotissa kehitettiin englanninkielisen lääkehoidon nettitenttiä sekä anatomian ja fysiologian itseopiskeluratkaisuja sekä osallistavia tehtäviä. Kehittäjäopettajina toimivat Anja Mikkola ja Annette Sjöman.

LOVO

LAPPILAISET OSALLISTAVAT
VERKKO-OPPIMISRATKAISUT

Teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisalan (TeLu) ensimmäisen pilotin tavoitteena oli CAD-opetuksen monipuolistaminen etäopetuksessa käänteisen luokahuoneopetuksen (flipped classroom) avulla. Kehittäjäopettajina toimivat Petri Kesälahti, Lauri Kantola ja Ari Pikkarainen. TeLun toisessa pilotissa kehitettiin palautteen ja arvioinnin muotoja geofysiikan opintojaksolla. Kehittäjäopettajina toimivat Pasi Laurila ja Jouko Teeriaho.

Matkailun koulutus- ja tutkimusinstituutissa (MTI) keskityttiin kehittävään arviointiin ja prosessiarviointiin sekä PLE:n (Personal Learning Environment) kehittämiseen ja käyttöönottoon. Kehittäjäopettajina toimivat Kati Koivunen ja Outi Kähkönen.

Muiden oppilaitosten pilotit

Lapin yliopistossa toteutettiin kaksi pilottia. Media-pedagogiikkakeskuksen (KTK) pilotissa kehitettiin palautteenantoa monikanavaisempaan suuntaan. Ammattiopisto Lappian pilotin tavoitteena oli kehittää opiskelijoiden käyttöön sähköiset osaamiskansiot.

Lapin koulutuskeskus REDU toteutti hankkeessa kaksi pilottia. Ensimmäisen pilotin tavoitteena oli rakentaa yhteisiin aineisiin verkossa opiskeltavat kokonaisuudet siten, että opiskelijoilla olisi paikkakunnasta ja toimipisteestä riippumatta yhdenvertaiset mahdollisuudet valita opintoja joustavasti. Toisessa pilotissa luotiin ja otettiin käyttöön REDUn omia osaamismerkkejä.

Tornion kansalaisopiston pilotin tavoitteena puolestaan oli löytää kansalaisopistolle oppimisympäristö, joka taipuu parhaiten monenlaisten opiskelijoiden ja opiskeltavien aineiden tarpeisiin.

Hyvät kokemukset jakoon

LOVO on hieno esimerkki yhteistyöstä, jota lappilaiset tekevät koulutuksen eteen. Jokaisella koulutuksen järjestäjällä on omat vahvuutensa ja heikkoutensa. Hankkeen puitteissa luodun verkoston avulla oppilaitokset pystyvät kehittymään toisia tukien ja auttaen. Käytännönläheisyys, osallistaminen, oppijalähtöisyys, pilotointi ja arviointi ovat olleet kehittämistyön peruspilareita. Hankkeessa on syntynyt uusia oppimis-, ohjaus- ja arviointitapoja sekä -sisältyjä. (Arkko-Saukkonen & Saloniemi 2018.)

Hankkeen julkaisu, Innostusta verkkotyöskentelyyn, ilmestyi huhtikuussa 2018 sähköisenä versiona. Painettu versio ilmestyy myöhemmin. Julkaisu sisältää 25 erilaista kuvausta siitä, kuinka opettajat ovat rakentaneet kokonaisen opintojakson tai yksittäisen lyhemmän toteutuksen verkko-opetusratkaisuja hyödyntäen. (Arkko-Saukkonen & Saloniemi 2018.)

Lähteet:

Arkko-Saukkonen, A. 2017. Pilotin tilannekatsaus projektipäällikkö Kirsi Saloniemelle.

Arkko-Saukkonen, A. & Saloniemi, K. (toim.) 2018. Innostusta verkkotyöskentelyyn. Lapin AMKin julkaisuja. Sarja C. Oppimateriaalit 2/2018. Viitattu 4.5.2018 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-214-3>.

Arkko-Saukkonen, A., Koivumaa, J. & Rautiainen, T. 2017. Osallistaminen ja osallistuminen – reaaliaikaiset verkkovälineet käytössä. Teoksessa H. Kangastie (toim.) TKI-hankkeista voimaa koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen. Lapin AMKin julkaisuja. Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 13/2017, 65–70. Viitattu 18.4.2018 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-185-6>.

Karjalainen, L. 2017. Johdon neuvotteluhuone. LOVO. Viitattu 18.4.2018 <https://blogi.eoppimispalvelut.fi/lovo/2017/12/18/johdon-neuvotteluhuone/>.

Kivimäki, J. & Koivu, M. 2012. Osallistava pedagogiikka. Käytännön työkaluja opetustyöhön. Tampereen ammattikorkeakoulu. Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Kehittämishanke. Viitattu 4.5.2018 http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/40734/Kivimaki_Koivu.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Lapin AMK 2018. LOVO. Lappilaiset osallistavat verkko-opimusratkaisut. Viitattu 18.4.2018 <https://blogi.eoppimispalvelut.fi/lovo/>.

Perunka, S. & Happo, I. 2018. Osallistava pedagogiikka jakaa vallan ja vastuun. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 1. Viitattu 4.5.2018 <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe201801101177>.

Pohjola, P. 2017. Pilotin tilannekatsaus projektipäällikkö Kirsi Saloniemelle.

INNOSTUSTA VERKKOTYÖSKENTELYYN -JULKAISU:

issuu.com/lapinamk/docs/c_2_2018_arkko-saukkonen_saloniemi

TIMO PUUKKO, TUNTIOPETTAJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

- SMARTSET - ELÄMÄÄ HANKKEEN JÄLKEEN

SmartSet-hanke alkoi tammikuussa 2015 ja päättyi tammikuun lopulla 2017. Euroopan unionin tutkimuksen ja innovoinnin Horizon 2020 -ohjelman rahoittaman hankkeen tarkoituksena oli vastata pääasiallisesti luovien alojen TV-sektorin pk-yritysten tarpeisiin tarjoamalla urauurtava ja kustannustehokas virtuaalitudioratkaisu, jonka avulla ne voivat parantaa kilpailukykyään markkinoilla.

Pikku hiljaa hankkeen aikana alkoi kehittymään ajatuksia virtuaalitudioratkaisun hyödyntämiseen myös opetuskäytössä, ja näin ollen Lapin AMK alkoi tuottamaan jo hankkeen aikana audiovisuaalista materiaalia niin oppilaiden, opettajien, hankkeiden kuin paikallisten yrittäjienkin tarpeisiin. Kerron tässä valittujen esimerkkien myötä, miten SmartSetin integrointi osaksi Lapin AMKin arkea on jatkunut hankkeen jälkeen vuoden 2017 aikana.

Opettajat ja opiskelijat mukaan

Vuosi 2017 lähti käyntiin liiketalouden lehtori Katja Kankaanpään opetusta tukevan, viisiosaisen ”Palkkahallinto”-oppimateriaalisarjan myötä. Tuotimme myös ruotsin kielen opintojen aktivointiin tarkoitettua materiaalia lehtori Raija Lummin kanssa.

SmartSet on mahdollistanut ei vain opettajien mutta myös opiskelijoiden kustannustehokkaan videotuotannon opintojen eri vaiheisiin ja tarkoituksiin. Esimerkiksi yli 20 ylemmän AMKin IBM-opiskelijaa (International Business Management) teki

personal scorecardinsa SmartSetissa, ja AMK-tason Innomaraton-opintojakson opiskelijat pitsasivat omat innovaationsa videomuodossa niin case-asiakkaille kuin kanssaopiskelijoilleenkin. Vuoden 2017 aikana aloimme tuottamaan myös Lapin AMKin alumnien haastattelu- ja esittelyvideoita, ja tämä työ jatkuu myös vuoden 2018 aikana.

Ulkopuoliset toimeksiannot

Tuotimme SmartSet-materiaalia myös maksullista palvelutoimintaamme varten; tällä kertaa hyvinvointipalveluiden koordinaattorimme Maria Sipilän kanssa niin suomen- kuin englanninkielisiäkin hyvinvointivideoita opiskelijoille YTHS:n tilaamana. Videoiden teemoina olivat ”Hyvä Minä!” ja ”Arjen Voimavaratekijät”. Joulukuussa 2017 pilotoimme myös Tornion seurakunnan kanssa tuottamalla Tornion seurakunnan Joulutervehdyksen sekä Lapin AMKin Tornion toimipisteen turvainfovideon niin suomeksi kuin englanniksi. Kyseisiä turvainfovideoita tuotetaan vuoden 2018 aikana myös muille Lapin AMKin toimipisteille.

Katja Kankaanpään ja Raija Lummin opetusmateriaalit palkkahallintoon ja ruotsin kielen aktivointiin

IBM-opiskelija Mia Mikkonen ja BIT-Opiskelija Anastasia Antufyeva

SmartSet-tuotannot kertovat vahvasti siitä, että SmartSetin kaltaiselle kustannustehokkaalle virtuaalistoratkaisulle on paikkansa nykyaikaisessa digitaalisessa, aina vain vahvemmin visuaalisuuteen painottuvassa oppimisessa ja opettamisessa sekä TKI-toiminnassa.

Integrointi TKI-toimintaan ja opetukseen

SmartSet on toiminut myös varsinaisen SmartSet-hankkeen jälkeenkin Lapin AMKin kaupan ja kulttuurin osaamisalan TKI:n palveluksessa: vuoden 2017 aikana teimme videoita teemoilla ”Arktinen yhteistyö ja rajaosaaminen” sekä ”TKIO opiskelijan

silmin”. Creative Momentum -hankkeelle tuotimme myös materiaalia yritysten videopitsaukseen sekä innovointityöpajaan liittyen teemoilla ”Build Up Your Own Pitch” ja ”Creative Steps 2.0 - Innovation Step by Step : Sources of innovation to cure customer’s pain”.

SmartSet-tuotantoihin osallistuneet ovat pystyneet kehittämään omia esiintymistaitojaan ja mediakirjoittamista sekä ymmärtämään audiovisuaalisen viestinnän tehokkuuden. Edellä mainitut vuonna 2017 tehdyt, työn alla olevat sekä sovitut vuoden 2018 SmartSet-tuotannot kertovat vahvasti siitä, että SmartSetin kaltaiselle kustannustehokkaalle (= halpa ja nopea tuottaa) virtuaalistoratkaisulle on paikkansa nykyaikaisessa digitaalisessa, aina vain vahvemmin visuaalisuuteen painottuvassa oppimisessa ja opettamisessa sekä TKI-toiminnassa.

Maria Sipilä tuottamassa hyvinvointivideoita opiskelijoille YTHS:n tilaamana, ja Juhamatti Konttaniemi kuvaamassa turvainfivideoita

RITVA JUNNA, LEHTORI

KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

ASIAKASPALVELU 2018 -SEMINAARIN ANTI ASIAKKAAN ANTI -HANKKEEN KUMPPANEILLE

Napapiirin alueen yrityksille ja niiden yhteistyökumppaneille suunnattu Asiakkaan aika -hanke käynnistyi myöhäiskevällä 2017. Yhtenä hankkeen tavoitteena on kehittää asiakaskokemusta.

Aiemmin puhuttiin asiakaspalvelusta ja asiakastyytyväisyydestä, ja asiakastyytyväisyyskyselyt olivat tavallisin tapa selvittää asiakkaiden näkemyksiä sekä tyytyväisyyttä palveluihin ja tuotteisiin. Nykyisin yrityksissä tarkastellaan asiakaskokemusta, joka pitää sisällään paljon enemmän kuin pelkän asiakaspalvelun ja asiakastyytyväisyyden. Toki asiakastyytyväisyys ja sitä kautta myös asiakkaiden lojaliteetti saavutetaan, jos asiakaskokemus kokonaisuudessaan on ollut myönteinen.

Asiakaskokemus vapaasti kuvattuna tarkoittaa asiakkaan koko kokemusta yrityksestä, jonka tuotteita tai palveluita hän ehkä myöhemmin aikoo ostaa/kuluttaa tai on jo kuluttanut. Se tarkoittaa siis muun muassa kaikkea viestintää, jota yrityksestä löytyy niin sosiaalisesta mediasta kuin printtimediasta, televisiosta ja suoramainonnasta. Asiakaskokemuksen muodostumiseen vaikuttavat myös yrityksen tuotteen/palvelun imago ja brändi sekä kaikki se tieto, jota asiakkaalla on jo ennen kuin hän ostaa tuotteita tai palveluita. Suuri vaikutus kokonaisuuteen on face to face -palvelulla (tai verkossa ostotilanteella); myös totuuden hetkestä puhutaan. Näissä tilanteissa tulee todeksi markkinointi ja kaikki se muu tieto, jota asiakkaalla yrityksestä on ollut. Näissä tilanteissa lupaukset lunastetaan, tai voi käydä niin, että asiakas pettyy eikä enää palaa. Jälki-markkinoinnin avulla voidaan vahvistaa lojaliteettia ja samalla tiedottaa tulevasta. Lisäksi ystävien ja sukulaisten kertomuksilla kyseessä olevasta yrityksestä ja sen tuotteista ja palveluista on vahva vaikutus asiakaskokemuksen muodostumiseen.

Nopeutunut tiedon välitys ja kaikenlaisen tiedon salamannopea leviäminen myös erilaisia digitaalisia kanavia pitkin aiheuttaa lisää vaatimuksia yrityksille. Vaatimustasoa kasvattaa myös asiakkaiden tietämyksen lisääntyminen. Maailma on täynnä tietoa, jota asiakkaat ovat myös oppineet hyödyntämään valintojensa tueksi. Yritysten tulee sen takia viestiä ja

markkinoida sekä olla läsnä useissa kanavissa – on puhuttu monikanavaisesta markkinoinnista, ja nyt puhutaan jo Omnichannel-markkinoinnista, joka on vielä enemmän.

Asiakkaan aika -hankkeessa mukana olevat yritykset ovat hyvin erilaisia, ja niillä on myös suuria eroja viestinnässään ja markkinoinnissaan. Monissa yrityksissä on vasta havahduttu esim. sosiaalisen median suuriin mahdollisuuksiin, kun taas jotkut toiset yritykset osaavat jo hyödyntää ”somea” ja olla läsnä monissa kanavissa. Erittäin hyvä on saada asiakkaat mukaan markkinointityöhön. Näin voi tapahtua, jos asiakkaat kokevat olevansa samaa yhteisöä, ikään kuin samaa heimoa. Asiakkaat voidaan ottaa myös mukaan tuotekehitystyöhön, jolloin sitoutuminen tapahtuu kuin itsestään ja syntyy ”win-win”-tilanne. Vertaismarkkinointi on myös aina uskottavampaa kuin kaupallinen markkinointi.

Helsingin Jätkäsaarella oli syyskuussa 2017 Talentum Eventsin järjestämä kaksipäiväinen seminaari. Meillä oli kollegani Anne Tolvasen kanssa mahdollisuus Asiakkaan aika -hankkeen puitteissa osallistua tähän tapahtumaan. Seminaarin keskeisiä teemoja olivat digitaalisuus, robotit eli asiakaspalvelussa puhuvat ”botit” ja markkinoinnin laaja-alaisuus sekä yritysten läsnä olemisen tarpeen jatkuva laajentuminen asiakkaitten arjessa. Nämä kaikki ovat myös sellaisia asioita, joita kaikkien Napapiirin alueen yrityksen tulisi pohtia ja soveltuvin osin myös hyödyntää.

Kerron seuraavaksi lyhyesti seminaarin hankkeen kumppaneille oleellisimmista esityksistä ja pohdin samalla sitä, miten niistä saatavaa tietoa voisi mahdollisesti Napapiirillä hyödyntää. Ensimmäisenä seminaarissa esiintyi Janne Myyry Verohallinnosta. Hän kertoi verohallinnon asiakaspalvelun uudistuksesta. Vaikka ensin tuntuu, ettei tästä uudistuksesta

MINUT JA TILANTEENI
TUNNISTETAAN

MINUSTA OPITAAN

TARPEENI HAVAITAAN
ENNALTA

Tämä Telian "Next best case"-esityksestä oleva kuva kertoo hyvin siitä, miten asiakas tulisi huomioida

voi olla mitään hyötyä Napapiirillä, niin tarkemman pohdinnan jälkeen voidaan kuitenkin todeta se, että kuten Verohallinnossakin on jo havaittu, niin Napapiirilläkin tulisi herätä siihen, että asiakkaat voivat tarvita palvelua 24/7. Sen takia on todella tärkeää, että kaikki se tieto, jota Napapiiristä kokonaisuutena ja yksittäisistä yrityksistä erikseen löytyy, on ajantasaista ja oikeaa. Tällä hetkellä informaatio ei kaikilta osin ole ajantasaista, ja joistakin yrityksistä ei tietoa löydy ollenkaan. Myös Facebookin ym. sosiaalisen medioiden päivitykset ovat vanhoja, tai päivityksiä ei muutenkaan ole tehty juuri lainkaan. Tarvittaisiin siis suunnitelma sekä internetsivujen päivittämiseen että sosiaalisen median hyödyntämiselle sekä yleisellä että yksittäisellä tasolla.

Seuraavaksi kuultiin Osuuspankin edustajaa Katriina Talaa, joka puhui paljon samaa asiaa kuin Verohallinnon edustaja. Läsnäolo on tärkeää: ”tärkeää on palveluketjujen kehittäminen ja läsnäolo oikeissa kohtaamispaikoissa”.

Asiakaspalvelujohtaja Riitta Vänskä kertoi Telian ”Next Best Case”-palvelusta. Telia on edelleen kehittänyt digitaalista asiakaspalveluaan. Kehittämistyön aikana tehty tärkein havainto oli puhujan mielestä se, että asiakas odottaa sujuvaa, yksilöllistä ja itsehallittavaa palvelua. Tämä ei Napapiirin alueen nykyisillä markkinointitavoilla ole mahdollista.

Asiakkaan aika -hankkeessa on tarkoitus myös kehittää sitoutuneiden yritysten palvelupolkua ja samalla mahdollisesti vaikuttaa koko alueen palvelupolkuun. Tähän teemaan sopii hyvin Pamun muotoilija Harri Vainion puheenvuoro. Hän totesi mm. että ”palvelumuotoilu on yksinkertaista; tulee vain ymmärtää asiakasta läpi suunnitteluprosessin sekä kokeilla, oppia, pilotoida ja laajentaa” Hän pohti myös sitä, että nykyiset palvelumallit ovat kovassa muutoksessa; disruptio ja uudet alustat antavat kilpailijoille mahdollisuuksia sekä viedä asiakkaita että liiketoimintamalleja, ja jakamistalous vaikuttaa sekä ostokäyttäytymiseen että omistukseen. Robotiikka vaikuttaa myös ja voi jopa aiheuttaa massatyöttömyyttä. Palvelumuotoilu voi tässä muutoksessa tarjota uutta tulokulmaa kehitykseen: luovuus, rohkeus, empatia ja rationaalisuus ovat niitä keinoja,

joiden avulla yritys voi tuettuna selvitä eteenpäin. Tärkeä kommentti Harri Vainion esityksessä oli myös se, että ”asiakkaat eivät enää seuraa polkuja”, ja tämä johtuu siitä, että asiakkailla on nykyisin todella paljon vaihtoehtoja ja sitä kautta myös enemmän valtaa, ja hänen valintojaan on entistä vaikeampi ohjata. Palvelumuotoilun avulla voidaan Vainion mielestä tuoda asiakaslähtöisyys aidosti mukaan kehitykseen. Tärkeää hänen mielestään on ottaa asiakkaat ja henkilöstö mukaan kehittämistyöhön. Näin voidaan synnyttää monialaisia innostuneita tiimejä, joilla on halu kokeilla uutta.

Seminaarin kaksi viimeistä esitystä käsittelevät robotteja asiakaspalvelussa ja yrityskulttuurin merkitystä asiakaspalvelun työntö- tai vastavoimana. Puhujina olivat kehityspäällikkö Asko Mustonen Vakuutusyhtiö Ifistä ja Riitta Vuorelma-Iho Miles-tonesta. Asko Mustosen esitys käsittelee robotteja asiakaspalvelussa. Ehkä robotteja voi tulevaisuudessa hyödyntää esimerkiksi pienikokoisina useita kieliä puhuvina oppaina, jotka kuljettavat matkailijoita Napapiirillä heidän toiveidensa mukaisesti. Riitta Vuorelma-Iho puhui yrityskulttuurista. Hänen mielestään yrityskulttuuria kehitetään tai se joka tapauksessa kehittyy. Jotta yrityskulttuuri kehittyisi positiiviseen suuntaan, tulee henkilöstöä arvostaa ja tukea aidosti heti ensimmäisetä rekrytoinnista alkaen.

Asiakaspalvelu 2017 -seminaarissa keskityttiin kokonaisvaltaiseen asiakaskokemukseen, digitaalisuuteen ja jatkuvaan palveluun. Nämä ovat kaikki niitä asioita, jotka myös Napapiirin alueen yritysten tulisi ottaa huomioon toiminnassaan. Tiedonsaannin helpottuessa on asiakkaitten valta globaalisti kasvanut, eikä heitä voi enää ohjata yhtä helposti kuin aiemmin. Palvelupolut eivät enää ole niin suoria, tai polkua ei välttämättä synny lainkaan, jos asiakas etukäteisinformaation perusteella jättää palvelun tai tuotteen kokonaan valitsematta. Tämä tarkoittaa Napapiirillä esimerkiksi sitä, että matkailija ei enää satunnaisesti kulje alueella, vaan valitsee ne yritykset, joista hän on muodostanut positiivisimman käsityksen jo edeltä käsin. Omnichannel-markkinointi tuo yrityksille isoja haasteita, mutta samanaikaisesti se antaa myös huikaisevia mahdollisuuksia.

ANZELIKA KRASINA, SENIOR LECTURER,
SCHOOL OF BUSINESS AND CULTURE, LAPLAND UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

ARCTIC YOUTH FORUM 2017

Arctic Youth Forum 2017 was organized as a side event of Rovaniemi Arctic Spirit international conference on 13 November 2017. It was a mutual project implemented in cooperation with the Arctic Center of Lapland University.

Rovaniemi Arctic Spirit is a continuation of a successful forum initiated in 2013 as a contribution to the Rovaniemi process. Conference conveners are Esko Lotvonen, Mayor, the City of Rovaniemi and Markku Heikkilä, Head of Science Communications, Arctic Centre, University of Lapland. Policy-makers, regional and local authorities, business and academia gather for forward looking Arctic discussion. While the event is considered to be an important activity for the regional development, it was noticed that as in many related events recently taking place on various Arctic issues, these events are lacking the voice of young people, who actually are the future of the region. They are the future decision makers and business owners, who need to be involved in the discussion on relevant Arctic development issues and cooperation matters in the early stage of their involvement in the processes.

Arctic and Northern expertise is at the core of the Lapland University of Applied sciences strategy. Already during the first year of the studies, International Business (IB) BA students, who come from different parts of the world, gain multidisciplinary insight and awareness about the region stretching from Lapland towards entire circumpolar Arctic region. As they notified, it is a new discovery for many of them. It helps students to realize the actual potential of the region's socio-economic dynamics and own career prospectives in this region.

Understanding better the region through educational activities, young people also see the challenges and threats to the region and are willing to take part in finding solutions for many issues. It has been considered as a great advantage of the practical education at Lapland UAS, where there is actual link between real working life and education process. IB students used the possibility to carry a real-life project as a part of their studies in the form of initiating, organizing the Arctic Youth Forum, which according to the conducted analysis is a first of its kind, and it is hoped

that this initiative will continue in the future. The project was realized as a part of the degree studies by three project teams working in InnoBarentsLab (IBL). IBL is a student run unit of the Lapland University of Applied Sciences, that has been created as part of an international cooperation to support entrepreneurship in the Arctic. IBL aims to promote entrepreneurship in the Barents Region by developing and supporting new innovative ideas, business services and projects. IBL portfolio includes organization of many seminars, workshops, business meetings and conferences; business development and innovation services. The Arctic Youth Forum project was realized in the period between September and November 2017.

Students had an opportunity to learn entire project life-cycle from the project initiation, to project planning, implementation and finally evaluation phase. Since, no similar forum was held before, students had to create everything from the scratch. It was important to conduct the problem analysis, to understand the context of the main event - Rovaniemi Arctic Spirit, to establish sound cooperation with the stakeholders, including the Arctic Center, to plan the discussions and workshop and finally to find suitable speakers and panelists, who actually are ready to get involved in a panel discussion with the young generation.

As a result, Arctic Youth Forum was considered to be a success based on the feedback of the panelists and participants. It was a cozy and very open atmosphere when more than 50 participants of different background showed up in the event in the evening of 13 November in Café Koti in Rovaniemi.

The main purpose of this project was to connect young people with the decision makers and to create a platform of open discussion, where young people can share their views, exchange ideas and discuss relevant topics with the regional development influ-

encers. The topics selected for the discussion this year were:

- Arctic Economic and Business Development
- Cross-border Cooperation
- Arctic Industries
- Circumpolar well-being
- Future of Rovaniemi
- Let's Innovate the Future Together - Ideas for a Better Arctic.

Each theme had its own expert – invited panelist who introduced the theme in the beginning of the forum. Then the participants were divided into groups and under the lead of the panelists and student organisers, the groups brainstormed on given topics: defining and discussing selected problem and bringing up new solutions. It was an excellent way to learn about the issue together with the expert-panelist, but at the same time to have a possibility to share the ideas and bring innovative solutions on the table. After the round table discussions students and panelists shared their findings and core discussion topics. Entire audience then could ask the questions addressed directly to the team and the panelist. It was amazing to observe lively discussions and interesting conclusions on the given topics. The pilot version of the Arctic Youth Forum was also reflected in local media and all across different social media as a very positive experience. Therefore, this initiative needs to be continued and widely spread. It was learnt during the event,

that it is not the lack of just dialogue between young and experienced regional development authorities and the business. It is a lack of a platform for discussion and meeting. Such platform now is created and it brought lots of positive experiences for all the participants.

Other than just forum as a success project, there are numerous other gains mainly connected with the educational component. Students learnt to work in multinational teams, they learnt networking, innovation, project management and entrepreneurship skills. From the reports that students wrote as a coursework many remarkable conclusions can be extracted. Students wrote long reports and reflected amazing lessons learnt and challenges experienced on the way. Hereby few student comments:

- The project was a tremendous experience because I felt like I was working in a real job with a lot of people involved .
- I realize how big was the event when I researched information about the panelists we selected for the talks; politicians, doctors, experts, etc.
- I never had such experience like this project, to make a real event and combine the knowledge that comes from the class.
- Project helped me to improve my teamwork abilities.
- I am really happy with my improved knowledge and I learnt a lot about people issues in this region.

Photo: Anzelika Krastina

RAIJA LUMMI, LEHTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

KESÄSIIKA MAISTUI MERI-LAPIN RUOKAMESSUILLA

Meri-Lapin Ruokamessut järjestettiin Keminmaan Pohjanrannassa 13. kerran elokuussa 2017. Tornionlaakson Kesäsiika -hanke oli mukana tapahtumassa kahdella kielellä ja ensimmäistä kertaa.

Olin mukana viikonlopun messuilla Haaparannan edustajan Pia Suonvieren ja KauKun opiskelija-harjoittelija Jaana Kostiaisen kanssa. Minun roolini ruotsin kielen ja viestinnän opettajana Tornionlaakson Kesäsiika -hankkeessa on integroida hanketta opetukseen, innostaa opiskelijoita hanketyöhön sekä luonnollisesti lisätä heidän kiinnostustaan ruotsin kieleen. Hanke on kaksikielinen.

Ruokamessut tapahtumana kokoaa ruokateemalla yhteen alueen raaka-aineet, jalosteet, tuottajat sekä yritykset ja yrittäjät. Näin ollen Tornionlaakson Kesäsiika – Tornedalens Sommarsik -projekti oli luonteva näytteilleasettaja muiden mukana. Ruoka yhdistää ihmisiä. Sitä halutaan haistaa ja maistaa. Me Siika-hankelaiset saimme messuvieraat kiinnostumaan messupaikastamme siikamaistiaisten avulla. Meillä oli maistateltavana varrassiikkaa, halstrad sik, molempina messupäivinä. Tuore, suoraan paikalliselta Kukkolankosken yrittäjältä haettu varrassiikka sai vieraat pysähtymään osastollemme.

Olimme messuilla molempina messupäivinä, ja käytössämme oli messutelta esitteinen ja kuvineen. Tarkoituksenamme messuilla oli tehdä siianpyynnin kulttuuria ja siian luonnontieteellistä puolta tutuksi. Kerroimme messuvieraille siitä, mitä Kesäsiika-projektissa on jo tehty ja tuotettu, ja miten mm. nuoret ja lapset on yritetty saada kiinnostumaan hankkeesta esimerkiksi QR-koodien, digitaalisuuden ja mobiililaitteiden avulla. Vieraita kiinnosti myös hankkeen kaksikielisyys ja rajan molemmilla puolilla sijaitsevien peruskoululuokkien mukanaolo ja aiheen integroiminen koulun opetussuunnitelmiin mm. kuvataito- ja musiikkitunneilla. Lapin AMKissa Tornionlaakson kesäsiika on tiiviisti mukana opintojaksoilla. Lisäksi se on poikunut pari opinnäytetyötä ja harjoittelupisteitä.

Ihmiset pitävät tarinoista. Siikamaistiaiset pysäyttivät vieraat osastollemme myös kuuntelemaan Kesäsiian tarinaa sekä esittämään meille kysymyksiä. Tradenomiopiskelijamme Jaana Kostiaisen oli laatinut kahdella kielellä kyselyn, johon saimme

hyvin vastauksia. Hän sai messuilla arvokasta tietoa palautteen muodossa opinnäytetyötensä varten. Hän suoritti myös harjoitteluopintojaan hankkeelle.

Teltallamme vierailijoilla oli mahdollisuus kuunnella kalastajien tarinoita nauhoitteista ja tutustua teltan sisällä olevaan näyttelyyn ja kuvitukseen sekä osallistua em. kyselyyn. Lapin Kansa kävi haastattelu-massa meitä ensimmäisenä messupäivänä, ja näin pääsimme myös lehden kautta jakamaan tietoa hankkeestamme suuremmalle yleisölle. Vieraiden joukossa oli myös kiittävästi väkeä Ruotsin puolelta ja Meri-Lapin eri kunnista.

Ruokamessujen jälkeen jäin miettimään, miten ammattikorkeakoulun hankkeet voisivat vielä tiiviimmin olla mukana alueen muissa toiminnoissa ja tapahtumissa. Meillähän järjestetään alueen eri kunnissa syys- ja kevätmarrkinoita, Suurpilkit, Kalott&Jazz-festivaalit ja muita tapahtumia. Mahdollisuus tällaiseen tiiviiseen yhteistyöhön on ajankohtainen tapahtuma 7.4.2018 Torniossa järjestettävä Tarinaniskennän SM-kilpailun aluekilpailu 2018. Meiltä löytyy varmasti jokaiseen tapahtumaan linkki omista hankkeista ja projekteista. Koulumme ja hankkeidemme näkyvyys em. esimerkkitapahtumissa on oiva keino lisätä koulumme tunnettuutta mutta myös saada hanketyö ja ympäröivä alue integroitumaan tiiviimmin. Molemmat osapuolet hyötyvät yhteistyöstä.

Hankkeet ja projektit avaavat uusia ulottuvuuksia opettajille. En ollut itse aiemmin käynyt Meri-Lapin ruokamessuilla, joten pieni maakuntamatkailu antoi myös uusia kokemuksia sitäkin kautta. Haimme tuoreen siian messuaamuina torniolaiselta yrittäjältä. Näin tutustuimme samalla myös lähialueen yritystoimintaan, ja sitä kautta tieto kulkee opettajalta opiskelijoille, jotka tarvitsevat opinnäytetyöaiheita, harjoittelupaikkoja ja yleensäkin kontakteja. Myös itse messupaikalla pääsimme juttuun muiden yrittäjien kanssa ja pystyimme samalla markkinoimaan koulumme toimintaa lähialueella. Faktahan on, että lähialueella olisi opiskelijapotentialiaa enemmän

kuin mitä sitä nyt on. On tärkeä tehdä kouluamme ja sen toimintaa, opintoja ja hankkeita tutuksi alueen ihmisille. Tornionlaakson Kesäsiika -hanke ja Meri-Lapin ruokamessut uivat samoissa makeissa vesissä.

Siken smakade gott på Matmässan i Keminmaa

Matmässan i Keminmaa, Meri-Lapin Ruokamessut arrangerades i Pohjanranta den trettonde gången i augusti 2017. Projektet Tornedalens Sommarsik var med i evenemanget för första gången och på två språk, alltså på finska och svenska. Jag var med på mässan tillsammans med Haparanda representanten Pia Suonvieri och studeranden Jaana Kostiainen från Lapplands högskola i Torneå.

Lapin ammattikorkeakoulu, Lapplands högskola ansvarar för projektet Tornedalens Sommarsik. Min uppgift var att representera Lapplands högskola och handel och kultur –enheten i Torneå som lärare i svenska språk och kommunikation. I och med att projektet är tvåspråkigt, är på mitt ansvar att främja svenska språket i utbildningsområdet och integrera språk och projektarbete i undervisningen.

Maten är ett bra sätt att kommunicera med. Maten väcker intresse hos människor. Maten doftar gott och man vill gärna smaka på det. Därför var det enkelt att vara med som Sikens projektmedarbetare på en matmässa. Vi bjöd på smakprover på nyhalstrad sik från en lokal entreprenör i Kukkola, Torneå, och samtidigt hade vi tillfälle att berätta om Tornedalens Sommarsik och projektets huvudpunkter inom kultur och vetenskap.

Huvudmålet med mässodeltagandet var att berättat om projektets mål och resultat. På montern hade vi med en utställningsvägg om projektets vetenskapliga resultat. Mässbesökarna hade också tillfälle att svara på enketen om projektet och delta i lotteriet. På så sätt hade studeranden Jaana möjlighet att få med mer material om Siken i sitt examensarbete som handlar om marknadsundersökning.

Det som intresserade mycket våra mässobesökare var skolungdomarnas och skolklassernas insatser i projektet. Skolklasserna i grundskolorna har förberett mycket olika tillställningar och arbeten kring Sommarsiken. Några exempel som gränsområdets ungdomar har åstadkommit är pjäser, sånger och målningar som har förberetts på lektionerna i skolan på båda sidor av gränsen.

På högskolenivån i Lapplands högskola i Torneå har slutförts 2 examensarbeten och praktik i Tornedalens Sommarsik plus mindre skolarbeten t ex i form av QRK-koder och projektpresentationer och mässoarrangemang på svenska, t ex på Övertorneå-mässan.

Människor gillar berättelser, stories. På mässan hade besökarna möjlighet att lyssna på historier från gamla tider på band om sikkulturen. Detta väckte stort intresse hos alla. Digitaliseringen är en del av projektet.

Lokaltidningen intervjuade oss på första mässodagen och på så sätt kom vi även ut i median för mer publik.

Efter mässan kom jag att tänka på framtidens projektarbete. Det arrangeras mycket och olika evenemang i området. Lapplands högskola borde vara med i olika evenemang i framtiden. Det är också kostnadseffektivt om vi är med på olika evenemang som arrangeras i närområdet. Vi som representerar skolan, borde vara med i svängarna där det händer saker och ting. Vi behöver inte arrangera allt själv. Samarbetet är dagens melodi. Meri-Lapin Ruokamessut, Matmässan i Keminmaa, är ett bra exempel på det.

SAILA-INKERI PUUKKO, PROJEKTISUUNNITTELIJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

HEART OF A STORY -TAPAHTUMA KOKOSI YRITTÄJIÄ REVONTULTENTTIEN VARRELTA

Norjan Storslettin rajat ylittävä tarinallistamistyöpaja nimeltä “Heart of a Story” järjestettiin elokuussa 2017. Tapahtuma järjestettiin osana Our Stories -hanketta ja oli yksi hankkeen päätapahtumista. Pääorganisaattorina toimivat hankekumppani Inger Birkelund Norjasta sekä allekirjoittanut projektipäällikön roolissa.

Tarinallistaminen on osa hankkeen tavoitteita, ja hankkeen yhtenä kohderyhmänä ovat matkailualan yritykset Revontultenttien varrelta; Suomesta, Ruotsista ja Norjasta. Tarinallistaminen tässä yhteydessä tarkoittaa tarinoiden hyödyntämistä liiketoiminnassa ja markkinoinnissa.

Työpaja oli kaksipäiväinen ja koostui Keynote-puheenvuoroista, työpajoista sekä vierailuista yrittäjien luona. Tavoitteena oli koostaa mahdollisimman käytännönläheinen tapahtuma, jossa päästään kokemaan ja elämään tarinoita käytännössä. Tapahtuma huipentui “Storytelling by food”-työpajaan ja iltatapahtumaan, jossa päästiin laittamaan ja maistamaan tarinoita paikallisen ruoan muodossa. Työpajan veti ruokataiteilija Björn Ylipää, Måltidsvisionista.

Tarinat yhdistävät rajalla

Storslettin tarinatapahtuma on osa isompaa kokonaisuutta, ja tavoitteena on rakentaa tapahtumalle jatkoa Haaparannalle lokakuussa 2018. Tapahtuman nimi tulee olemaan “Heart of a Business - Stories connecting us!”. Lisäksi useampia pieniä tarinatapahtumia järjestetään paikallisesti. Yksi esimerkki tästä on huhtikuussa 2018 järjestettävä “Storytelling by food - Miltä Brändisi maistuu”-tapahtuma Ruotsin Haaparannalla. Työpaja järjestetään yhteistyössä Tornionlaakson kesäsiika -projektin kanssa, ja tapahtumalla juhlistetaan vaelluskalan päivää.

Ovi Raishiin, Storytelling by food (kuva: Saila-Inkeri Puukko)

TUTUSTU OUR STORIES -HANKKEESEEN:

www.ourstories.info

Kansainvälisyys ja rajat ylittävä yhteistyö on yksi keskeinen hankkeen tavoite, sillä hanketta rahoitetaan Interreg Pohjoisen ohjelmasta. Rajat ylittävä yhteistyö on erityisen tärkeää, kun puhutaan yhteisestä Pohjoiskalotista ja Revontulentiestä, joka halkoo kolmen valtakunnan rajaa Tornioista Tromssaan. Yhteinen kulttuuri- ja kieliperintö elää vahvana alueellamme, mutta myös yhteistyö matkailualan yrittäjien välillä rajan pinnassa on tärkeää.

Monelle alueen yrittäjälle tarinat ja tarinankerronta ovat tuttuja, ja osa heistä on myös hyödyntänyt niitä omassa liiketoiminnassaan. Tarinankerrontaan halutaan kuitenkin lisää ideoita, inspiraatiota sekä uusia työkaluja. Markkinoinnissa tarinankerronta on vielä melko vähän käytetty työkalu.

“Hoping to get ideas how to use storytelling as a “product” in our hospitality business. We try follow --and actually introduce- the aspect of social sustainability to travel business here and storytelling can become a powerful tool towards it.”

“To help develop our website, webshop, products and involve storytelling within our brand management and part of our Master Plan 2035.”

Monelle yrittäjälle tämänkaltainen tapahtuma oli myös tilaisuus päästä tutustumaan ja verkostoitumaan toisiin alueen yrittäjiin. Rajat ylittävyys tuo ehdottomasti tapahtumalle lisäarvoa osallistujien näkökulmasta.

Palautteen keruu ja opit seuraavaan tapahtumaan

Storslettin tapahtuman jälkeen syksyllä 2017 keräsimme osallistujilta palautetta sähköisellä lomakkeella. Palaute oli järjestäjien näkökulmasta erittäin positiivista.

“The stories that unfolded during the event - shared by the presenters, by the participants and by the entrepreneurs we visited. Learning about the local people, their culture and their values and making many new friends - all thanks to storytelling!”

Isoin haaste oli kuitenkin tiukka aikataulu, ja aikataulu näyttääkin usein olevan kompastuskivi tämänkaltaisissa tapahtumissa. Koska aikaa on rajoitetusti, tulee helposti suunniteltua liian paljon ohjelmaa lyhyelle ajalle. Tärkeä informaatiohätkyn taltuttaja kuitenkin on mahdollisuus sulatella kaikkea koettua ja kuultua. Tämä on

myös oppi, joka halutaan ottaa huomioon Haaparannan tapahtumaa suunniteltaessa.

Tapahtuman sijoittuminen elokuun loppuun oli myös ongelma joillekin potentiaalisille osallistujille. Tämä vaikutti erityisesti hakemusvaiheessa. Osalle taas elokuva oli mitä mainion ajankohta osallistua. Matkailualalla näyttäisi olevan miltei aina sesonki, ja hyvä niin. Seuraava tapahtuma lokakuussa onnistuneen paremmin ajankohdan puolesta, vaikka se suomalaisten osalta osuukin syyslomaviikolle.

14 osallistujaa Norjasta, Suomesta ja Ruotsista vastasi kyselyyn. Tapahtumaan osallistuneita yrittäjiä oli yhteensä 21 henkilöä. Tapahtuma alkoi pajalaisen musiikkiyhtyeen ja hankekumppanin JORDin musiikkiesityksellä. Ensimmäinen Keynote käsitteli tarinoiden psykologiaa, toinen taas tarinankerronnan vaikutuksista Aasian matkailijoihin. Asiantuntijat olivat Tromssan yliopiston professoreita.

“Uutta informaatiota tarjoava esitys Aasian matkailusta. Ehdottoman tarpeellinen.”

Kalannahkaranneke-työpaja (kuva: Saila-Inkeri Puukko)

Samaisena iltana pääsimme Björnin oppiin Storytelling by food -työpajassa Ovi Raishiin kansallispuistossa. Seuraavan päivän ohjelma koostui yritysvierailuista paikallisten yrittäjien luona. Yksi mieleenpainuva vierailukohde oli hevosten kasvattaja, Lyngshetlandet, jossa kuulumme kasvattajan koskettavan tarinan suhteestaan alueeseen ja sen ihmisiin.

Tarinankerronnan menetelmistä tukea yrittäjille

Hankkeen tavoitteena on kehittää myös uusia tarinankerronnan menetelmiä. Yhdessä norjalaisen hankekumppanimme Inger Birkelundin, Tromssan yliopiston Tove Dahlin ja Lapin AMKin Elina

Stoorin kanssa pääsimme testaamaan uusia tapoja tarinankerrontaan muun muassa Your Stone & Story -työpajassa.

Kivitehtävä perustui ennakkotehtävään, jossa jokaisella oli oma kivi, josta kertoa tarinansa. Tehtävä muuttui haasteellisemmaksi siinä vaiheessa, jos ennakkotehtävää ei ollut huomannut ja kivi puuttui. Näin kävi myös itselleni, kun projektikoordinaattorina en osannut ajatella, että itsekin joudun työpaikkaan osallistumaan.

Kaiken kaikkiaan työpaja arvioitiin erinomaiseksi. Varsinainen kritiikki liittyi päivän pituuteen ja tehtävän vaativuuteen, erityisesti kun ryhmä oli

Tove Dahlin yhteenvedo työpajasta (kuva: Saira-Inkeri Puukko)

Lyngshetlandet (kuva: Saira-Inkeri Puukko)

TÄÄLTÄ LÖYDÄT TAPAHTUMAN STRIIMIN:

youtu.be/5cQ5Nj_HwN4

kovin iso. Jatkossa menetelmiä kehitetään edelleen ja niitä tullaan myös julkaisemaan Our Stories -nettisivuilla ja projektin loppujulkaisussa.

Tärkeimpänä oppina osallistujat pitivät kuitenkin verkostoitumista. Monelle tapahtuma antoi uskoa omaan työhönsä ja niihin suuntaviivoihin, jotka oli jo tehty.

“Meidän tarinoillamme on todella merkitystä asiakkaille. Reissu oli täysin unohtumaton.”

Ryhmäpotretti; Lynghestlandet, Storslett (kuva: Elina Stoor)

Yhteinen kulttuuri ja historia ovat vahvasti esillä Revontulentien varrella yhdistäen Suomen, Ruotsin ja Norjan rajat. Maita yhdistää kasvanut tietoisuus yhteisistä juurista ja identiteetistä. Tällä hetkellä meillä on tie, mutta toimintaa reitin varrelle kaivataan. Tarinoiden avulla tuomme reittiä näkyväksi niin paikallisille kuin matkailijoille.

SIRPA KOKKONEN, SUUNNITTELIJA
OPINTOPALVELUT, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

PÖNÖTYKSET POIS: VAIHTOEHTOINEN HANKKEEN "LOPPUSEMINAARI"

Ennakoinnista koulutukseen ja kumppanuuteen (EKKU) -hanke vietti viimeistä täyttä toimintavuottaan 2017 Lapin alueen ja yritysten osaamisen noston parissa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoittama ESR-hanke sai jatkoaikaa, joten loppu hämmöttää huhtikuun lopussa 2018. Hankkeen blogista voi lukea hankkeen toiminnasta ja tuloksista.

Alun perin vuoden 2018 alkuun oli suunniteltu niin sanottu "normaali" loppuseminaari puhujineen, esiintyjineen ja todennäköisesti harvoine osallistujineen. Passiivisen istuskelutilaisuuden sijasta kuitenkin päätettiin pitää hankkeen kohderyhmiä paremmin palvelevia kohtaamistilaisuuksia, joissa yrittäjät, koulutuksenjärjestäjät ja työtä hakeva työvoima tutustuivat toisiinsa ja työpaikatkin kohtasivat tarvitsemiansa tekijöitä. Ympäri Lappia tehtyjen yritysten osaamiskartoitusten tuloksista oli nimitäin herännyt huoli osaavan työvoiman saatavuudesta ja riittävydestä Lapissa, ja hankkeessa haluttiin osaltaan auttaa tilannetta. Tilaisuuksien järjestämisestä vastasivat EKKU-hankkeen toimijat: Ammattiopisto Lappia, Lapin ammattiopisto (Redu) ja Lapin ammattikorkeakoulu.

Rekry-paja

Ensimmäinen työvoiman sekä työtä ja koulutusta tarjoavien tahojen yhteinen tapaaminen järjestettiin lokakuussa 2017 Lapin ammattiopiston raskaskonehallissa Rovaniemellä. Nuorille aikuisille suunnatussa tilaisuudessa kohtasivat auto-, logistiikka-, kaivos-, metsä- ja raskaskonealojen työnantajat, työntekijät, alanvaihtajat ja koulutuksen tarjoajat.

Kävijöitä oli yli 400, kun maakunnistakin tultiin bussilasteittain.

Yritykset, koulutuksenjärjestäjät, TE-toimisto, kunnat ja työllisyyttä edustavat säätiöt olivat saaneet pienet "messuosastot" eli pienen pienet luokista tuodut pulpetit esitteilleen, koska pääosassa oli liikuminen ja keskustelut kävijöiden kanssa sekä tietojen vaihto puolin ja toisin; myös näytteilleasettajien välillä. Yritykset saivat tärkeää tietoa koulutautumismahdollisuuksista ja koulutustenjärjestäjät ihan "kenttätietoa" osaamistarpeista.

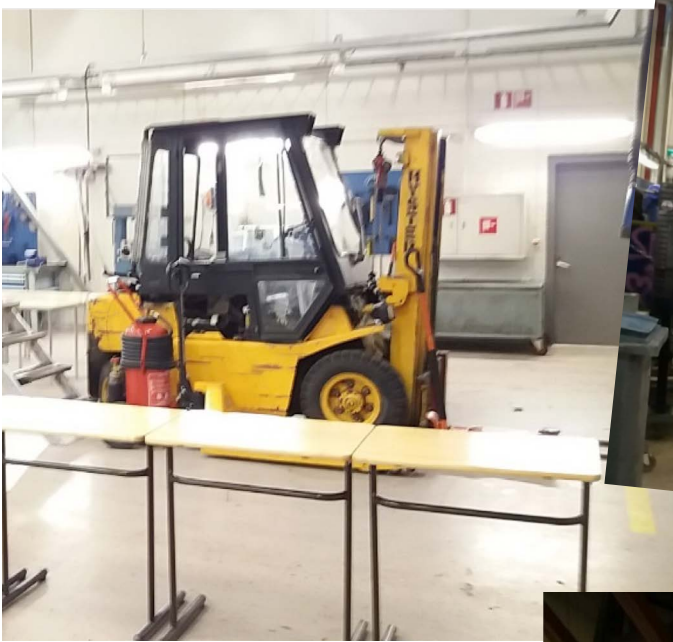
Rasvaisessa, mutta hienosti siivotussa, raskaskonehallissa oli nauhalla rajattu kulkureitti, jonka varrelta kävijät löysivät tietoa yrityksistä, koulutuksen järjestäjistä ja työvoimasäätiöistä. EKKU-hankkeen toimijat ottivat kävijöitä ovella vastaan, antoivat tapahtumamateriaalia, kyselivät kiinnostuksen kohteita ja ohjasivat vieraita eteenpäin.

Ihan reitin loppupäässä oli munkki-, makkara-, mehu- ja kahvipiste, jota Lapin ammattiopiston opiskelijat pitivät. Monet linja-autoilla kaukaa tulleet maistelivatkin antimia mielihyvin ja kehuivat tarjottavia myös palautteissa. Viimeisessä huoneessa oli myös suuri paperi seinällä, johon sai vapaasti kirjoittaa palautetta tapahtumasta.

Tilaan oli järjestetty äänentoisto, joten halukkaat pääsivät ääneen "Sana on vapaa"-pisteellä. Mikrofoni myös kiersi

EKKU-BLOGI:

blogi.eoppimispalvelut.fi/ekku

Lapin ammattiopiston raskaskonehallissa kävijöitä ohjattiin nauhoihin

Hiukan haastava, mutta piristävän erilainen "messutila"

tapahtumassa, ja säätiöiden, yritysten sekä koulutusta järjestävien tahojen edustajia haastateltiin napakasti.

Kävijöiden palautteista arvokkaita neuvoja

Kävijöiden antamista sekä kiitollisista että rakentavista palautteista otettiin oppia. "Loppuseminaariksi" tapahtuma oli luonteeltaan aktiivinen ja kehittävä, joten toinen vastaavanlainen mutta kävijöiltään tuplasti suurempi ja aloiltaan laajempi tapahtuma "Mätsätään ja räätälöidään" järjestettiin EKKU-hankkeessa tammikuussa 2018 Lapin ammattikorkeakoulun Kemian yksikön tiloissa.

EKKU-hankkeen juliste ja hanketoimijat toivottivat vieraat tervetulleiksi

Luonnonvara-alan opiskelijat olivat somistaneet kahvipisteen

Yritysten edustajia oli paikalla etsimässä työntekijöitä, joten yhteystietoja vaihdettiin urakalla – myös kesätöitä esiteltiin, varsinkin opiskelijoille

HENRI FINSTRÖM, PROJEKTITYÖNTEKIJÄ,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

ELÄVÄT KIRJAT JOHDATTIVAT REVONTULTENTTIEN TARINOIHIN

**Our Stories -hanke järjesti 28.–29.10.2017 Tornion kirjastossa Elävä tarinakirjasto -tapahtuman. Tapahtuman tarkoituksena oli tuoda alueen tarinoita ja Our Stories -hanketta esille ja ihmisten tietoisuuteen enem-
mästi. Tapahtuma järjestettiin samaan aikaan Tornion Aineen taidemu-
seon Taidebasaari-viikonlopun yhteydessä.**

Idea tapahtumaan syntyi jo alkusyksystä. Our Stories -hankkeessa on kerätty ja kehitetty lukuisia eri tarinoita niin Suomesta, Ruotsista kuin Norjasta. Tarinoiden määrä on mittava, ja joidenkin näiden esille tuomiseen on haluttu tuoda mukaan elämyksellisyys kokemuksena ja tarinankerronnan elementtinä. Hankkeen työntekijöillä syntyi lukuisia ideoita siitä, miten tuoda tarinat ihmisille koettaviksi elämyksiksi. Pyörittelimme vaihtoehtona pellillistämistä, roolipelin tai muun osallistavan toiminnan muodossa. Tällainen voisi olla kuitenkin hyvin marginaalinen formaatti eikä välttämättä laskisi kynnystä tapahtumaan osallistumiselle, jonka me kuitenkin halusimme olevan mahdollisimman matala. Elina Stoor ja minä lopulta löimme päämme yhteen ja ideoimme Elävän kirjaston työkaluksi tuoda tarinoitamme esiin.

Elävän kirjaston juuret ovat tanskalaisen nuorisojärjestö Stop the Violence'n luomassa toiminnallisessa menetelmässä erilaisten ihmisten väliseen kohtamiseen. Elävää kirjastoa käytetään usein keskusteluväylänä, kun tavataan erilaisia ihmisryhmiä, jotka kohtaavat esimerkiksi syrjintää ja stereotyyppioita. Meidän tapahtumassa elävät kirjat kertoivat tarinoita revontultenttien varrelta. Halusimme, että kuka tahansa ohikulkija voi vain tulla kuulemaan elävää kirjaa ja kuulla tarinaa niin paljon kuin itse halusi tai kuinka paljon kirjalla on tarinaa kerrottavana.

Elävä kirjasto toimii kuten tavallinenkin kirjasto, paitsi että paperisten kirjojen sijaan Elävästä kirjastosta lainataan ihmisiä kertomaan tarinoita. Tapahtumassa Kirjoilla oli mukanaan pientä rekvisiittaa, joka liittyi heidän tarinaan, ja he sijoituivat kirjastossa sopiviin paikkoihin, joissa saivat rauhassa kertoa tarinaa kuulijoilleen.

Elävä tarinakirjasto oli tapahtumana onnistunut, ja se tuntui ihastuttavan ja rikastuttavan kävijöiden päivää.

Elävät kirjat tapahtumaan löytyivät Tornion Teatteri Rajasta. Tarinankertojia, eli kirjoja, oli yhteensä kuusi:

- Merja Ruth tarinalla ”kummallinen marjamatka”,
- Irma Ihalainen-Kemi tarinalla “Veronkerääjän murha”,
- Elina Stoor Roadtrip-tarinalla,
- Katariina Salo kertoi tarinoita Tornion vanhalta rautatieasemalta ja
- Adam Huuva kertoi kanootti-rallista.

Henri Finström, Elina Stoor, Katariina Salo, Irma Ihalainen-Kemi, Adam Huuva ja Merja Ruth olivat tyytyväisiä Elävän tarinakirjaston kahteen tarinapäivään (kuva: Henri Finström)

Näyttelijän taidot eivät ole välttämättömiä elävässä kirjastossa, mutta meidän tapahtumassa siitä oli paljon hyötyä, kun osa tarinoista, joita kirjat kertoivat, olivat paikallishistoriaan sidoksissa. Teatteriporukka osasi puhalttaa näihin hienosti eloa.

Toimin itse hankkeen projektityöntekijänä, ja elävässä tarinakirjastossa nimikkeeni oli Wirallinen Kirjastowirkailija. Käytännössä toimin yleisön sisäänheittäjänä ja mainostin uudenlaista hankkeen jalkautumista. Sain ilokseni huomata, että useat ihmiset halusivat tulla ennakkoluulottomasti kuulemaan tarinoita, ja ei jäänyt yhteen kertaan, kun joku tullessaan tarinatuokiosta tokaisi minulle ”kiitos kun nykäisit hihasta”. Paikalliset ja lähialueelta löytyvät tarinat tuotuna elävästi esiin tuntui toimivalta. Kirjasto paikkana tällaiselle toiminnalle, jossa tarinat tuodaan ihmisten luo, oli hyvin luonteva ympäristö.

Menetelmänä elävä kirjasto tarjoaa aidon sosiaalisen tarinankerronnallisen kokemuksen. Aikana jolloin

kaikki on sähköisessä muodossa netissä tekstinä tai videoina, on virkistävää, että voi kokea jotain, joka on tiettyssä hetkessä tapahtuvaa. Tarinoissa elävä paikallisuus ja historia tulee myös mielenkiintoisella tavalla esiin, kun elävä kirja, joka tuntee aiheen ja tarinan kuin omat taskut, on sitä kertomassa. Tarinankerrontaa on alun perin kuitenkin tehty leirinuotiolla toiselta toiselle.

Revontulentien tarinoita tullaan julkaisemaan videon, äänen ja tekstin muodossa tulevaisuudessa. Our Stories -tarinakirja tulee olemaan yksi näistä, johon kootaan valikoidut tarinat tarinoiden keruuretkiltä. Kirjan tarinat voisivat hyvin taipua elävä kirjasto -formaattiin mukaan. Nähtäväksi jää, tullaanko tällaista menetelmää kokeilemaan lisää. Elävä kirjasto voisi soveltua kulttuurin lisäksi hyvin mielestäni sosiaali- ja hyvinvointialalle.

Elävä tarinakirjasto oli tapahtumana onnistunut, ja se tuntui ihastuttavan ja rikastuttavan kävijöiden päivää.

EILA SEPPÄNEN, HANKEKOORDINAATTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

ELÄVÄN PERINNÖN DOKUMENTOINTI KANTOI HEDELMÄÄ

Yksi Interreg Pohjoinen -ohjelmasta rahoitetun Tornionlaakson kesäsiika -hankkeen keskeisistä tavoitteista on tuottaa materiaalia Tornionjoen koskikalastuskulttuureista. Materiaalia aiheesta oli jo ennestään melko paljon mm. museoiden ja kalastajien arkistoissa.

Näiden materiaalien tutkimisesta ja keräämisestä on pääasiassa vastannut Tornion kaupungin perinneasiantuntija. Uusia videoita ja valokuvia on myös tuotettu niin ostopalvelujen, oman henkilökunnan ja opiskelijoiden voimin. Materiaalit ja haastattelut toimivat pohjana, kun perinneasiantuntija koosti yhdessä jokivarren kalastusyhteisöjen kanssa hakemusta kansalliseen Elävän perinnön luetteloon.

Mitä näkökulmia dokumentoinnissa koettiin tärkeäksi?

Koskikalastuskulttuuriperinteet eivät ole pelkästään kalastamista. Kalastuksen merkitys ihmisille sekä tämän perinnön eläminen ja muuntuminen arjessa ja juhlassa ovat olleet tärkeitä piirteitä, kun kohteita on nimetty kansalliselle listalle. Alisen Tornionjokilaakson koskikalastuskulttuuriin kuuluvat satoja vuosia vanhojen perinteiden mukaisesti kesällä siian ja lohien lippous, syksyllä nahkiaisen pyynti ja talvella mateen pyynti. Tornionlaakson kesäsiika on keskitynyt erityisesti vaellussiian lippoukseen liittyvän dokumentaation tuottamiseen vuosien 2016 ja 2017 aikana sekä sen jälkeen. Elävään kalastuskulttuuriin kuuluu ruokakulttuuri varrassiikoinen ja yhteisölle tärkeät, perinteiset siikajuhlat, jotka järjestetään siian nousun kunniaksi loppukesästä. Pyynti-iltoina siiat jaetaan perinteisillä menetelmillä, joihin ei puntaria tarvita. Talvella tehdään lippoja, ja puhdistetaan lippokuoppia veden alla. Keväällä on edessä jokavuotinen krenkkujen eli lippouslaitureiden rakennus. Kalastusyhteisöt ja kyläyhteisöt ovat koko prosessissa keskeisessä roolissa. Kaikkea tätä on haluttu tuoda esille niin Kesäsiian viestinnässä kuin dokumentoinnissakin.

Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden panostus perinteen näkyväksi tuomisessa

Vuoden 2018 kevättalven mennessä kaupan ja kulttuurin kaikista koulutusohjelmista on osallistuttu jollakin tavalla perinteiden näkyväksi tekemiseen. Jo ensimmäisenä vuonna monialaisen ja kansainvälisen InnoMaraton-opintojakson opiskelijat ideoivat uusia tapoja tuoda kalastuskulttuureja esille jokivarressa ja virtuaalisesti. Esitykset virittivät myös dokumentoinnin osalta joitakin uusia näkökulmia, vaikka kaikkea ei toki ole pystytty ottamaan mukaan, kun hankesuunnitelmaan oli jo valmis kehys tuotannoille kaavailtu.

Kuvataiteen opiskelijat ovat olleet hankkeessa töissä harjoittelijoina ensimmäisenä vuonna videokuvaamassa ja valokuvaamassa perinnekalastusta ja siihen kytkeytyviä tapahtumia, ja yksi kuvataiteen opintojen kurseista toteutettiin jokivarren lippousta dokumentoiden. Visuaalinen fasilitointi tapahtumissa on kuulunut joidenkin opiskelijoiden tehtäviin.

Liiketalouden puolelta on ollut opiskelija suorittamassa niin valinnaisia opintopisteitä kuin harjoitteluun Tornionlaakson kesäsiialla, keskittyen erityisesti viestinnälliseen näkökulmaan, ja hänen opinäytetyönsä keskiössä on puolestaan kulttuuriperintöä ja tutkimusta esittelevien hankkeen verkkosivujen markkinointi.

Vuoden 2018 alussa Digitaalisen liiketoiminnan -opintojakson opiskelijat ovat analysoineet verkkosi-

TUTUSTU TORNIONLAAKSON KESÄSIIKAAN:

www.kesasiika.wordpress.com

vujen toiminnallisuutta ja sisältöä ja tuottaneet omia ratkaisuehdotuksiaan hankkeelle.

Kaikki toteutukset on tehty tiiviissä yhteistyössä mm. Tornion kaupungin ja Haaparannan kaupungin hanketyöntekijöiden kanssa, jotka ovat sisällöntuottamisen lisäksi tarpeen mukaan osallistaneet tehtäviin myös perinnekalastuskulttuurin parissa toimivia ihmisiä ja kytkeneet tuotantoihin historiallisia näkökulmia.

Nuorten näkökulmat ja mukanaolo ovat kumppaneille tärkeitä, koska perinnekalastus koetaan yleisesti vanhemman väen toiminnaksi, ja perinteen pariin halutaan lisää nuoria, ettei se katoaisi. Nuorilta nuorille syntyy myös mukaansatempaavampaa materiaalia. Syksyyn mennessä tähänastista nuorten palautetta pyritään entistä enemmän huomioimaan kaiken koostetun materiaalin viimeistelyssä.

Valinta Elävän perinnön listalle

Tornionjokilaakson kalastuksen pitkät perinteet ja sen eteen tehty työ sai tunnustusta museovirastolta marraskuussa 2017 valtakunnallisella tasolla. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimesi Tornionjokilaakson koskikalastuskulttuurin yhdeksi 52 kohteesta Elävän perinnön kansalliseen luetteloon. Hakemuksia luetteloon oli yhteensä 95. Hakuprosessin aikana Tornion kaupungin perinneasiantuntija tallensi koskikalastukseen liittyviä perinnekuvauksia Elävän perinnön Wikiluetteloon. Hakijoina toimivat Kukkolankosken osakaskunta, Korpikylän jako- ja kalastuskunta, ProSiika ry, Kukkolan kyläyhdistys, Meän Kukkola ry sekä Tornionlaakson kesäsiika -hanke. Listalla on mukana ilmiöitä, jotka ovat laajasti tunnettuja ja osana suuren ihmisjoukon elämää. Osa ilmiöistä elää suppeamman yhteisön kannattelemana.

Haaveena Unescon listaus

Unescon yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta

hyväksyttiin vuonna 2003, ja Suomi allekirjoitti sopimuksen vuonna 2013. Museovirasto vastaa sopimuksen toteuttamisesta Suomessa. (Elävä perintö 2018a.) Unescon sopimukseen kuuluu myös aineettoman kulttuuriperinnön luettelo kansallisella ja kansainvälisellä tasolla (ks. Elävä perintö 2017; UNESCO 2018). Luettelo on työkalu, jonka avulla voidaan tunnistaa, kuvata ja välittää tietoa elävästä perinteestä.

Valinta Elävän perinnön (2018b) kansalliseen luetteloon oli tunnustus koskikalastusperinteiden parissa toimiville yhteisöille ja lisää myös perinteiden näkyvyyttä. Samalla se on askeleen lähempänä kansainvälisen tason tunnustusta, johon nyt pyritään. Ruotsissa tehdään töitä kansalliseen listaukseen pääsemiseksi, jolloin olisi mahdollista hakea kansainvälistä tunnustusta yhdessä.

Lähteet:

Elävä perintö 2017. Wiki-inventory for living heritage. Viitattu 23.4.2018 <https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/>.

Elävä perintö 2018a. Aineeton kulttuuriperintö. Viitattu 23.4.2018 www.aineetonkulttuuriperinto.fi.

Elävä perintö 2018b. Elävän perinnön kansallinen luettelo/valitut. Viitattu 23.4.2018 https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/wiki/El%C3%A4v%C3%A4n_perinn%C3%B6n_kansallinen_luettelo/valitut.

UNESCO 2018. Purpose of the Lists of Intangible Cultural Heritage and of the Register of Good Safeguarding Practices. Viitattu 23.4.2018 <https://ich.unesco.org/en/purpose-of-the-lists-00807>.

Kuvat: Arto Huhta

MINTTU MERIVIRTA, LEHTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

SMARTSET: PILOTOINNISTA VALMIIKSI TUOTTEEKSI

Vuoden 2017 alussa päättyneessä SmartSet-hankkeessa tuotettiin kustannustehokasta virtuaalitudioratkaisua pk-yritysten tarpeisiin. Lapin AMKin kaupan ja kulttuurin osaamisalan toimijoiden roolina oli vastata tuotteen kehitysprosessin arvioinnista. Hankkeessa toteutettujen tutkimusten avulla tuotettiin tuotekehityksestä vastaavalle yrityskumppanille ajantasaista tietoa lopputuotteen aikaansaamiseksi.

Vuosina 2015–2017 Lapin AMK oli vahvasti mukana SmartSet-hankkeessa pääasiassa tutkimusvastaavan roolissa. Espanjalainen projektikoordinaattori Brainstorm Multimedia S.L oli jo aikaisemmin kehittänyt virtuaalitudiosovelluksen, josta hankkeen aikana haluttiin tuottaa kevyempi versio laajemman asiakakunnan tarpeisiin. Muina partnereina hankkeessa olivat mukana Espanjasta Universitat Politècnica de València sekä REMAR España, Unkarista Bonum TV Kozhasznu, Norjasta Hallingdølen AS ja Suomesta Joulupukki TV Oy. (SmartSet 2018a.) Tässä artikkelissa avaan Lapin AMKin tutkimusroolia hankkeessa. Tutkimus keskittyi pääasiassa kahteen eri kohteeseen: käyttäjäanalyysiin ja tuotekehitysprosessiin.

Käyttjävaatimusten kartoitus

Lapin AMKin tutkimusvastuu alkoi jo hankkeen alussa, sillä toteutimme vuonna 2015 User Requirements Definition -kyselyn, jonka perusteella tehtiin kattava raportti mahdollisten loppukäyttäjien toiveista koskien toteutettavaa virtuaalitudiosovellusta. Kysely toteutettiin Webropolilla, ja siihen vastasivat kaikki hankkeen partnerit sekä lisäksi muita mahdollisia tuotteen loppukäyttäjiä ympäri maailmaa. Kyselyssä selvitettiin muun muassa vastaajan edustaman yrityksen teknisiä edellytyksiä ottaa virtuaalitudiio käyttöön kuin myös heidän näkemyksiään studion hyödynnettävyydestä osana omaa (liike)toimintaa. Oli myös tärkeää selvittää mahdollisten loppukäyttäjien ostopäätökseen vaikuttavia tekijöitä ja maksuvalmiutta. (Puukko & Merivirta 2015.)

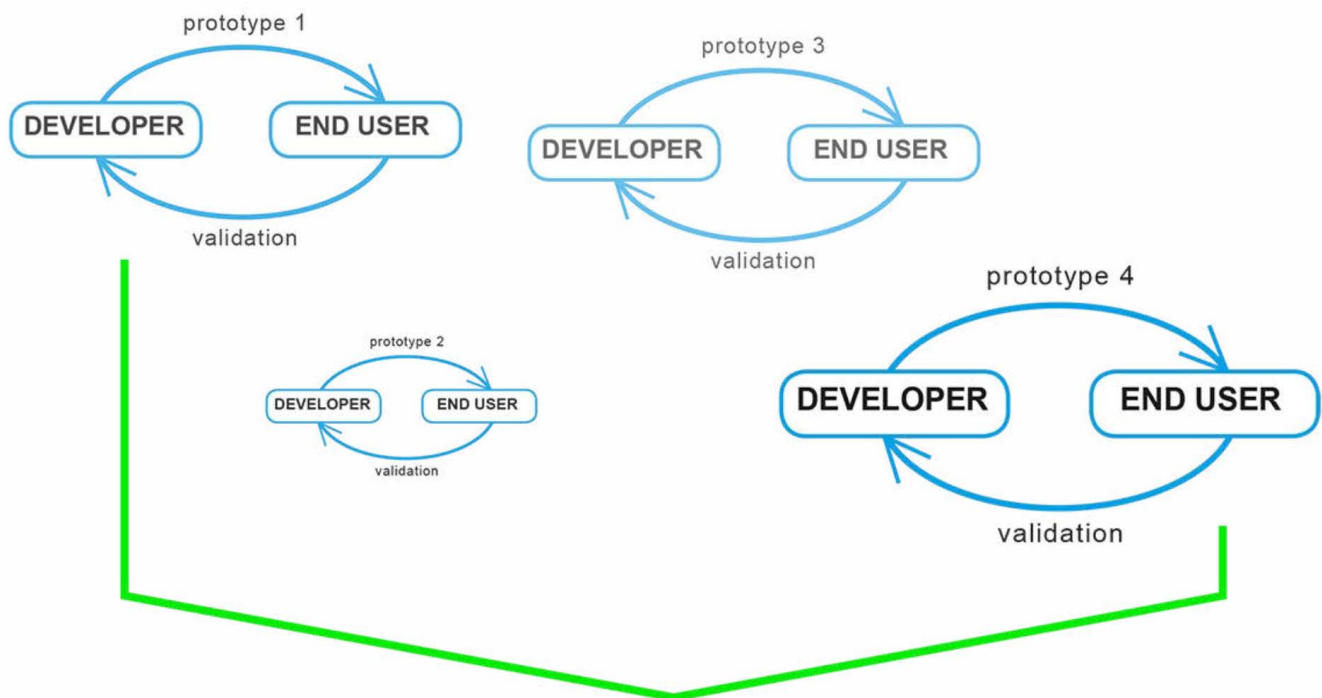
Koska hanke oli edellä mainitun kyselyn tekovaiheessa vielä alussa ja toteutettava virtuaalitudiosov-

vellus vasta suunnitteluvaiheessa, perustui ensimmäisen vaiheen kysely mahdollisten loppukäyttäjien mielikuviin toteutettavasta tuotteesta. Kysely toistettiin samanlaiselle kohderyhmälle uudelleen hankkeen loppuvaiheessa vuonna 2016. Tällöin kyselyn vastaajille pystyttiin jo esittelemään, minkä tyyliä ja minkä laatuista lopputuloksia SmartSetillä pystyy toteuttamaan. Uusintakyselyn tuloksia verrattiin ensimmäisen vaiheen kyselyn tuloksiin, ja vastausten perusteella tuotteen kehittäjälle eli Brainstorm Multimediaille luotiin kuva siitä, mitä tulevat loppukäyttäjät heidän sovellukseltaan odottavat ja vaativat. (Puukko & Merivirta 2017.)

Erityisesti ostopäätökseen vaikuttavat tekijät sekä mahdollisten asiakkaiden maksukykyisyys toimivat keskeisinä ohjenuorina Brainstormin pohtiessa kohderyhmän määrittelyä tulevalle tuotteelle. Samoin virtuaalitudiosovelluksen käyttökokemukseen ja -vaatimukseen liittyvät vastaukset ohjasivat tuotekehitysprosessia. Kyselyn molemmissa vaiheissa nousi esimerkiksi esiin, että keskeisin ostopäätökseen vaikuttava tekijä on sovelluksen käyttäjäystävällisyys. Myös edullisuus sekä joustavan käyttäjätuen tarjoaminen nähtiin positiivisina tekijöinä, joilla SmartSet voisi tuotteena erottua kilpailijoistaan. (Puukko & Merivirta 2017, 117.)

Tutkimusprosessi tuotekehityksen tukena

Käyttjäkysely oli vain yksi osa Lapin AMKin tutkimusroolia, ja toinen hyvin keskeinen osuus koski tuotekehitysprosessia. Hankkeen aikana kaikki partnerit eli loppukäyttäjät tekivät omiin yksilöllisiin tarpeisiinsa erilaisia tuotantoja SmartSet-virtuaalitudiosovelluksella, ja kaikkien vastuulla oli

SMARTSET SOLUTION READY FOR MARKET

SmartSet-sovelluksen validointiprosessi oli jatkuvaa, hankkeen aikaista vuoropuhelua loppukäyttäjien ja kehittäjien välillä (Puukko & Merivirta 2017, 17)

raportoida sovelluksen toimivuuteen liittyvistä asioista testauksen aikana. Lapin AMK toimi välikätenä loppukäyttäjien ja tuotekehittäjän välillä – toki keskustelua käytiin hyvin avoimesti kaikkien kolmen osapuolen kesken.

Jotta pystyimme varmistamaan yhdenmukaisen kehittämispalautteen tutkimusprosessin aikana, laadimme ensin validointisuunnitelman (ks. SmartSet Validation Plan 2016). Siihen sisältyi myös erilaisia lomakkeita, joita kukin loppukäyttäjä eli hankepartneri täydensi testauksen aikana. Näitä lomakkeita olivat demopäiväkirja (End Users' Demo Diaries) sekä vaatimusmatriisi (Requirements Traceability Matrix). Tällä varmistimme sen, että kerättävä data tulee kaikilta loppukäyttäjiltä samassa muodossa, jolloin loppuanalyysi olisi toteutettavissa.

SmartSet-sovelluksen validointiprosessi oli jatkuvaa, hankkeen aikaista vuoropuhelua loppukäyttäjien ja kehittäjien välillä. Jokaisen demopäiväkirjan ja vaatimusmatriisin perusteella Brainstorm kehitti tuotetta edelleen, jotta lopputuloksena olisi mahdollisimman viimeistelty tuote markkinoille vietäväksi.

Validoinnin loppuraportti julkaistiin hankkeen päättyessä alkuvuodesta 2017, ja se sisälsi siis näiden tulosten lisäksi myös käyttäjävaatimuskartoituksen. Hankkeen aikana SmartSet-sovellukseen oltiin luotu erilaisia template-pohjia, ja myös validointi kohdistui jokaiseen yksittäiseen templateen. Tällä tavoin kehittäjä sai arvokasta tietoa siitä, miten jokaista yksittäistä templatea voidaan hioa mahdollisimman

käyttäjystävälliseksi ja monipuoliseksi mahdollisten asiakkaiden näkökulmasta.

Kaikki toteuttamamme tutkimusraportit sekä muut hankkeen tulokset ovat julkisia, ja ne on koottu SmartSet-hankkeen kotisivuille (ks. SmartSet 2018b).

Lähteet:

Puukko, T. & Merivirta, M. 2015. SMARTSET – User Requirements Definition. Publications of Lapland UAS, Publication series B. Reports 18/2015. Rovaniemi: Lapland UAS. Viitattu 14.5.2018 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-098-9>.

Puukko, T. & Merivirta, M. 2017. SmartSet Virtual Studio Solution: Validation Phase Test Results. Publications of Lapland UAS, Publication series B: Research reports and Compilations 9/2017. Rovaniemi: Lapland UAS. Viitattu 14.5.2018 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-180-1>.

SmartSet 2018a. Partners. Viitattu 14.5.2018 http://www.smartsetproject.eu/partners_smar/.

SmartSet 2018b. Project Outcomes. Viitattu 14.5.2018 <http://www.smartsetproject.eu/outcomes/>.

SmartSet Validation Plan 2016. High Performance Low Cost Virtual Studios for Creative Industries SMEs. Lapland University of Applied Sciences. Viitattu 15.5.2018 <https://drive.google.com/file/d/oB4wXKMapgUWrWTJyRDNDdEJsdoU/view>.

HENRI FINSTRÖM, PROJEKTITYÖNTEKIJÄ,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

VIDEO PITCHING TOOLKIT -TYÖKALUPAKETTI PITSAUSVIDEOIDEN SUUNNITTELUUN

Luova Hetki - Creative Momentum -hankkeessa kehitetty Video Pitching Toolkit -tukiohjelma julkaistiin viime vuoden puolella. Kesäkuussa 2017 mycreativeedge.eu-sivustolle nostettu työkalupaketti sisältää askel askeleelta ohjeet luovan alan yrittäjälle aloittaa oman pitsausvideon suunnittelu ja toteutus yhteistyössä ammattimaisen videotuotantoyhtiön kanssa. Video Pitching Toolkitin kehittämismvastuussa on ollut Lapin ammattikorkeakoulu.

Tukiohjelma tarjosi valikoiduille yrittäjille 50 % kulujen tukemisen valikoitujen videotuotantoyhtiöiden kanssa. Videotuotantoyrityksiä oli listassa 25, ja kahdeksan näistä oli Suomesta. Tukiohjelma oli käynnissä Pohjois-Suomessa, Länsi-Irlannissa ja Pohjois-Irlannissa. 30 yritystä haki mukaan Video Pitching Toolkit -tukiohjelmaan. Pitsausvideo on nimensä mukaisesti pitsauspuhe videoformaattissa, ja se on tehokas markkinointitapa esimerkiksi verkossa. Videon mitta on yleensä 1–3 minuuttia, ja siinä ajassa yrittäjä esittelee itsensä sekä oman tuotteen tai palvelun tehokkaasti rahoittajalle tai potentiaaliselle asiakkaalle.

Video Pitching Toolkit (VPT) -työkalupaketti sisältää viisi lukua ja lukuisia videoita. Sisällöntuottajana on toiminut Lapin ammattikorkeakoulu. Sisältö koostuu seuraavanlaisista luvuista:

Luku 1: Esittelykappale, joka ohjaa, kuinka käyttää Video Pitching Toolkit -työkaluja.

Luku 2: Idean myymisen taito. Osio sisältää vinkkejä oman pitsauksen ja videon tekemiseen alusta loppuun.

Luku 3: Videotuotannon vaiheet. Luku, joka perehdyttää eri tuotantojen vaiheisiin, mitä videon tuottamiseen kuuluu, erityisesti yrittäjän omasta näkökulmasta. Luvussa myös OneMinStory-videotuotantoyrityksen toimitusjohtaja Antti Sipilä jakaa ajatuksiaan palveluntarjoajan ja hankkijan välisestä yhteistyöstä videotuotannoissa.

Luku 4: Urbanid 3D:n pitsausvideon demo. Työryhmä teki oman pitsausvideon demoksi formaattista Urbanid 3D:n yrittäjä Zoltán Fodorin kanssa. Demon tarkoituksena oli tutkia, kuinka paljon aikaa videon teko vaatii ja kuinka kustannustehokasta tällaisen tekeminen on.

Luku 5: Vaikuta minuutissa. Marsa Bäck on Suomen puhe- ja viestintäopiston toimitusjohtaja. Hänellä on laaja osaaminen kommunikoinnista, puheen pitämisestä ja viestinnästä. Viimeisen luvun artikkelissa hän antaa hyviä neuvoja ja käytäntöjä oman pitsauksen tekemiseen.

Haastattelimme asiantuntijoita eri aloilta, ja tiedot pitsausvideon rakentamisesta tukivat toisiaan. Vuonna 2016 haastattelimme asiantuntijoita Torniossa Barents Reunion -tapahtumassa. Muun muassa yksi Skypen perustajista Jonas Kjellberg ja suomalaisesta tv:stä tuttu Henkka Hyppönen jakoivat ajatuksiaan pitsaamisesta meille. Teimme myös demovideon Lapin AMKin SmartSet-virtuaalitudiossa Urbanid 3D:n yrittäjä Zoltán Fodorille. Demovideon tarkoituksena oli omin silmin nähdä ja ymmärtää, mitä pitsausvideon tekemiseen vaaditaan. Opimme, että klassisen pitsausvideon asetelmassa, jossa yrittäjä puhuu kameralle tai “yleisölle,” tärkeintä on, että puhe on kunnossa.

Vuoden lopulla järjestimme VPT workshopin. Workshopin vetäjänä oli Antti Sipilä OneMin-Storysta. Työpajassa vieraili paikallisia yrittäjiä sekä opiskelijoita. Haku VPT:hen avattiin syksyllä 2017. Huomasimme varhain yhdeksi isoimmaksi haasteeksi sen, että useat yrittäjät olivat kiinnostuneita tukiohjelmasta, mutta lopullista osallistumista ei kuitenkaan tapahtunut siinä määrässä, jota ajattelimme. Suomessa lopulta tukiohjelmaan osallistui kaksi yritystä, ja näistä vain toinen lopulta toteutti videon. Havaitimme muutaman haasteen videon hankkimisessa luovan alan yrittäjän näkökulmasta. Tähän on listattuna pari syytä:

-Videon hankkiminen itsessään. Kun yritys hankkii videon, se on aina iso päätös; sekä taloudellisesti että ajallisesti. Yrittäjä haluaa maksimoida hyödyn, jota videolla voi saada, ja jos esimerkiksi on vähänkään sellainen tunne, että ei ole mitään uutta tuotetta tai uutta “mainostettavaa”, niin video voi helposti jäädä ajatuksen tasolle.

-Videon hinta kipusi monelle luovan alan yrittäjälle selvästi liian korkeaksi. Yli tuhat euroa omaa rahaa yhteen videoon on useimmiten hyvin epärealistista yhden tai kahden ihmisen yritykselle.

-Ajankohta. Aikaikkuna, millä tukiohjelma toimi, oli loppupeleissä hyvin suppea. Luovan alan pk-yritykset ovat usein myös hyvin kiireisiä. Mikäli tukiohjelma olisi ollut käynnissä vaikkapa vuoden, on todennäköistä, että matkan varrella olisi sen piiriin hakeutunut useampi yrittäjä, silloin kun ajankohta olisi yrittäjälle itselle otollinen.

Suomessa pitsausvideon tuen ja tuotannon toteutti e-Coachin yrittäjä Marko Vapa Jo-Jo the Dog Filmsin kanssa. Video oli perinteikäs pitsausvideo, jossa yrittäjä puhui suoraan kameralle esitellen yrityksensä ja palvelunsa. Lisäarvoa videoon toi Jo-Jo:n tarjoama green screen -tekniikka, jonka avulla videoon pystyttiin tuomaan lukuisia muita elementtejä

e-Coachin ympäriltä. Vapan mielestä pitsausvideo tuli hänelle yrittäjänä oikealla hetkellä käyttöön: “Video on ollut minulla jo pidemmän aikaa listalla yrittäjänä, tukiohjelman avulla sain sen nyt toteutettua hienosti.”

Pohjois-Irlannissa tukiohjelmaan osallistui 16 yritystä, ja lopulta videon toteutti yksi yrittäjä. Länsi-Irlannissa viidestä valitusta yrityksestä yksikään ei onnistunut lopulta etenemään lopulliseen tuotantovaiheeseen tukiohjelmassa. Opimme myös, että eri alojen yrittäjillä on erilaisia tarpeita ja odotuksia videon suhteen. Kaikille ei välttämättä toimi henkilövetoinen ‘yrittäjä itse pitsaamassa omaa tuotettaan’ -tyyli. Visuaalinen markkinointimateriaali voi tässä tapauksessa olla toimivampaa usealle yrittäjälle. Esimerkiksi käsityöyrittäjät ja graafikot, joiden työ itsessään on näyttävää ja visuaalista, eivät ehkä niinkään tarvitse klassista tuotteensa pitsaamista niin kuin esimerkiksi start-up-yrittäjä.

Muissa maissa VPT sai myös positiivisen vastaanoton. Kiinnostuneita yrityksiä ilmoittautui 30 mukaan tukiohjelmaan. Valitettavasti monelle videon hankkiminen tuntui kuitenkin lopulta liian suurelta sijoitukselta rahallisesta tuesta huolimatta.

Videoiden tekeminen kustannustehokkaasti on kenelle tahansa yrittäjälle hyvä asia. Video Pitching Toolkitin avulla pystyy tutustumaan videoiden teon maailmaan ja oppii työstämään oman yrityksen markkinointia uusien keinoin ja tiedoilla, jotka voivat monelle yrittäjälle olla täysin uusia.

VIDEO PITCHING TOOLKIT:

mycreativeedge.eu/ideas/knowledge-centre/

SAILA-INKERI PUUKKO, PROJEKTISUUNNITTELIJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

CREATIVE2CREATIVE MATCHING -VERTAISMENTOROINTI-MALLIN YHTEENVETO

Kansainvälinen vertaismentorointi nimeltään Creative2Creative Matching on osa Creative Momentum -hanketta, ja se toteutettiin kesäkuun 2016 ja huhtikuun 2018 välisenä aikana. Toimenpiteen tavoitteena on mätsätä kaksi tai useampi luovan alan yrittäjää kumppanialueilta Pohjois-Suomesta, Keski-Ruotsista, Irlannista ja Pohjois-Irlannista.

Toimenpiteen ideana oli, että yritykset voivat sparrata toinen toisiaan asetettujen tavoitteiden pohjalta, tavoitteena vertaisoppiminen kansainvälisessä verkostossa sekä pidemmällä tähtäimellä uuden liiketoiminnan kehittäminen.

Hankkeen tulostavoitteeksi oli asetettu 50 luovan alan yrityksen mukaan saaminen. Itse hakuprosessi oli avoin ja kesti vuoden ajan. Haku oli jaettu neljään periodiin vuoden ajalle, jolloin hakua markkinoitiin aktiivisesti kumppanialueilla.

Itse mentorointiprosessin oli suunniteltu kestävän puoli vuotta, jonka aikana yrittäjien odotettiin tapaavan etäyhteyksien välityksellä vähintään kerran kuukaudessa kahden tunnin ajan. Yrittäjille oli tarjolla tukea yhteyden rakentamiseen ja ensimmäiseen tapaamiseen alueellisen hankekoordinaattorin avustuksella. Toimin itse yhtenä koordinaattoreista ja koordinoin pareja, joista toinen osallistujista oli Suomesta.

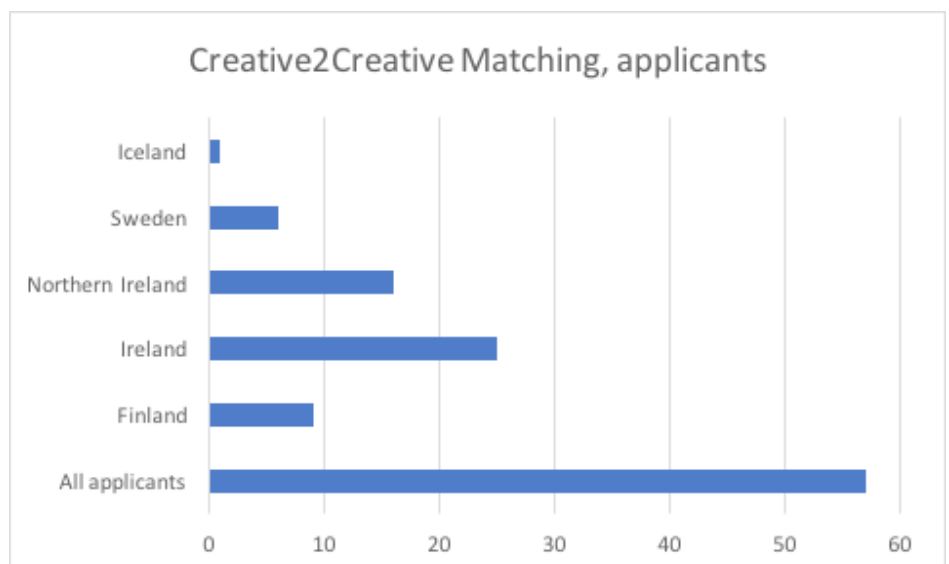
Ensimmäinen askel: yhteyden luonti hakijoiden välille

Ennen varsinaista yhteyden luontia oli koordinaattoreiden tehtävänä löytää sopivat parit, mielellään eri maista - olihan kyseessä kansainvälinen vertaismentorointi. Tämä osoittautui melko haastavaksi tehtäväksi, sillä hakemusten määrä vaihteli paljon sen mukaan, mistä

maasta hakemuksia tuli. Eniten hakemuksia tuli Irlannista ja Pohjois-Irlannista, yhteensä 45; verrokina Suomen ja Ruotsin hakijat, joita oli yhteensä 15.

Hakemuksia vertaismentorointiin tuli hyvin laajalta joukolta luovan alan yrittäjiä. Aina ei ollut mahdollisuutta löytää paria samalta alalta. Positiivista oli, että useimmille ei ollut väliä sillä, miltä luovalta toimialalta pari oli.

Kaikille ei yrityksistä huolimatta löytynyt sopivaa paria, vaan osa jäi odottelemaan seuraavia hakukierroksia. Toimenpiteen edetessä keskityttiin etsimään kohdennetusti sopivia yrittäjiä jo hakeneille yrittäjille.

Hakijat eri maista

Toinen askel: tavoitteiden asettaminen ja yhteistyön tukeminen

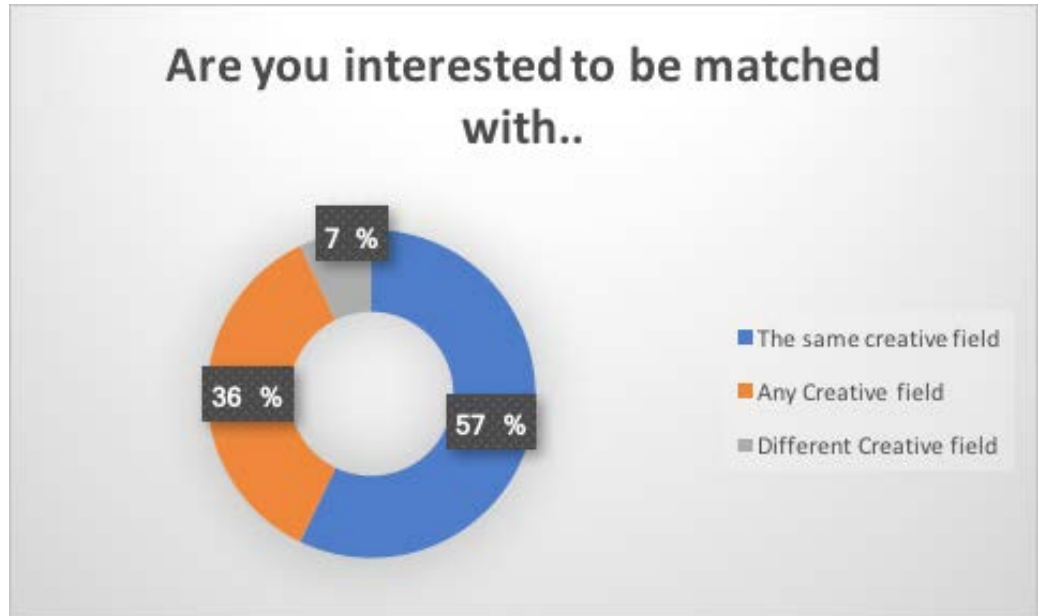
Tavoitteiden osalta useimmat yrittäjät olivat hyvin avoimia. Suurin osa listasi ensisijaisesti kiinnostuksen löytää uusia KV-kontakteja. Vertaismentorointi katsottiin hyväksi tavaksi verkostoitua ja oppia uutta toiselta alan yrittäjältä. Markkinointi nousi esille yhtenä tarpeena, johon uskottiin vertaisella tai itsellä olevan annettavaa - erityisesti silloin, jos haluttiin saada tietoa mentoriparin alueen markkinatilanteesta ja -mahdollisuuksista.

“As new start-up and small business owner our development needs include access to business networks and contacts to allow us to build a name for ourselves and to learn about creative businesses.”

“Film business is getting international also in Finland... We want to be part of this Scandinavian development especially, because we are not coming from Helsinki area... International contacts are our answer to the handicap, we are having working in Northern parts of Finland.”

Osalla oli alusta alkaen melko selkeät tavoitteet esimerkiksi tietäntyyppisten kumppaneiden löytymiseen, mutta tavoitteiden ollessa epäselviä oli yhteistyötä hankalampi rakentaa. Parien ensimmäinen tapaaminen oli pääosin toisiin tutustumista ja verkostojen laajentamista. Koordinaattori oli tarpeen mukaan aloitustapaamisissa mukana auttamassa ja kertomassa ohjelmasta ja sen etenemisestä. Myöhemmin mukaan tuli myös ulkopuolinen konsultti tukemaan yhteistyön käynnistymistä ja tavoitteiden asettamista. Apuna oli myös osallistujille koottu ohjeistus, jossa käytiin läpi valmistautumista ensimmäiseen tapaamiseen. Ohjeistus antoi vinkkejä myös yhteyden luomiseen ja online-työkaluihin.

Online-työkalut, kuten Skype, olivat useimmille tuttuja. Tarjosimme Skypen rinnalla mahdollisuutta käyttää ilmaista appear.in-työkalua, jossa voi yhtäaikaaisesti olla maksimissaan neljä osallistujaa linjoilla. Appear.in ei vaadi rekisteröitymistä, ja linjoille on helppo päästä selaimen kautta. Useimmat tykäsivät appear.in-työkaluun ja alkoivat käyttää sitä myös jatkossa yhteisissä tapaamisissa.

Yrittäjän halu tulla mätsätyksi samalta tai eri toimialalta

Kolmas askel: yhteenveto

Yhteensä 57 lähetti hakemuksen, ja 48 osallistui itse toimenpiteeseen ja sai mentoriparin. Pareja muodostettiin 23. Suomalaisista yhteensä seitsemän osallistui varsinaisesti mentorointiin. Kaikki parit, yhtä lukuunottamatta, olivat kahdenkeskeisiä. Yhdessä tapauksessa muodostettiin kolmen yrittäjän ryhmä. Tämä ryhmä aloitti verrattain myöhään mutta sai homman hyvin käyntiin.

Kaikki hakeneet eivät aloittaneet toimenpidettä. Useimmiten syynä oli se, ettei sopivaa paria löytynyt. Joidenkin hakijoiden elämäntilanne myös muuttui prosessin aikana, ja he jättäytyivät pois. Osalla mentoripari löydettiin, mutta parin työskentely ei päässyt kunnolla käyntiin. Haasteena oli löytää yhteinen aika online-tapaamiselle. Tapaamisen viipyessä hiipui myös motivaatio. Kiire ja yhteisten tavoitteiden asettaminen olivatkin vertaismentoroinnin ydinhaasteita.

Osa pareista löysi saman tien yhteisen sävelen ja jatkoi aktiivista yhteistyötä koko puolen vuoden ajan. Koordinaattorin tehtävänä oli tehdä aika ajoin tilanpäivitystä, mutta muutoin yhteistyö oli osallistujien itsensä varassa.

Koordinoimistani seitsemästä parista kaksi toimi aktiivisesti koko prosessin ajan, ja heillä vaikutti olevan melko selkeät tavoitteet yhteistyölle yhteisen projektin muodossa. Lisäksi kaksi paria pääsi vähintään kerran yhteiseen online-tapaamiseen. Koordinaattorin ohjausta parit tarvitsivat melko vähän. Yksi pareista pääsi tapaamaan toisiaan osana luovaa Hotspottia Irlannin Galwayssa heinäkuussa 2017. Toinen pari oli suunnitellut tapaavansa toisensa hel-

mikuussa 2018 hankkeen loppuseminaarissa. Tapaminen ei kuitenkaan onnistunut loppuseminaarin peruuntuessa huonon kelin vuoksi. Kolme paria kommunikoi pääosin vain sähköpostin tai sosiaalisen median välityksellä.

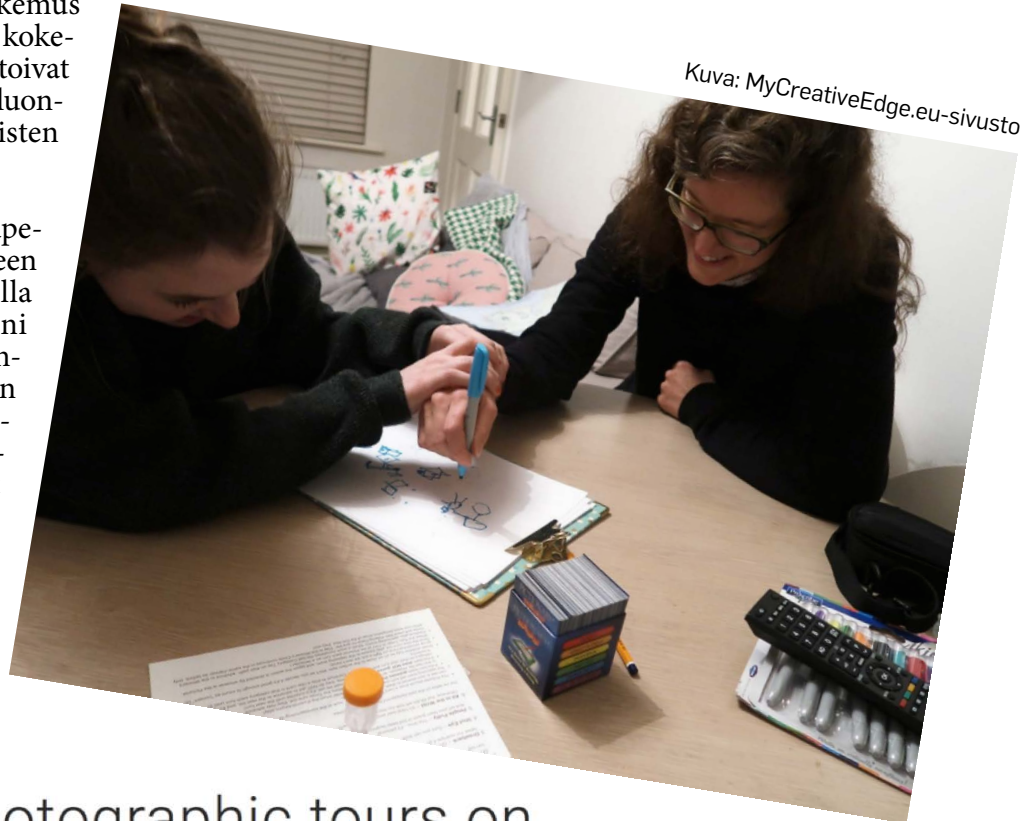
Neljäs askel: tulosten analysointi alkaa

Toimenpiteen lopuksi osallistujilta on kerätty palautetta sähköisen kyselyn sekä avoimen palautteen kautta. Avointa palautetta kerättiin joko haastatteleamalla tai kirjallisesti. Tässä vaiheessa artikkelin kirjoittamista palautteiden analysointi on vielä kesken, mutta yhteenvetona voisin sanoa, että palautteet heijastelevat paljon parin yhteistyön onnistumista; eli palaute oli positiivista, jos kokemus yhteistyöstä oli onnistunut. Myös kokemukset ulkopuolisesta tuesta saattoivat vaihdella hyvin paljon. Tämä on luonnollista silloin, kun ollaan erilaisten persoonien kanssa tekemisissä.

Yksi haaste onkin, että vaikka paperilla pari tuntuisi sopivan toisilleen hyvin, voi todellinen tilanne olla toinen. Tässä prosessissa ei korviini kantautunut mitään erityisiä konflikteja, mutta selkeästi persoonien yhteensopiminen on yksi yhteistyön perusjalka. Kuitenkin ylivoimaisin haaste on saada parit "yhteisen pöydän äärelle", se vaatii enemmän ulkopuolista tukea kuin olimme alun perin suunnitelleet.

Pettymyksiä tulee herkästi siitä, että toinen pari ei ollutkaan yhtä motivoitunut. Parien muodostamisessa tulee olla myös erityisen tarkkana siitä, että jokaisella osapuolella on jotain annettavaa toiselle, oli se sitten kontakteja tai osaamista.

Ulkopuolisten konsulttien osalta kaikilla ei ollut yhtäläisiä mahdollisuuksia saada tukea ja ohjausta. Alueellisia konsultteja oli yhteensä kolme, Suomesta, Irlannista ja Pohjois-Irlannista, ja heillä jokaisella oli toisistaan vaihtelevat tavat tukea mentoripareja. Suomalaisen yrityskonsultin kanssa yhteistyö jäi kesken, ja siten osa mentoripareista jäi kokonaan ilman tukea.

Kuva: MyCreativeEdge.eu-sivusto

[Home](#) / [In Profile](#)

Transnational photographic tours on Creative2Creative Matching

by [Northern Finland](#)

Three photographers from Northern Finland, Northern Ireland and West of Ireland were matched in late autumn 2017 on Creative2Creative Matching. The activity matches creative sector companies from different partner regions. During the programme, the pair of entrepreneurs have online meetings for a minimum of 2 hours each month over a 6-month period.

The first meeting was held in December 2017 together with Finnish coordinator Salla Puukko. Since then entrepreneurs have been in active contact to seek out possibilities to develop something new together.

Thomas Kast, Salamapaja (Finland) Will Harnett, WHP (Northern Ireland) and Michael Mc Laughlin, Michael Mc Laughlin Studios (Ireland) all share a common interest to develop new international projects together with like-minded creatives. The reason to apply on Creative2Creative matching was motivation to develop their company's international branding and visibility by creating new international

Gallery

Related Links

[Salamapaja - Thomas Kast](#)

[Will Harnett Photography](#)

[Michael McLaughlin Studios](#)

Process of Creative2Creative Matching

Yksi keskeinen oppi itselleni oli, että vaikka online-työkalut antavat hyvän pohjan käynnistää yhteistyötä, on kasvokkaisen kohtaamisen merkitys ylivoimainen. Tässä toimenpiteessä ei valitettavasti ollut tällaista mahdollisuutta, vaikka muutama pääsi toisensa tapaamaan myös livenä. Joillekin kasvokkainen kohtaaminen tai edes sen osittainen tukeminen, ei ollut mahdollista projektin puitteissa. Projektin loppua kohden loppui myös aika suunnitella ja toteuttaa tällaisia tapaamisia.

Creative2Creative Matching on sellaisenaan melko hankalasti toteutettava ja hallinnollisesti työllistävä. Malli vaatii paljon yrittäjien omaaloitteisuutta ja

motivaatiota. Yrittäjien mätsäys vaati töitä myös koordinaattoreilta, hakemuksista kun ei välttämättä käynyt selväksi, mitä todella toivottiin tai odotettiin mentoriparilta. Yrittäjien haastattelu olisi yksi tapa saada parempi käsitys odotuksista.

Toimenpiteen tavoitteena oli rakentaa ja testata vertaismentoroinnin mallia. Tämän osalta tavoitteisiin päästiin. Määrälliset tulokset eivät ole olleet päätä huimaavia, sillä vain 12 paria suoritti ohjelman loppuun. Lupaavaa on, että osa pareista jatkaa edelleen yhteistyötä ja mahdollisesti, pidemmällä tähtäimellä, yhteistyöstä syntyy myös uusia projekteja ja liiketoimintaa.

Creative Momentum -hankkeen tavoitteena on luovan alan yrittäjien kansainvälistyminen Euroopan harvaan asutuilla alueilla eli Pohjois-Suomessa, Keski-Ruotsissa, Irlannissa, Islannissa ja Pohjois-Irlannissa. Rahoitus tulee Pohjoisen Periferian ja Arktisen ohjelmasta. Projekti on käynnissä vuoden 2018 kevääseen.

TIMO PUUKKO, TUNTIOPETTAJA,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

OUR STORIES – MEIDÄN TARINAMME: VALIKOITUJA TARINOITA VUODEN 2017 TARINANKERUUMATKOILTA

Our Stories -hankkeen tavoitteena on kerätä tarinoita Tornion Tromssaan vievän Revontulentien varrelta ja sen vaikutuspiiristä sekä näin ollen kasvattaa tietoisuutta Suomen, Ruotsin ja Norjan yhteisistä juurista ja identiteetistä. Samalla luodaan toimintaa tien varrelle niin paikallisille kuin matkailijoillekin tarinoita keräämällä ja tuotteistamalla.

Nämä hankkeessa kerätyt tarinat (ovat ne sitten kirjallisina, äänitiedostoina, videoituina haastatteluina, dokumenttielokuvina, lyhytelokuvina, musiikkiteoksina tms.) kootaan hankkeessa luotaville Our Stories -nettisivuille/portaalille (ourstories.info) Revontulentien varren yrittäjien, yhteisöjen ja matkailijoiden käyttöön. Hankkeen rahoittaja on Interreg Pohjoinen, ja hankkeen kumppaneita ovat Lapin ammattikorkeakoulu Oy, Studio E-city Ky, Ihana As!, JORD ja Sverigefinska folkhögskolan.

Lapin AMKin yhtenä päävastuista hankkeessa on ollut kerätä tarinoita video- ja elokuvamuodossa. Kerron tässä vuoden 2017 kolmesta eri tarinankeruumatkasta.

Ensimmäinen tarinankeruumatkamme (virallisemmin tarinakiertue) tapahtui helmikuussa 2017 alkaen Tornion, missä järjestettiin tarinakiertueen kick-off-tapahtuma Tornionlaakson maakuntamuseolla musiikkiesitysten ja tarinateltan saattelemana.

Tarinateltassa kuvasimme enemmän tai vähemmän tosia tarinoita Tornionjokilaaksosta useilta eri tarinankertojilta. Tästä matkamme jatkui seuraavana päivänä Pajalaan, missä keräsimme tarinoita niin meän kielestä kuin Pajalan Tornedalen Pride -tapahtumastakin.

Pajalasta tarinakiertueemme, johon kuului niin muusikoita, kuvataiteilijoita, viestinnän ammattilaisia, hanketyöntekijöitä, opettajia, oppilaita ym., johdatti Enontekiön Hetan tarinasession ja Kilpisjärven kautta Norjan puolelle Helligskogeniin, missä yövyimme pitkän päivän päätteeksi idyllisessä vuoristomajassa.

Seuraavat kaksi päivää vietimme Storsletissa, jonka aikana kuvasimme lukuisia tarinankerrontasessioita muun muassa merisaamelaisesta ja kveeniläisestä kulttuurista sekä tavallisten ihmisten elämästä ja elinkeinoista Pohjois-Norjassa. Storsletin ”pysäkimme” huipentui jälkimmäisen illan konserttiin

Tarinateltta Tornion maakuntamuseon pihalla
(kuva: ruudunkaappaus/video)

Olavi Stoor tarinoimassa tarinateltassa
(kuva: ruudunkaappaus/video)

Tunnelmaa Helligskogenin pakkasyössä (kuva: Matti Pulju)

Anna Koivukankaan kuvitusta Our Stories -hankkeelle

TARINANKERUUMATKOILLA KERROTTUIHIN TARINOIHIN VOI TUTUSTUA OSOITTEESSA:

ourstories.info

Halti-keskuksessa. Paluumatkalla Tornioon pysähdyimme Äkäslompolossa pienimuotoisen konsertin ja tarinointisession merkeissä saaden näin päätökseen viikon kestäneen tarinakiertueemme.

Toinen ja pienimuotoisempi tarinakiertueemme vei pienen, neljän hengen tuotantoryhmämme Äkäslompolon ja Enontekiön Hetan kautta Kilpisjärvelle touko-kesäkuun vaihteessa 2017. Tällä kertaa teemoina olivat Lapin kahdeksan vuodenaikaa Kalervo Utun eli Uttu-Kallen kanssa, metsien

olennot, Rovaniemen järvenlasku, koululaisten arki Kilpisjärvellä sekä Kilpisjärven saamelais tarinat. Näiden kahden tarinankeruumatkan lisäksi teimme myös dokumenttielokuvan Kemian Laitakarin sahayhdyskunnan elämästä.

Kirjailija Bente Pedersen tarinakiertueen vieraana (kuva: ruudunkaappaus/video)

Musiikkiyhtye Jord esiintymässä Storslettin tarinatarinapahtumassa (kuva: Timo Puukko)

"Tarinapartio" Äkäslompolossa sekä Kilpisjärvellä (kuva: Henri Finström)

MINTTU MERIVIRTA, LEHTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

TAIDEART-HANKKEEN TULOKSET YKSIIN KANSIIN

TaideART-hankkeessa suomalaiset kuvataiteen koulutusta tarjoavat ammattikorkeakoulut löivät hynttyyt yhteen. Keskeisenä tavoitteena oli vastata kuvataiteilijan muuttuvaan toimintakenttään ja kehittää uudenlaisia ansaintalogiikkamahdollisuuksia nykypäivän työelämätarpeisiin.

Vuonna 2015 alkanut Taiteilijan ansaintamallit, roolit ja toimeentulo (TaideART) -hanke päättyi vuoden 2017 lopussa. Hankkeen toteutus koostui kuudesta työpaketista, joista vastasi eri ammattikorkeakoulut:

1. Taiteesta liiketoimintaa
2. Taiteilijan kommunikaation välineet ja väylät
3. Liiketoimintaosaaminen eli näin pystyn elämään toteutuksillani
4. Digitaalinen ratkaisiosaaminen
5. Taiteilijan uudet roolit
6. Asiakaslähtöinen taiteellinen työ.

Näistä kolmas työpaketti oli Lapin AMKin vastuulla, ja sen puitteissa toteutettiin erilaisia koulutuksia kuvataiteen opiskelijoille, kuvataiteilijoille ja muille aiheista kiinnostuneille. (TaideART 2018c.) Samoin Lapin AMKin päävastuulla oli toteuttaa hankkeen loppujulkaisu, johon koottaisiin keskeiset tulokset. Hankkeen pääkoordinoitavastuu oli Turun ammattikorkeakoululla, ja mukana olivat myös Tampereen ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Saimaan ammattikorkeakoulu ja Yrkeshögskolan Novia (TaideART 2018a).

Hankkeen kotisivuilla keskeisimpiä tavoitteita kuvataan seuraavasti: ”TaideART-hankkeen tulosten ansiosta yhä useampi taiteilija kykenee jatkossa ansaitsemaan elantonsa omalla taiteellaan. Taidealan koulutusta antavien ammattikorkeakoulujen, eri alojen taiteilijoiden sekä työelämän yhteistyö modernisoi nykyistä koulutusta, lisää opiskelijoiden verkostoitumista työelämään jo opintojen aikana ja

sisällyttää liiketaloudellisen osaamisen osaksi taiteilijoiden perus-, täydennys- ja YAMK-koulutusta.” (TaideART 2018a.) Jo tämänkin lähtökohdan vuoksi oli erityisen tärkeää, että saavutetut tulokset eivät jää vain hanketoimijoiden salaisiin kansioihin, vaan ne tuli tuoda mahdollisimman monipuolisesti suuremman yleisön tietoisuuteen.

Hanketoiminnot näkyväksi

Loppujulkaisun varsinainen suunnitteluprosessi alkoi jo vuoden 2017 alussa; siis hyvissä ajoin ennen hankkeen päättymistä. Toimin itse julkaisun toimittajana Lapin AMKin puolesta, joten vastuullani oli niin sisällön suunnittelu kuin myös koko prosessin sujuvan etenemisen varmistaminen. Jo alusta asti oli tiedossa, että teos esitettäisiin julkaistavaksi Lapin AMKin omassa julkaisusarjassa.

Lähtökohta julkaisun sisältösuunnitelmaan oli, että kaikki ammattikorkeakoulut osallistuivat artikkeleiden tuottamiseen ja kaikki hankkeen keskeiset tulokset tulisivat esille sisällössä. Sisällön suunnittelun pohjaksi otin siis hankehakemuksen, jossa oltiin esitetty, mitä kaikkea hankkeen lopuksi syntyy tuloksina. Jaottelin sisältöä ensin työpakettikohtaisesti, mutta lopulta päädyin jakamaan kokonaisuuden neljään osaan: 1) TaideART kouluttaa, 2) TaideART tutkii, 3) TaideART kehittää ja 4) TaideART luo uutta (Merivirta 2017). Oma näemykseni oli, että nämä neljä pääotsikkoo kattoivat kaikki hankkeessa toteutetut kehittämistoimenpiteet.

Suunnitteluvaiheessa korvaamattomina apukäsinä toimivat hankkeessa Lapin AMKin projektipäällikönä toiminut Antti Haase sekä Turun AMKista hankkeen sisältövastaava Ismo Luukkonen ja hankkeasantuntija Susanna Pyörre. Heillä oli tarvittava

asiantuntemus hankkeen sisällöstä ja erilaisista toteutuksista, joten he osasivat minua paremmin nähdä, onko suunnitelmani koko hankkeen sisällön kattava.

Kun alustava sisältösuunnitelma oli valmis, heitettiin pallo eri ammattikorkeakoulujen hankkeessa mukana oleville toimijoille. Heidän vastuullaan oli ehdottaa, mihin eri osioihin he haluavat kirjoittaa ja mistä eri näkökulmista. Hankehakemus ei aina kerro koko totuutta siitä, mitä kaikkea hankkeessa oikeasti onkaan saatu aikaiseksi, joten oli tärkeää, että hankkeeseen osallistuneet henkilöt saivat itse määrittellä ne toimenpiteet, jotka haluavat nostaa esiin. Hankeverkoston yhteishenki oli alusta alkaen hyvä, joten koko julkaisua suunniteltiin sulavassa yhteistyössä.

Kun kaikki olivat kantaneet kortensa kekoon, oli lopullinen sisältösuunnitelma valmis. Tämän jälkeen alkoi varsinaisen kirjoitusprosessi, joka kesti useamman kuukauden. Olin tehnyt seikkaperäiset kirjoittajaohjeet, jotta artikkelit noudattaisivat samanlaisia periaatteita esimerkiksi sisällön, tyylin ja lähdeviitetekniikan osalta. Toki halusin samalla antaa tilaa jokaisen kirjoittajan persoonalliselle tyyliin.

Lopputuloksena kattava kokonaisuus

Julkaisun työstämiseen osallistui lukuisia opettajia, opiskelijoita ja hankehenkilöstöä kaikista hankkeissa mukana olevista kuudesta korkeakoulusta. Lopullisessa julkaisussa oli yhteensä jopa yli 30 yksittäistä artikkelia, mitä voidaan pitää hyvänä tuloksena. Julkaisussa näkyi hyvin hankkeen luonne: sen aikana oltiin järjestetty monipuolisesti koulutuksia, tehty tutkimustyötä, pilotoitu erilaisia toimintamalleja ja kehitetty uusia sovelluksia ja käytäntöjä. Julkaisu kuten muutkin hankkeessa tuotetut materiaalit löytyvät hankkeen kotisivuilta (ks. TaideART 2018b).

Tämän kaltaisen laajan yhteisjulkaisun haastavin osuus toimittajan näkökulmasta on selkeän sisältösuunnitelman lisäksi yhteneväisen kokonaisuuden varmistaminen. Juuri tässä hankkeessa omanlaisensa haasteen loi laaja visuaalinen materiaali ja sen myötä tiedostojen valtava määrä. Koimme kuitenkin hanketiimissä tärkeäksi, että julkaisun visuaalinen maailma kuvastaisi hankkeen sisältöä, joten eri artikkelien sisältöjä pyrittiin alusta alkaen mahdollisimman monipuolisesti kuvittamaan valokuvien ja piirroksin. Olihan kyseessä kuitenkin kuvataiteen alaan liittyvä julkaisu.

Julkaisun tuottaminen muutenkin hektisessä tilanteessa, kun hanke oli päättymäisillään ja muitakin hanketoimintoja vielä vietiin samanaikaisesti loppuun, oli iso ponnistus kaikilta artikkelien kirjoittajilta. Kaikki kuitenkin halusivat, että julkaisusta tulisi hyvä ja hankekokonaisuutta mahdollisimman kattavasti kuvaava. Jokaisen yksittäisen kirjoit-

Lopullisen julkaisun kansi; julkaisun taittajana toimi Arto Huhta Lapin AMK:ista

tajan panos oli yksi palanen isommassa kokonaisuudessa, ja oli hienoa nähdä kirjoittajien aito ilo, kun he näkivät, miten omat kokemukset istuivat tähän kokonaisuuteen. Julkaisu löysi paikkansa myös Lapin AMKin Issuu-sivustolla: https://issuu.com/lapinamk/docs/b_28_2017_merivirta.

Lähteet:

Merivirta, M. (toim.) 2017. Taiteilijan uudet ansaintamallit, roolit ja toimeentulo - TaideART-hankkeen satoa. Lapin ammattikorkeakoulun julkaisu, Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 28/2017. Rovaniemi: Lapin ammattikorkeakoulu. Viitattu 4.6.2018 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-210-5>.

TaideART 2018a. Info. Viitattu 4.6.2018 <http://taidearthanke.fi/index.html>.

TaideART 2018b. Materiaaleja. Viitattu 4.6.2018 <http://taidearthanke.fi/materiaaleja.html>.

TaideART 2018c. Työpaketit. Viitattu 4.6.2018 <http://taidearthanke.fi/tyopakettit.html>.

JENNI KEMI, PROJEKTITYÖNTEKIJÄ,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

DIGITAALINEN MARKKINOINTIKAMPANJA SAAVUTTI UPEAA TULOSTA

MyCreativeEdge-sivuston Suomen kävijämäärä kasvoi syys-lokakuun 2017 aikana huikeat 395 prosenttia saman vuoden huhti-toukokuun kävijämääriin verrattuna. Onnistuneen tuloksen taustalla on syksyn 2017 aikana toteutettu digitaalinen markkinointi.

Creative Momentum -hankkeen MyCreativeEdge-sivusto toimii luovan alan yrittäjille eräänlaisena tuotteiden ja palveluiden näyteikkunana. Kyseisellä sivustolla Euroopan harvaanasuttujen alueiden yrittäjät pääsevät verkostoitumaan ja kansainvälistymään luomansa ammattilaisprofiilinsa avulla.

MyCreativeEdgen Pohjois-Suomen luovan alan tekijät työskentelevät taiteiden, käsitöiden, muotoilun sekä median ja teknologian aloilla. MyCreativeEdge-sivustolla yrittäjät voivat myös profiilin luomisensa lisäksi muun muassa jakaa tapahtumia, kirjoittaa blogitekstejä sekä markkinoida luovia tilojaan.

Maaliskuussa 2017 MyCreativeEdge-sivuston ilme uusittiin ja luovan alan yrittäjät pääsivät esittelemään tuotteitaan ja palveluitaan kokonaan uudistetussa verkkoympäristössä.

Syksyn 2017 irlantilaisten hankekumppaneidemme koordinoima onnistunut digimarkkinointikampanja toteutui Googlen Display-mainonnan sekä Facebook-markkinoinnin kautta. Kyseisen digikampanjan tavoitteena oli kasvattaa verkkosivuston kävijämäärää markkinoimalla luovien alojen tekijöiden houkuttelevia MyCreativeEdge-profiileja. Helsingin ohella yrittäjien profiileja markkinointiin Dubliniin,

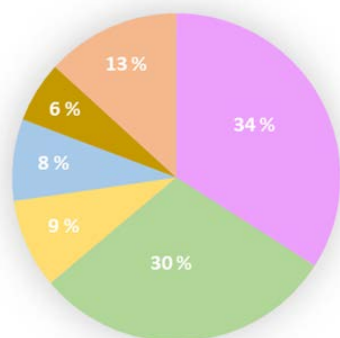
Poimintoja MyCreativeEdge-profiileista: Susivilla, Jonna Hyttinen Artist ja Katijuu

Yrittäjillä on jälleen loistava tilaisuus saada MyCreativeEdge-profiileilleen positiivista näkyvyyttä sekä mahdollisia uusia asiakkaita ja yhteistyökumppaneita. Meillä sen sijaan on erinomainen mahdollisuus päästä oppimaan lisää digitaalisen markkinoinnin mitattavuudesta.

Tukholmaan, Belfastiin ja Reykjavikiin. Edellä mainittujen lisäksi digitaalista markkinointia kohdennettiin muutamaasi kaupunkiin Iso-Britanniassa, Yhdysvalloissa sekä Kanadassa.

Digitaalisen markkinoinnin tehokkuutta mitattaessa voidaan todeta markkinoinnin onnistuneen erinomaisesti. Syys-lokakuussa 2017 MyCreativeEdge-verkkosivuilla vieraili 6538 yksittäistä kävijää. Huhti-toukokuuhun 2017, jolloin verkkosivujen uudistus tehtiin, on syksyn kävijämäärä koko sivuston osalta verrattuna jopa yli puolet enemmän (52 %). Suomen kävijämäärät kasvoivat samaiseen ajankohtaan verrattuna huikeat 395 prosenttia. Digimarkkinointi toi sivustolle kävijöitä maista, joihin mainontaa oli erityisesti kohdennettu. Suurin osa verkkosivuilla kävijöistä tuli Irlannista ja Iso-Britanniasta. Noin joka kymmenes kävijöistä tuli Yhdysvalloista sekä Suomesta, mutta iso kävijäjoukko verkkosivuille tulijoista oli myös Kanadasta. Suomen kaupunkien osalta suurin osa kävijöistä (33 %) tuli Helsingistä, joka neljäs Tampereelta (23 %) ja noin joka kymmenes Rovaniemeltä (10 %).

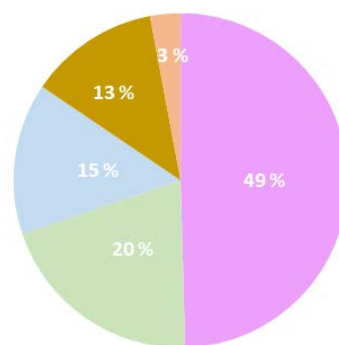
Mistä maista kävijät tulivat?

Irlanti Iso-Britannia Yhdysvallat Suomi Kanada Muut

Syys-lokakuussa 2017 puolet kävijöistä päätyi MyCreativeEdge-sivustolle Googlen Display-mainonnan kautta ja joka viides hakukoneiden kautta eli niin sanotusti orgaanisesti. Osa kävijöistä päätyi sivustolle myös sosiaalisen median, erityisesti Facebookin välityksellä. Maksetut Display- ja Facebook-mainonnat tuottivat siis selkeästi tulosta kävijämäärien kasvuun. Kävijät tulivat sivustolle myös kirjoittamalla mycreativeedge.com suoraan osoiteriville ja osa viittauksien eli linkkien kautta. Linkeistä eniten kävijöitä keräsi Suomen osalta ”Mahdollisuus ammattivalokuvaukseen Pohjois-Suomen luovan alan yrittäjille”-kampanja, joka myös osoittautuikin selkeästi kiinnostavimmaksi Creative Momentum-hauksi vuonna 2017.

Mitä kautta kävijät päätyivät sivustolle?

Display Orgaaninen Sosiaalinen Suora Viittaus

Suosituin eli eniten katseluita kerännyt kaikista reilusta 200:sta MyCreativeEdge-profiilista oli Jonna Hyttisen. Pohjois-Suomen muut suosituimmat profiilit kyseisellä tarkastelujaksolla olivat Susivilla, Inari handicrafts, Saara Sarparanta ja Katijuu arctic leather and fur. Kaikkien edellä mainittujen luovien alojen naisyrittäjien profiileissa korostuu visuaalinen ote, joka on varmasti yksi elementti mielenkiinnon heräämiseen ja sitä kautta profiilin klikkaamiseen.

Tehokas digimarkkinointikampanja saakin jatkoa keväällä 2018, kun ammattivalokuvaukseen ns. Photoshoottiin osallistuneiden yrittäjien profiileja tullaan markkinoimaan nimenomaan visuaalisella otteella Facebook-markkinoinnin kautta Suomessa ja Ruotsissa. Kyseisillä yrittäjillä on jälleen loistava tilaisuus saada MyCreativeEdge-profiileilleen positiivista näkyvyyttä sekä mahdollisia uusia asiakkaita ja yhteistyökumppaneita. Meillä sen sijaan on erinomainen mahdollisuus päästä oppimaan lisää digitaalisen markkinoinnin mitattavuudesta.

EILA SEPPÄNEN, HANKEKOORDINAATTORI,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

HAAVEISTA HANKKEEKSI, CASE TORNIONLAAKSON STRUVE

Jokunen vuosi sitten Tornion teiden varsille ilmestyi Struven ketju-kylttejä, mutta asiasta kysyttäessä kovinkaan moni ei ollut tietoinen, minne kyltit lopulta johtavat ja miksi. Mahdollisesti samoihin aikoihin Lapin ammattikorkeakoulua lähestyttiin aiheeseen liittyvillä hankkeistusasioilla.

Mistä Struven ketjussa on kyse?

Kaiken taustalla on jo antiikin Kreikan aikainen halu ymmärtää ympäristöä ja maapalloa. Isaac Newton (1643–1727) julkaisi vuonna 1687 Principia-teoksen, jossa esitettiin Newtonin lakeina tunnetut lauseet ja yleinen painovoimalaki. Tuolloin Newton ennusti, että maapallo on navoiltaan litistynyt. Teorialla oli kilpailijoita, ja ratkaisua haettiin astemittauksesta. Lapin astemittaus 1736–1737 todisti Newtonin teorian oikeaksi, ja Struven ketjun mittaukselliset tarkensivat aikaisempia tuloksia. Myös tämän jälkeen tiede on vielä kehittynyt huomasti. (Maanmittauslaitos 2018b.)

”Struven ketju on kolmiomittausketju Pohjoisen jäämeren ja Mustanmeren välillä. Sillä selvitettiin maapallon muotoa ja kokoa 1800-luvulla. Struven ketju kuuluu Unescon maailmanperintöluetteloon (ks. Struve Geodetic Arc 2018). Maailmanperintökohteeksi valituista mittauspisteistä kuusi sijaitsee Suomessa. Mittauspisteet ovat historiallisesti tärkeitä, osa niistä myös erinomaisia näköalapaikkoja. Kolmioketjun mittaukset aloitettiin vuonna 1816 ja saatiin päätökseen vuonna 1855. Ketju muodostuu 258 peruskolmiosta ja 265 peruspisteestä. Pohjoisin piste sijaitsee Norjassa lähellä Hammerfestiä Jäämeren rannalla ja eteläisin Mustanmeren tuntumassa Ukrainassa. Suomessa Struven ketjua nimettiin aiemmin Venäläis-skandinaaviseksi astemittaukseksi, sillä alun perin ketju kulki vain kahden valtakunnan, Venäjän ja Ruotsin, alueella.” (Maanmittauslaitos 2018a.)

Lisätietoa Struven ketjusta löytyy mm. Maanmittauslaitoksen (2018a) sivulta. Sivut on uusittu vuoden 2017 aikana, ja niiltä löytyy nykyään tietoa myös matkailijoille eri kielillä.

Ensimmäiset hankehakemukset tähtäsivät Horisonttiin

Vuonna 2015 tehtiin Struven ketjuun liittynyt ensimmäinen hankehakemus omalla toteutusalueellamme. Mukana oli 12 toimijaa Suomesta, Virossa, Latviasta, Liettuasta ja Italiasta. Ajatuksena oli tuottaa yhteisöllinen malli kulttuuriperinnön siirtämiseksi matkailun ja koulutuksen kautta. Hanke sai melko hyvät arviot, mutta kilpailu rahoituksesta on armostonta, ja vain pieni prosenttiosuus Horisontti2020-ohjelmaan jätetyistä hakemuksista hyväksyttiin rahoitettavaksi.

Seuraavan vuoden kumppanuusverkosto eli hiljaiseloa. Joulukuussa 2016 meille tuli kuitenkin kyselyä, vieläkö uutta hanketta voisi ajatella. Kumppanuuden laajuuden vuoksi katseet kohdistettiin jälleen Horisontti2020-ohjelmaan. Avoimista hauista löytyi yksi potentiaalinen rahoituslähde, jossa kulttuuriperinnöllä tähdättiin alueelliseen kasvuun. Hakuilmoituksessa kuvattiin toteutusmalliakin, jossa kehitettävä alue hakisi mallia kuudelta muulta alueelta maailmasta. Verkonkutominen siis jatkui, ja entisistä kumppaneistamme Islannista, Irlannista ja Italiasta löytyikin toimijoita, joilla oli mahdollisuus kytkeä meidät heidän alueillaan suosittuihin maailmanperintökohteisiin. Lisäksi uusia kumppaneita löytyi Espanjasta ja Pohjois-Irlannista. Alkuperäisistä osallistujajamaista tuli mukaan lisää organisaatioita, ja Ruotsi liittyi joukkoon. Hankkeen toteutussuunnitelmassa oli myös jo idea kumppanuusalueen pisteiden virtuaalisesta toteutuksesta. Jälleen kilpailu oli kova, rahoitusta ei tullut, mutta verkosto säilyi ja uusien ihmisten kanssa juttellessa putkahteli esille myös uusia aiheesta kiinnostuneita tahoja. Päätelimme, että rahoitusta on haettava, ja vaikka vähän kerrallaan.

Tornionlaakson Struve ja Struve Route Network

Tornionlaakson Struve -hakemus jätettiin vuoden 2017 lopussa, ja se sai kolmivuotisen rahoituksen Leader Outokaira Tuottahman ry:n kautta Maaseuturahastolta. Hankkeen tavoitteena on parantaa Struven ketjun tunnettuutta niin Tornionlaakson alueen asukkaiden, yhdistysten, yritysten kuin matkailijoidenkin keskuudessa ja välillisesti luoda mahdollisuuksia uudelle liiketoiminnalle mm. saattamalla paikalliset toimijat yhteistyöhön kansainvälisen verkoston kanssa. Hankkeeseen kytkeytyy myös yhteistyösopimus ”Struve Route Network” Ruotsissa, Virossa ja Latviassa toteutettavien Leader-rahoitteisten hankkeiden kanssa.

Kansainvälinen hankeverkosto järjestää vuosittain Struven ketjuun kytkeytyvän tutustumiskäynnin; ensimmäisenä vuonna rajat ylittävän vierailun 12.–14.9.2018 akselilla Tornio-Ylitornio-Pajala-Haparanda, toisena vuonna Virossa ja kolmantena vuonna Latviassa. Tunnettuutta lisätään myös erilaisilla virtuaalisilla kokeiluilla ja ruotsalaisten kanssa yhdessä tuotettavalla teatteriesityksellä. Hankkeessa tuotetaan kaksi kehittämissuunnitelmaa. Tavoitteena on, että tuotettavia kehittämissuunnitelmia päästään toteuttamaan sekä ilman ulkoista rahoitusta asiaan sitoutuneiden toimijoiden toimesta että ulkoista rahoitusta hakemalla.

Saavutettavuus johdattaa uusille poluille ideoinnissa

Tornionlaakson Struven alueella on kaksi maailmanperintöluetteloon kuuluvaa pistettä: Aavasaksa ja Alatornion kirkko. Aavasaksalla mittauspisteen päälle on rakennettu näköalatorni, ja talvellakin tornille kulkee vähintään kinttupolku. Alatornion kirkon torni on puolestaan yleisöltä suljettu. Lapissa on lisäksi Enontekiöllä Stuurahanoaivin tunturilla sijaitseva piste, joka kuuluu yhteen vaikeapääsyisimmistä maailmanperintökohteista. Maanmittauslaitos järjesti huhtikuussa 2018 Hetassa Maailmanperintöseminaarin, jonka osallistujilla oli mahdollisuus käydä mittauspisteellä moottorikelkoilla. Pyrkimys maaston luonnonmukaiseen säilyttämiseen ja alueen kuuluminen poronhoitoalueeseen voivat kuitenkin olla haasteita mittavammalle safaritoiminnalle, varsinkin kun kulkemista helpottanut ja maastoa suojannut lumikerros jälleen sulaa.

Kun osalle pisteitä on hyväjalkaisenakin haastavaa päästä, mietimme uusia ideoita saavutettavuuden parantamiseksi ja maailmanperinnön tunnetuksi tekemiseksi eri kohderyhmien parissa.

Ammattikorkeakoulun opiskelijat mukana kehittämistyössä

Kuvataideopiskelijoiden ryhmä on ottanut keväällä 2018 tehtäväkseen 3D-mallintaa kolmiomittausta.

Pisteiksi on alustavasti valittu Alatornion kirkolta Ruotsiin ja Pohjoiseen suuntaavat pisteet. Struven ketju on niin laaja, että näkökulmia muidenkin alojen oppimistehtäviin riittää. Markkinointikyseilyt, peli- ja sovelluskehityskokeilut, 360-näkökulman tutkiminen ja matkailun kohdekokemusasiat tulevat ensimmäiseksi mieleen. Näitä pohdittaneen eri osamisalojen ja hankekumppaneiden kanssa vielä tulevinakin toteutusvuosina.

Virolainen kumppanimme on jo aloittanut sovelluskehittämiskokeilun, ja Google Play -valikoimiin on lisätty vironkielinen karttasovellus Struven ketjun pisteistä toteutusmaissa. Sovellus löytyy nimellä ”Struve Kaar”. Ideana on, että pisteellä käytyä sovellus tunnistaa tapahtuman ja merkitsee pisteen myös kartalla vihreäksi. On mahdollista tehdä myös kävijäseurantaa sovelluksen avulla, mikäli kävijä antaa siihen luvan. Sovellusta kehitetään edelleen. (Struve kaar 2018.)

Kansainvälisesti kiinnostava ja vetovoimainen kehittämiskohde

Jo Horisontti2020-hankkeiden valmisteluvaiheessa havaitsimme, että Struven ketju koetaan kiinnostavaksi niin Suomessa kuin maailmalla. Tämä herättää pohdintaa siitä, miten saamme osallistettua nykyistä kumppanuushanketta laajemman joukon toimijoita tuleviin hankkeistuksiin. Rahoitusta tulisi löytää niin Keski-Suomeen, Lappiin kuin naapurimaihimme, ja onpa vielä jostakin kauempaakin tullut kyselyitä. Rahoitusohjelmissa on usein rajattu osallistuvat maat ja jopa toteutusalueet maan sisällä, mutta onneksi joissakin tapauksissa on pientä joustoa osallistujamaiden tai alueiden osalta, mikäli varsinainen hyöty toteutuksesta valuu ohjelma-alueelle. Näitä asioita silmällä pitäen ensimmäisiä lisärahoitusta vaativia kehittämissuunnitelmia voisi tähdätä jopa esimerkiksi Interreg Pohjoinen -ohjelman syksyn hakuun.

Lähteet:

Maailmanperintöseminaari 12.4.2018, Enontekiö, Hetta (esitykset ja keskustelut).

Maanmittauslaitos 2018a. Struven ketju maapallon mittanauhana. Viitattu 23.4.2018 <https://www.maanmittauslaitos.fi/tietoa-maanmittauslaitoksesta/teemat/struven-ketju>.

Maanmittauslaitos 2018b. Struven ketjun historia. Viitattu 23.4.2018 <https://www.maanmittauslaitos.fi/tietoa-maanmittauslaitoksesta/teemat/struven-ketju/historia>.

Struve Geodetic Arc 2018. UNESCO World Heritage Centre 1992-2018. Viitattu 23.4.2018 <http://whc.unesco.org/en/list/1187/>.

Struve kaar 2018. Google Play -sovellus. Viitattu 23.4.2018 <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.struve.application>.

MARIKA SARANNE, TKI-PÄÄLLIKKÖ,
KAUPAN JA KULTTUURIN OSAAMISALA, LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU

MIKÄ OHJAA EU-HANKERAHOITUSTA NYT JA TULEVAISUUDESSA?

Tällä hetkellä EU:ssa valmistellaan tutkimus- ja innovaatiohankkeiden seuraavaa suurta rahoitusohjelmaa kaudelle 2020–2027. EU-rahoitusta suunnataan yhä järeämmin kilpailukyvyyn kohentamiseen, toimintaympäristön muutoksiin ja kehittämistoimenpiteisiin.

Koska muutosvauhti kiihtyy, voivat rahoittajaviranomaiset tehdä ohjelmakauden aikana hyvin nopeastikin muutospäätöksiä rahoituksen kohdentamisesta johonkin toimintaympäristöstä esille nousseeseen haasteeseen. (Kilpailu EU:n tutkimus- ja innovaatio-rahoituksesta kiristyy 2018.)

Rahoittajaviranomaisten toimenpiteet tähtäävät yleisesti seudulliseen, maakunnalliseen, kansalliseen tai kansainväliseen kilpailukyvyyn kehittämiseen, osaamisen tason nostoon ja erikoistumiseen. Yleensä ottaen ne koskevat alueiden taloutta ja kilpailukykyä, työmarkkinatilannetta, väestönkehitystä ja hyvinvointia sekä ympäristön kestävästä kehityksestä. Näistä teemoista voisi konkreettisemmin esittää esimerkiksi:

älykkään teollisen muutoksen tukeminen,

kestävyyden saavuttaminen vähähiilisillä päästöillä,

julkisten palveluiden paremman saatavuuden luominen tai

maahanmuuton haasteisiin vastaaminen.

EU:n tasolla halutaan nostaa esiin innovatiivisimpia ja inspiroivimpia EU-rahoitettavia projekteja sekä tuoda konkreettisten esimerkkien kautta esiin, kuinka koheesiopolitiikka tukee yhteiskuntaa luomalla talouskasvua ja työpaikkoja alueellisella tasolla. (Vaahtera, Pitkämäki, Hjelt & Saario 2015.)

Eräs yleinen kehittämiskohde on työelämän laatu ja tuottavuus, jonka tavoitteena on työllisyyden parantaminen ja se, että osaavaa työvoimaa riittää työelämän tarpeisiin. Tähän liittyy esimerkiksi työelämän murros ja työtehtävien muutos digitalisaation myötä, innovatiiviset ratkaisut ja prosessien sekä tuottavuus-

den parantaminen. Nämä tähtäävät yleisellä tasolla kilpailukyvyyn parantamiseen, jossa näkökulmana ovat hyvin toimivat tulokselliset työpaikat ja yritykset, jotka luovat uutta työtä tai liiketoimintaa ja joiden keskiössä ovat mm. kova osaaminen, jatkuva oppiminen ja itseohjautuvuus työssä. (EU-rahoitus 2018.)

Hankerahoituksen ympärillä vallitsee erilaisia odotuksia toimijoilta ja hankeideoiden esittäjiltä, ja toisinaan haasteena on idean tai hanke-esityksen riittämättömän kytkeä esimerkiksi elinkeinoelämään, yritysjäytteen tai työllisyys- ja kasvukysymyksiin. Hankeidean ympärille tarvitaan sitoutuneet yhteistyökumppanit mukaan, mikä on olennaista useimpien kehittämishankkeiden onnistumiselle. Erityisesti haastavaa on saada yrityksiä sitoutumaan hankkeeseen, mikäli hankkeen osalta ei selkeästi pystytä osoittamaan taloudellisia hyötyjä tai uutta osaamista, jolla voidaan tukea yrityksen kilpailukykyä.

Monissa hankkeissa voi yhtenä tuloksena olla jonkin mallin luominen, vaikkapa liiketoimintamallien uudistaminen, mutta haasteeksi nousee tulosten jalkauttaminen toimijoiden keskuuteen. Sitouttaminen, tarvelähtöisyys ja tulosten jalkautuminen voidaan saavuttaa parhaiten siten, että yritysten tai hyödynsaajien joukko on jo alkumetreiltä mukana hankkeen suunnittelussa. Vaikka hankkeet ovat kertaluontoisia pilotteja, niin niiden tulosten oletetaan jatkuvan ja tuottavan myös hankkeen jälkeen.

Rahoittajaviranomaiset tarkastelevat hanke-esityksiä alueelle laadittujen strategioiden ja ohjelmien kautta, joissa tarkastelunäkökulma voi olla esimerkiksi työllisyyteen liittyvä toiminta ja siihen liittyvä positiivinen vaikutus tai uudet avaukset ja siihen kytkeytyvä kehittyvä liiketoiminta. Yleensä ottaen hankerahoitus ohjautuu tuloslähtöisesti ja valitun

alan aitoa kehittymistä tukevaan toimintaan. Toiminnallinen suunta rahoittajan taholta on siirtyminen yksittäisistä hankepiloteista hankeryhmiin tai hankeklustereihin, jotka tuottavat teemallisen ryhmän tai klusterin yhteistyön avulla laajemmin saavutettavia hyötyjä. (EU-rahoitus 2018.)

EU-rahoitusten kriteerit ovat kiristyneet, kilpailu kehittämisrahoista on kovaa ja hakijoita paljon. Hanke-esitysten ja hakemusten tulee vastata rahoittajien vaatimuksiin, ja itse hakemusten tulee olla hyvätasoisia sekä liittyä viranomaisten määrittelemiin strategioihin ja ohjelmiin, jotka ohjaavat ja määrittävät hankerahoitusta. Tutkimus- ja kehittämissyhteistyö työelämän, tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen kanssa on erittäin suotavaa, ja yhteys toimintaympäristöön sekä hyödyt tulee osoittaa hankehakemuksissa. (Kilpailu EU:n tutkimus- ja innovaatorahoituksesta kiristyy 2018.)

Korkeakoulut ovat osittain vanhojen mutta samalla myös uusien haasteiden äärellä. Näitä ovat esimerkiksi työelämän ja rakenteiden muutokset tutkinto-opetuksen sisältöihin, uudenlaisten oppimistapojen ja -teknologioiden hyödyntäminen, uusien työ-, teknologia- ja toimintatapojen kouluttaminen työelämässä oleville sekä tehokas ja tuloksellinen yritys-yhteistyö. Nämä osaltaan haastavat korkeakouluja mutta samalla antavat mahdollisuuksia kehittää tuloksellisia yhteistyöhankkeita, joissa yhdistyvät toimintaympäristön ja kohderyhmien tarpeet sekä rahoittajaviranomaisten suuntaviivat.

Korkeakoulujen, yliopistojen, tutkimuslaitosten ja yritysten on hyvä huomioida se, että jatkossa yhä suurempi osa EU:n tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksesta voi kohdistua yhteishankkeisiin. EU-tasolla korostetaan rahoitettavien hankkeiden vaikuttavuutta, mikä nostanee yritykset entistä tärkeämmiksi osapuoliksi. Yritysten osallistaminen voi tuottaa hankkeen toteutusvaiheessa hankkeelle yritysten omarahoitusta mutta ennen kaikkea hankkeen toimijoille uusia verkostoja ja mahdollisesti teknologista ja kaupallista sekä erittäin arvokasta asiantuntijaosaamista.

Nyt ja yhä enemmän seuraavalla ohjelmakaudella olevat tietyt kehityssuunnat tulevat kuitenkin todennäköisesti vahvistumaan entisestään. Eräs näistä on vaikuttavuus (impact), joka tarkoittaa sitä, että rahoitusta ohjataan sellaisiin hankkeisiin, jotka tuottavat yhteiskuntaan merkityksellisiä ja mittavia muutoksia sekä auttavat Eurooppaa parantamaan kilpailukykyä globalisoituvassa liiketoimintaympäristössä. Tämä osaltaan tarkoittaa sitä, että yhteishankkeiden merkitys kasvaa tulevaisuudessa entisestään. Yritysten mukanaolo on tärkeää, kun haetaan vaikuttavuutta ja tulosten jalkautumista, sillä yritysten kautta innovaatiot saadaan kaupallistettua ja leviämään käytäntöön. Laajemmassa mittakaavassa tarkasteltuna tällä tavoin EU-budjetista saadut hanke-resurssit tuottavat kilpailukykyä alueen ja Euroopan

Korkeakoulujen, yliopistojen, tutkimuslaitosten ja yritysten on hyvä huomioida se, että jatkossa yhä suurempi osa EU:n tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksesta voi kohdistua yhteishankkeisiin.

hyväksi. (Kilpailu EU:n tutkimus- ja innovaatorahoituksesta kiristyy 2018.)

Hankeyhteistyö tarvitsee erilaisia kumppaneita sekä rajapintoja, ja tämä vaatii toimimaan entistä suunnitelmallisemmin, verkostomaisemmin ja kansainvälisemmin. Onkin tärkeää kehittää kumppanuuksia esimerkiksi yritysten, viranomaisten, muiden korkeakoulujen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Euroopan alueiden tarvitsemat innovaatiot eivät synny yksin, ja tästä syystä on huolehdittava siitä, että kaikki oleelliset toimijat ovat kehittämissyöissä mukana. Innovaatiot syntyvät yleensä eri rajapinnoissa ja hyödynsaajien keskuudessa, ja saavuttaaksemme tämän on yhteistyön kautta yhdistettävä voimia organisaatioiden, sidosryhmien ja yritysten kesken. (East And North Finland EU Office 2018.)

Lähteet:

East And North Finland EU Office 2018. Viitattu 20.4.2018 <http://www.northfinland.fi/>.

EU-rahoitus 2018. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Viitattu 20.4.2018 https://www.ely-keskus.fi/web/ely/eu-rahoitus#.Wsek_k1Kpo.

Kilpailu EU:n tutkimus- ja innovaatorahoituksesta kiristyy 2018. Elinkeinoelämän keskusliitto 15.1.2018. Viitattu 20.4.2018 <https://ek.fi/ajankohtaista/uutiset/2018/01/15/kilpailu-eun-tutkimus-ja-innovaatorahoituksesta-kiristyy/>.

Vaahtera, A., Pitkämäki, A., Hjelt, M. & Saario, M. 2015. Vihreän talouden kokeilu- ja kehittämishankkeiden arviointi. Ympäristöministeriön raportteja 15 | 2015. Viitattu 20.4.2018 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10138/154272/YMra_15_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

KauKussa kuhisee on Lapin ammattikorkeakoulun kaupan ja kulttuurin osaamisalan (KauKu) vuosittainen julkaisu, jossa tuodaan esiin niin pienempiä kuin suurempiakin TKI-toimenpiteitä popularisoidussa muodossa ja tehdään katsaus edellisen vuoden hanketoimenpiteisiin.

Artikkeleiden kirjoittajien omakohtaiset kokemukset nostavat esiin monipuolisia näkökulmia ja ideoita sovellettavaksi TKI-toiminnan toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Julkaisu tukee ammattikorkeakoulujen avoimuuden periaatetta omalta osaltaan tarjoten elämyksiä ja kokemuksia monipuoliseen työelämäyhteistyöhön.

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

www.lapinamk.fi

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Interreg
Pohjoinen
Euroopan aluekehitysrahasto

REGION
NORRBOTTEN

Horizon 2020

**Northern Periphery and
Arctic Programme**
2014–2020

**Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:**
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

